Ketabton.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه:

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کتاب نوم ::دخيام سٌرونه دپښتو په تال کي

شاعر :: عمر خيام

مترجم :: عبدالباري جهاني

د چاپ کال :: ۱۳۸۴هـ ش کال

خپرووںکی ::نارنج خپرندويه ټولنه

د چاپ شمېر :: ۱۰۰۰ ټوکه

دشپېلۍ د چاپ ټوله حقوق د خپرووںکي اودانلائن حق ئې يوا ځي د بېنوا پاڼي سره محفوظ دي، نوري ويب پاڼي ددې کتاب شعرونه د ماخذ په ښوولو کاپي کولای شي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپرندویه ټولنې یاداښت

د ښاغلي عبدالباري جهاني شعري ژباړې

(د خیام سُرونه د پښتو په تال کې)

زه بې مــــــیو بې مستیو ژوندون نه سمه کـــولای

درانه پېټي د ژوندون مې بې شرابو نه سم وړلای

زه به بنده د هغه آن یم چې ســـاقي مې راته وایي

دا یو جـــام که پر سر پورته زه یې نه سمه چېنلای

پښتو ژبه چې لکه څنګه د ادب د نورو ژانرونو له پلوه خوارځواکې ده، همداسې د شعر په ډګر کې هم ډېره وروسته پاته ده، مطلب مې له ژباړې څخه دی، پښتو ژبه تر هر څه زیات ژباړې ته اړتیا لري او هغه د علامه رشاد بابا خبره پښتو لا تر اوسه د ژباړې له نعمته بې برخې ده، که څه هم د پښتو ژباړې تاریخ تقریباً یوولس سوو کالو ته رسیږي، خو بیا هم دغه بهیر ډېر تر شا پاته دی، د پښتو ژبې لومړنۍ او څرګنده ژباړه د ابومحمد هاشم سرواني ده چې تر دغې ژباړې وړاندې موږ د پښتو بله ژباړه نه لرو، ښایي وړاندې به نورې ژباړې هم سوې وي خو څرنګه چې تر موږ پورې نه دي رارسېدلې، نو ځکه د ابو هاشم ژباړه موږ د پښتو په تاریخ کې لومړنۍ څرګنده ژباړه بللای سو.

ابو محمدهاشم د هلمند په سروان کې په کال 223 هـ ق کې زېږېدلی او په 297 هـ ق کې په بست کې وفات سوی دی.

ابومحمدهاشم د خپل استاد ابن خلاد یو عربي شعر په پښتو داسې ژباړلی دی:

ژبه هم ښه وینا کاندي چې یې وینه

د خاوند په لاس کې زر او درهـمونه

ژبور ور لـــــــه ورځي ویـــنا یې اوري

د درهم خاوندان تل وي په ویـــاړونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې ډول نو پښتو ته د نورو آثارو د را ژباړلو لړۍ په لومړي ځل له شعره پيل سوې ده او پښتو ته د لومړي ځل له پاره شعر را ژباړل سوی دی، همدا ډول د ابو هاشم تر ژباړې وروسته موږ بله د پښتو داسې کره او پخه ژباړه نه لرو چې له هرې خوا دې په تول پوره وي او نه تر موږ پورې رارسېدلې ده، يا ښايي زما به نه وي تر سترګو سوې. خو سوونه کلونه وروسته موږ ته د زرغونې کاکړې د "بوستان" د پښتو ژباړې بولګه د پټې خزانې په برکت رارسيږي چې له بولګې څخه يې دا اټکل کولای سو چې ډېره پخه او په تول پوره ژباړه ده.

زرغونې کاکړې د شيخ مصلح الدين سعدي بوستان نومی کتاب په پښتو نظم ژباړلی او نوم يې "بوستان د پښتو" پر ايښی دی او په کال 903 هـ ق کې يې بشپړ کړی دی، د دغه کتاب يوه نمونه د پټې خزانې ليکوال په خپله ادبي تذکره کې راوړې ده چې څو بيتونه يې داسې دي:

اورېــدلې مـــــې قصه ده

چې له شاتو هم خوږه ده

د اخــــتر په ورځ ســـهار

بايــزيد چې و رويـــــدار

لـه حــــــــــامه را وتـــلی

پـــــه کوڅه کې تېرېدلی

ايــرې خاورې چا له بامه

راچـــپه کـــــړلې ناپـامه

مـخ او ســر يې سو ككړ

په ايـرو په خـــــاورو خړ

همدا ډول تر دغې ژباړې وروسته د اخوند درويزه ننګرهاري (1048 هـ ق مړ) او د ده د پيروانو منظومې ژباړې په پښتو ادب کې خورا ارزښت لري چې د قصيدهْ امالي پښتو ژباړه، د قصيدهْ برده پښتو ژباړه، خلاصه کيداني او داسې نورې پښتو باړې دي.

د پيرو روښان او د هغه پيروانو هم لږ څه پښتو منظومې ژباړې کړې دي، همدا ډول حضرت خوشحال خټك او د ده کورنۍ او پيروانو هم ځيني پښتو ژباړې کړې دي، خو که په عمومي ډول ووايو نو پښتو ژبه له منظومې ژباړې څخه ډېره نېستمنه ده، موږ که د پښتو ادب لرغونې دوره، منځنۍ دوره او اوسنۍ دوره مطالعه کړو نو ښايي چې ډېر لږ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظومي ژباړي پکښې پیدا کړو، که څه هم د پښتو لومړنۍ څرګنده ژباړه له نظم څخه را پیلیږي، مګر زما خبره به دا معنا نه لري چې په پښتو کې منظومي ژباړي نه دي سوي، یوازي که د قرآن کریم د پښتو تفسیر منظومه ژباړه وګورو، نو ښايي د کمیت په لحاظ موږ ډېره پښتو منظومه ژباړه ولرو، همدا ډول په دیارلسمه هجري پېړۍ کې هم ډیري پښتو منظومي ژباړي وسوې چې په هغه کې داستاني او دیني موضوعات ډېر ول، مګر د کیفیت په لحاظ هنري ژباړي نه وې (البته ټولي يې).

په معاصره دوره کې د تخلیقي ادب په برخه کې پښتو ته څه ناڅه شیان را ژباړل سوي دي خو د نظم برخه يې بیخي نه تر سترګو کیږي. ځیني نظمونه او شعرونه د ګوتو په شمار پښتو ته را وژباړل سول، خو هغه ځیني د انتخاب له ستونزي سره مخ ول او ځیني د ژباړونکو له نه مهارت سره په دې مانا چې په اوسنۍ دوره کې ځیني خارجي اشعار پښتو ته د ځینو کسانو له خوا را وژباړل سول، خو زما په فکر تر ژباړي يې نه ژباړه ښه وه (البته د ځینو دا). ځکه چې یا خو په خپله په خارجي شعرونو کې سمه ټاکنه نه وه سوې او یا که به ټاکنه سوې وه هغه بیا په پوره کمال سره نه وه ترجمه سوې، د سپېدې په نوم خارجي اشعار چې د ښاغلي مفتاح الدین ساپي له خوا نړیوال اشعار ورته ویل سوي دي، په داسي ډول را ژباړل سوي دي چې نه يې د هغه اصلي شعر روح پکښې څرګندیږي او نه د خپلي ژبي رنګ ورکول سوی دی، د خیام څلوریځې د ځلاند صاحب له خوا ژباړل سوي خو که يې څوك مطالعه کړي، زما په فکر وبه وايي چې دا چې اصلاً نه وای ژباړل سوي ښه به وای، د ماځیګر چارسو په نوم مقید او آزاد نظمونه د ښاغلي ایاز له خوا ژباړل سوي او لاندي ورته لیکل سوي دي چې نړیوال اشعار، خو زما په فکر په ټاکنه او انتخاب کې سم فکر نه دی ورته سوی او پر هغه سربېره سم ژباړل سوي هم نه دي، البته د پښتو ادب په معاصره دوره کې اروابښاد استاد بېنوا ځیني منظومي ژباړي کړي دي، همدا راز ښاغلي محمدصدیق پسرلي هم کړي دي چې یادونه يې ضروري ده.

خو که ووایو نو په دغو منظومو ژباړو کې ښاغلي عبدالباري جهاني تر ټولو ډېر زيار ایستلی دی او تر ټولو يې په پوره هنر او کمال سره بهرني اشعار پښتو ته راژباړلي دي، نو فکر نه کوم چې له مبالغې څخه به مو کار اخیستی وي.

ښاغلي جهاني هم د شعر په انتخاب کې له احتیاطه کار اخیستی دی او هم يې په ژباړه کې له پوره کمال او هنر څخه.

ښاغلی عبدالباري جهاني هنرمن دی او يو شاعر دی او ژباړه به يې هم خامخا شاعرانه او په تول پوره وي او د شعر انتخاب به يې هم حتماً شعر وي، نه په نامه شعر. تاسو د دوی شعري ژباړي وګورئ او دا به درته څرګنده سي چې له دغو دواړو شیانو څخه په ډېر ښه ډول کار اخیستل سوی دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی جهاني لومړی سړی دی چي پښتو ته یې په لومړي ځل خارجي اشعار په روانه او شاعرانه ژبه را ژباړلي دي، د کیفیت په لحاظ هم د کمیت په لحاظ هم، تاسو که د دوی ژباړي وګورئ نو فکر به ونه کړئ چي دا دي ژباړه وي، زه خپله ښاغلی جهاني په اوسنۍ دوره کي د

نظم په برخه کي تر ټولو ښه او لومړی ژباړن او شاعر بولم چي پښتو ته یې له خارجي ادب څخه ډېر څه راوړي دي.

ښاغلی جهاني په انګرېزي ژبه کي پوره برلاسی لري او ډېر انګرېزي اشعار (البته غوره اشعار) یې پښتو ته راژباړلي دي، پسرلی سږ کال وځنډېدی، فینسي څه مخته دي ښه سه، پېمان، طلاق، د زړه ماتو مهمانخانه، د ښځي یاغي چیغه، رښتوني مینه، زما لار، بېګانه په نیمه شپه کي، امریکا دي آباده وي، د بنګلو نجلۍ او د سحر وړمې هغه انګرېزي شعرونه دي چي ښاغلي جهاني په ډېر شاعرانه انداز پښتو کړي دي او ډېر پښتانه یې په لومړي ځل له خارجي اشعارو سره داسي بلد کړي دي لکه د خپلي ژبي شعر چي لولي.

د شعر ژباړل لومړی په هغه ژبه ښه پوهیدنه غواړي بیا یوه ډېر ښه هنرمن ته اړتیا لري او بیا یو ښه ذوق غواړي او دا درې سره ځانګړني په ښاغلي جهاني صاحب کي را یو ځای سوي دي، ځکه نو په نتیجه کي پښتو ادب له بهرني اشعارو څخه برخمن سوی دی. تاسو د ښاغلي جهاني د (پسرلی سږ کال وځنډېدی) د شعر د ژباړي دغه لنډه بولګه وګورئ:

د اورګــــــاډي د پــــټلۍ ســــــــره ولاړ یم

تېروم د انتــــظار ترخه وخـــــــــــــــــتونه

وایم ګـــــــــوندي که ټاټوبی مي بدل سي

نو ســــــــــینه کــــي به آرام وکړي دردونه

مــــــــا دا ټــــوله سرېه شپه کړه دلته روڼه

نـــــــــڅېدل مـــــــي راته مخي ته خیالونه

پکښي خیال به راته ستا د بېلتون راغی

تصــور به مـــــي ژوندي کړل مړه زخمونه

(د سباوون په تمه 257 مخ)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا يو انګرېزي نظم دی، چي ښاغلي جهاني داسي راژباړلی چي څوك هيڅ تصور نه سي کولای چي ژباړه ده، په منظوم او مقيد ډول د شعر ژباړل به زما په خيال لږ نوکی ګرانه خبره وي مګر ځينو کسانو پښتوته په منظوم شکل ځيني شعرونه را ژباړلي دي، خو بيخي ډېر يې په دغه کار کي پاته

راغلي دي، زه يوازي ښاغلی جهاني تر ټولو بريالی او

سرلاری بولم چي په ډېر شاعرانه ډول يې منظومي ژباړي

کړي دي.

دغه راز ښاغلي عبدالباري جهاني ځيني اشعار له اردو څخه را ژباړلي چي هغه يې هم کټ مټ هغسي ترجمه کړي لکه له انګرېزي څخه چي يې ژباړلي دي. د مشهور پاکستاني شاعر فيض احمد فيض (چي زما درد لره ژبه پيدا سي) په نوم نظم يې تاسو وګورئ:

زمـــــــا درد يو بـــــې آوازه شـــان نغمه ده

زمـــــــا ذات يوه بـــــــې نومه شان ذره ده

چي زمـــــــا درد ته کله ژبه ور پيدا ســــــي

نو به خـــــــــــپل نوم او نښان را برمـلا سي

چي هستي مي د خپل ذات راته مفهوم سي

راز د نظم د جـــــــــــهان راته مـــــــعلوم سي

چي خـــــــــــبر ســـــــم د دې پټ پوښلي رازه

ســـــــــــــــم بادار د کايناتو د ملــــــــــکونو

پـــــاچاهـــــــي کوم د دواړو جــــــــــــهانونو

(پايکوب، 138 مخ)

ما دغه شعر په اردو کي نه دی ليدلی او که يې و هم وينم په اردو نه پوهېږم، خو زه فکر کوم چي دا شعر به په خپله په اردو کي هم تر دغه زيات خوند نه کوي او دا ښاغلي جهاني په ډېر شاعرانه او ماهرانه انداز سره راترجمه کړی دی. کله کله ځيني کسان د ژباړي په وخت کي دونه د هغې ژبي تر اغېز لاندي راسي چي هغه ځيني ترکيبونه، جملې او کلمات يې بالکل په خپله ژبه کي خلکو ته نااشنا وي او په اصطلاح يوه پردۍ ژباړه رامنځته کړي، خو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلي عبدالباري جهاني دغه ټول شیان په نظر کي نیولي دي او یوه بریالۍ هڅه یې کړې ده چي پر ژباړه یې د پردیو ژبو اغېز نه وي.

د (غرب تر آسمان لاندي) د نادر نادرپور شعر چي په غالب گومان له فارسي څخه به ترجمه سوی وي، د آزاد شعر په فورم کي ښاغلي جهاني په دې ډول ژباړلی دی:

د خاطراتو له کوڅو څخه مي

ستا د گامونو آوازونه راځي

آه زما د لیري ولاتونو دوسته

لکه چي زما دپردېسۍ ښار ته دي لار کړې ده

دلته زما زړه کي د سهار مرغکۍ

د دې شریر جهان فضا کي راته

د وزرو د خلاصولو آرزو وپاروي

خو چي د شپې تیاره وزر خپروي

بیا دېوالونه زما د پټ زندان خبري کوي...

په دې ډول نو موږ ښاغلی عبدالباري جهاني د پښتو ادب په معاصره دوره کي هغه لومړنی شاعر بولو چي په ډېر ځیراکت سره یې هم له انگرېزي، هم له اردو او هم له فارسي څخه په آزاد او مقفي ډول ډېر اشعار پښتو ته په شاعرانه ډول را ژباړلي دي او د پښتو ادب د شعري ژباړي تشه لمن یې په خپلو بریالیو ژباړو سره څه ناڅه ور ډکه کړې ده.

خو یوه بله د خوښۍ خبره دا ده چي پر دغو ژباړو سربېره ښاغلي جهاني په یو بل ډېر دروند کار لاس پوري کړی او د ده د هغه کار پایله د خیام فارسي څلوریځي دي چي اوس یې موږ په کتابي بڼه لولو. موږ که چیري په مفصله توگه د ښاغلي جهاني پر شعري ژباړو څېړنه کوو، نو د خیام د فارسي څلوریځو ژباړه به یې یو ډېر لوی څگېرکی وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلي عبدالباري جهاني د دغو څلوریځو په ژباړه سره په پښتو ادب کي د خمریه اشعارو په برخه کي داسي درنه اضافه وکړه چي پښتو ژبه تر اوسه نه وه ځني برخمنه سوې.

موږ په پښتو کي په تول پوره او د کیفیت په لحاظ بشپړه د خمریه اشعارو نمونه په لومړي ځل د زرغون خان نورزي (890 هـ ق شا وخوا) په ساقي نامه کي وینو چي په ډېر استادانه ډول یې پښتو ادب ته یوه بشپړه پښتو ساقي نامه وبخښله، که څه هم ساقي نامې یا خمریه اشعار لومړی وار د عربو له خوا ویل سوي دي او عجمو، په تېره د فارسي ژبي شاعرانو له دوی څخه تقلید کړی دی، خو وروسته__وورسته د ځینو پخو شاعرانو له خوا په فارسي ژبه کي په ډېر استادانه ډول ساقي نامې وویل سوې چي په دغه ډله کي نظامي ګنجوي، ظهوري تهراني (1025 هـ ق مړ) او خواجه حافظ (791 هـ ق مړ) هغه شاعران دي چي نسبتاً نورو شاعرانو ته یې ډېري پخې ساقي نامې ویلي دي او ځانونه یې په دغو ساقي نامو کي داسي مست او خراب ښوولي دي چي ګواکي له دین او دنیا څخه بې خبره دي، خواجه حافظ شېرازي خپله ساقي نامه داسي پیلوي:

بیا ســـــاقي آن آتــش تـــــابناك

كه زردشت میجویدش زیر خاك

بمن ده كــه در كیش رندان مست

چـــه آتش پرست و چه دنیا پرست

بیار سـاقي آن بكر مستور مست

كـــه اندر خـــــرابات دارد نشست

بمن ده كــــــه بدانام خواهـــم شدن

خـــــــــراب می و جام خواهم شدن

)د پښتو ادبیاتو تاریخ، دوهم ټوك، د علامه حبیبي، 1342 لمریز كال د كابل چاپ__185 مخ.(

په همدې ترتیب سره خواجو کرماني (753 هـ ق مړ)، مولانا عبدالله هاتفي هروي (927 هـ مړ)، حکیم پرتوي (941 هـ ق مړ)، ملا ظهوري (999هـ ق شا وخوا)، میر سنجر کاشاني (1023 هـ مړ)، نورالدین ظهوري (1024 هـ ق مړ) او... په فارسي ادب کي د خمریه اشعارو بېلابېلي نمونې پرې ایښي دي.

خو عمر خیام په خپلو څلوریځو کي د خمریه اشعارو یوه ډېره ښه او پخه بولګه دنیا ته پرېږدي او په خمریه اشعارو کي یو خاص سبك او رنګ خپلوي، چي بیا تر خیام وروسته دغه خمریه اشعار د مثنوي په فورم کي یو بل رنګ پیدا کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو که په عمومي ډول ووايو، نو پښتو ژبه هغونه ساقي نامې

او خمريه اشعار نه لري لکه فارسي ژبي چي درلودل او

لري يې.

ما وړاندي هم وويل چي موږ په پښتو کي بشپړه پښتو ساقي نامه په نهمه هجري پېړۍ کي د زرغون خان نورزي (890 هـ ق شا وخوا) په برکت پيدا کوو چي په حقه سره يې د ساقي نامې ټول اصول مراعت کړي دي او په ډېر مست او خراب انداز کي يې ډېره ښکلې ساقي نامه ويلې ده، زرغون خان خپله ساقي نامه داسي را پيلوي:

ســـــاقي پاڅه پياله راکړه

مــــــرور يار مي پخلا کړه

اوبه تويي په لـــــــــنبو کړه

اور مي مړ په دې اوبو کړه

پســــرلی سو غنچه گل کا

زلـــــــفي تاوي د سنبل کا

بلــــــبلان شور و فغان کا

کـــــــړېدن په گلستان کا

زاهـــد وزي صومعې څخه

شراب پيري ميخانې څخه

هر سړی په ميو مست دی

دې بهار کي گلپرست دی

)د پښتو ادبياتو تاريخ، دوهم ټوک، د علامهحبيبي _182 مخ.(

خو لکه څنگه چي ښايېدل، تر زرغون خان نورزي وروسته په پښتو کي ساقي نامو او خمريه اشعارو ته توجه نه وسوه او په مجموعي ډول د کوم شاعر له خوا نه وويل سوې، اصلاً که موږ د پښتو ادب د لرغوني دورې او منځنۍ دورې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شاعرانو په باب څېړنه کوو، نو داسي شاعر نه لرو چي په پراخه پېمانه دي يې خمريه اشعار ويلي وي او يو درست دېوان دي يې له خمري اشعارو څخه پرې ايښی وي (البته د هر شاعر له لوري به خمريه اشعار ويل سوي وي، خو داسي ساقي نامې يا خمريه اشعار يې نه دي ويلي چي په زرو بيتونه دي ور ته ځانګړې سوي وي).

د پښتو ادب په معاصره دوره کي به زما په نظګګر لومړی شاعر ارواښاد غني خان وي چي په نوي ډول او پراخه پېمانه يې خمريه اشعار ويلي دي، ارواښاد استاد بېنوا هم د خمري اشعارو ځيني نمونې لري چي په خپلو همزولو شاعرانو کي يې په دغه برخه کي ښه مقام ګټلی دی، ارواښاد اشرف مفتون هم د خمري اشعارو ځيني نمونې لري چي د خمريه اشعارو په څېړنه کي پوره بحث پر کېدلای سي.

خو په اوسنۍ دوره کي ښاغلی عبدالباري جهاني هغه شاعر دی چي تر ډېرو او حتی تر ټولو شاعرانو يې ډېر خمريه اشعار ويلي دي او په دغه برخه کي يې ځانله يو بېل مقام تر لاسه کړی دی او يو خاص سبك يې را منځته کړی دی، تاسو د دوی د خمريه اشعارو دغه وړه نمونه وګورئ:

زه دين او دنيا دواړه په يو جام سودا کـومه

ساقي داسي حريف دي بل ليدلی دی که نه

ګرداب کي د مستيو مي مذهب را څخه ورك سو

تا ځان داسي معراج ته رســــــــــــــولی دی که نه

خير دا خو بېل بحث دی او په دغه باب بايد بېله ليکنه وسي، خو له دې نسبتاً اوږدې يادونې څخه مي هدف دا و چي ښاغلی عبدالباري جهاني په اوسنۍ دوره کي هغه شاعر دی چي ډېر خمري اشعار يې ويلي دي، مګر د عمر خيام د څلوريځو په ژباړو سره يې پښتو ژبي ته د خمريه اشعارو داسي بېلګه وړاندي کړه چي تر دې وړاندي يې هيڅ نه وه موندلې.

په منظوم ډول د شعر ژباړه هغه ستوخ کار دی چي ډېر کم کسان زړه ور ته ښه کوي او ډېر کسان په دغه هڅه کي پاته هم راغلي دي.

د خيام فارسي څلوريځي په پښتو کي د ډېرو کسانو له لوري ژباړل سوي دي، خو له بده مرغه هغه ترکيبات، هغه سمبولونه او هغه ځانګړي کلمات چي خيام کارولي، په پښتو کي هغسي و نه ژباړل سول، ابوالخير ځلاند د خيام د ژباړو ځانګړی کتاب خپور کړی دی، خو زه دا نيوکه پر کولای سم چي سمه ژباړه نه سو ور ته ويلای، نه د خيام شاعرانه اروا پکښې ده او نه په هغه ډول ژباړل سوي دي لکه په خپله ژبه کي چي څونه خوند کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلي محمد صديق پسرلي يو چا ته ويلي وه چي د خيام څلوريځي ما هم ژباړلي دي او نورو کسانو هم، خو د ښاغلي جهاني ژباړه تر ټولو ښه خوند کوي.

ښاغلي جهاني که له يوې پښتو ته د څلوريځو يوه درنه ذخيره راوړله، نو له بله پلوه يې ډېر پښتانه په دغو ژباړو سره د خيام له شاعرۍ سره په داسي ډول اشنا کړل، لکه څنګه چي د خيام آره څېره ده.

ما وراندي هم وويل چي د خيام ځيني څلوريځي تر دې وړاندي پښتو ته را ژباړل سوي دي، خو هغه مستي، بېباکي، له اوره ډکي او له دين او دنيا څخه بې پروا خبري نه پکښي ښکاري، د دې لوی علت به ښايي دا وي چي هغو کسانو چي دغه څلوريځي يې را ژباړلي دي، هغه په

خپله تقريباً د دغسي سبك سره اشنايي نه لري، خو ښاغلي جهاني ځکه په دې کار کي ډېر بريالی سوی دی چي

دوی په خپله له دغسي طريقې سره پوره بلديت لري او په خپله يې هم د خمري اشعارو په برخه کي ځانته جلا نوم

ګټلی دی.

يوه بله د يادوني وړ خبره دا ده چي ښاغلي عبدالباري جهاني ته په منظومو ژباړو کي خدای ښه استعداد او کمال ور کړی دی، دوی که په متفرق ډول پښتو ته ځيني اشعار را وژباړل، خو د (بګهت کبير د پښتو په بڼ کي) د اشعارو ترجمه يې پښتو ته داسي اهدا ده چي تر عمرونو_عمرونو به پسوللې په ښکاري، مګر د خيام د څلوريځو ژباړه يې بله داسي ستره پېرزوينه ده چي هم پښتو او هم پښتانه په سرشاره سول، تاسو ته به زه د بيلګي په ډول لومړی د عمر خيام فارسي څلوريځه او بيا د ښاغلي جهاني پښتو ژباړه راوړم، چي د ښاغلي جهاني د منظومي ترجمې ځواک در ته معلوم سي:

صبحي خوش چه مست خيز ای ساقی

در شيشه کـــــن آن شراب از شب باقی

جـــــــــام می بمن آور و غنيمت ميدان

اين يـــکدمه نــــقد را و فــــــــردا باقی

او دا هم د ښاغلي جهاني پښتو ژباړه:

ســــــــاقي پورته سه سهار دی څه تازه نسيم چليږي

چي د شپې دي در ته پــاته هـغه می ته مي زړه کيږي

را ته ډکـــــــــه مي پياله کــــــــه دغه دم غنيمت بوله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا یوه شېبه ده نـــــغده ســـــــبا هر څه چي پېښېږي

تاسو وګګورئ چي لومړی په ژباړه کي څونه له امانته کار اخیستل سوی دی او څنګه چي په خپله آره ژبه کي ده، څونه کټ مټ هغسي را ژباړل سوي ده او بل په څونه شوخ انداز را ترجمه سوې ده او څونه د پښتو رنګ ور کول سوی، د دغو څلوریځو انګرېزي ژباړه هم ما لیدلې ده، مګر څونه چي زه په پوهېدلی یم هغونه خوند نه کوي لکه په پښتو کي چي ښاغلي جهاني دغه خوند ور اضافه کړی دی، نه په انګرېزي کي د می، ساقي، پیاله، زاهد، جنت او دوږخ کلمات په هغونه مستانه او راندانه ډول کارول سوي دي، لکه په خپله فارسي کي چي عمر خیام کارولي دي، مګر په پښتو کي موږ دا دعوه کولای سو چي ښاغلي جهاني دغه کلمات او الفاظ بلکل هغسي بیان کړي دي، لکه د فارسي هغې دا. دا طبیعي خبره ده چي یو اثر به په خپله ژبه کي ښېل خوند لري او چي وژباړل سي، نو ښایي هغونه خوند و نه کړي، مګر تاسو د خیام دغه لاندي فارسي څلوریځه وګورئ او بیا د ښاغلي جهاني ژباړه وګورئ چي څنګه يې ارزولای سو:

از دیر بـــــــــرون آمـــــــــد ناپاك تنی

وز دود جــــــهنم بتنش پیرهـــــــــــــــنی

بســــــکشت صراحیم که عمرش کم باد

وانگه چی می لطیف و مردی چو منی

دا هم د ښاغلي جهاني ژباړه:

لـــــــــه خلوته را وتلی کــــــــــــــرغېړن لړلی ځان و

دوږخي جــــامې اغوستي په زړه تور لکه شیطان و

صــراحي يې کړه را ماته خدایه عمر يې ور لنډ کې

هغه څه ښایسته شراب وه دلته ما غوندي انسان و

دلته که د دې ژباړي تخنیکي اړخ ته لږ پام وکړو، نو دا به را ته څرګنده سي چي ترجمه په ډېر قوت سره سوې ده او د فارسي هیڅ اغېز نه دی پر سوی، داسي ژباړه نه ده سوې لکه هغه د لوی استاد علامه حبیبي(رح) خبره چي "يك سلسله معلومات، يك سلسله كتابها" يې په "يو لړ معلوماتو، يو لړ كتابونو او..." ژباړلي وي، يا لکه "تصميم گرفت" يې په "تصميم ونيوئ" ژباړلي وي.

ننني پښتو له دغسي اصطلاحاتو سره لاس او ګرېوان ده او په تېره بیا د ځینو کسانو له خوا چي ځیني ترجمې کېږي، نو دغسي پردي اصطلاحات په پېڅر ور سره راوړي او په زیاته بیا که څه نا څه منظومي ژباړي کېږي، نو دغه لوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکل وي، مګر ښاغلي جهاني خو اول په خپلو ټولو منظومو ژباړو کي خپله طبيعي ژبه کارولې ده او بل يې په ډېر صداقت سره هغه شعري الفاظ او کلمات ژباړلي دي او په اصطلاح آزاده ژباړه يې نه ده کړې چي يوازي دي يې د هغه د خيال يو څرك را نقل کړی وي.

د "از دير برون آمده ناپاك تني" پښتو ژباړه يې په ډېر ښه انداز سره کړې ده چي "له خلوته را وتلی کرغېړن لړلی ځان و" ما خو چي دغه فارسي نيم بيتي ته هر څونه چرت وواهه چي بايد په ډېر معياري ډول څنګه را وژباړل سي، نو په پای کي مي دا پرېکړه وکړه چي ښاغلي جهاني چي په څنګه ډول را ژباړلی دی، تر دې به ښايي په دغسي سبك او طرز کي کي تر دغي ژباړي بل ډول ښه و نه ژباړل سي.

زه به د خپلي خبري د ذبات لپاره لا يوه دريمه بولګه هم وړاندي کړم، تر څو مو پرېکړه را سره منل سوې وي:

هــــــان تان بر مستان بدرشتی نشوی

يا از در نيــــــــــــــــكوان بزشتی نشوی

می خور کی بخوردن و بنا خوردن می

گــــــــــــر آنست دوزخی بهشتی نشوی

او دا هم د ښاغلي جهاني پښتو ژباړه:

پام چـــــي زړونه آزاګر نه کـــــې د مستانو د رندانو

نه په تونده ژبه ستون سې له چارچوبه د نېکانو

په پرهېز او په چـــــــــــښلو د سرو ميو نه بدلېږي

نه ازل د دوږخـــــــــــيانو نه نصيب د جنـــــــــتيانو

په لنډ ډول که ووايم نو ښاغلي جهاني د خيام د څلوريځو په ژباړه سره د پښتو شعر تله خورا درنه کړې ده او د ادب مينان به د دوی دغه ستر احسان تر تله مني او دوی ته به د دغه ابتکاري کار کوروداني وايي.

زما خو دغونه وس و چي د ښاغلي جهاني پر دغو ژباړو مي يو وړوکی نظر څرګند کړ او هيله لرم چي درانه پوهان به پر دغه کار نوري ډيري څېړني وکړي.

په پای کي زه د ښاغلي عبدالباري جهاني د يوه کشر شاګرد په حيث دوی ته د دغه نوښتګر کار مبارکي وايم او دوی ته د اوږده او سوکاله ژوند دُعا کوم.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مینه او ادب

عبدالقدیم پتیال

12ثور 1384

کندهار_ دوهمه ناحیه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خیام سُرونه د پښتو په تال کي

از آتش ما دود کجا بود اینجا

وز مایه ما سود کجا بود اینجا

آن کس که مرا نام خراباتی کرد

در اصل خرابات کجا بود اینجا

سر ترپایه سره لمبه سوو څوک اگاه سول په دودونو

د ماېي گټه مو څه سوه څوک خبر په حسابونو

چي مي نوم د چا پر شونډو شرابي خراباتي و

دلته چیري خرابات و څوک سېراب سول له خمونو

چون عهده نمیشود کسی فردا را

حالی خوش دار این دل پر سودا را

می نوش بنور ماه ای ماه که ماه

بسیار بتابد و نیامد ما را

څه معلومه ده سبا به څوک باریږي څوک پاتیږي

زړه دي مست لره له میو چي نوبت درنه تېرېږي

د سپوږمۍ په نور يې نوشه سپوږمۍ مخي چي سپوږمۍ به موږ پیدا پر مځکه نه کړي په پېړیو به ځلېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاقل به چه امید درین کهنه سرا

بر دولت او نهد دل از بهر خدا

هر گاه که خواهد که نشیند از پا

گیرد اجلش دست که بالا بنما

دا به څرنگه هوښیار وي دې زاړه کور ته راغلی

څه امید به ورسره وي چې یې زړه وي په ترلی

چي زړه شینی له سترِیا سي چی آرام ته د چا زړه سي

بیا اجل ورته ولاړ وي وایې لوړ یې چا بللی

هر چند که رنگ و روی زیباست مرا

چون لاله رخ و سرو بالاست مرا

معلوم نشد که در طربخانه خاك

نقاش ازل بهر چه اراست مرا

که هر څونه ښایسته یم که هر څونه یمه ښکلی

که مي مخ لکه لاله دی لکه سرو یم ښاغلی

زه پوه نه سوم چی د خاورو کارخانې ته څنګه ولاړم

د ازل نقاش زه څنګه په دې رنګ یمه تراشلی

گر درگذرم بباده شویید مرا

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تلقین زشراب ناب گویید مرا

خواهید بروز حشر یابید مرا

از خاك در میکده جویید مرا

که زه مړ سومه یارانو په شرابو غسل را کئ

او تلقین به د سرو میو زما په غوږ کي په بیا بیا کئ

که په ورځ کي د محشر مو پر میدان کله په کار سوم

ما له خاورو د مغان او میخانې څخه پیدا کئ

تا بتوانی طعنه مزن مستانرا

بنیاد مکن تو حیله و دستانرا

تو غره مشو بدانکه می می نخوری

صد کار کنی که می غلامست آنرا

چي دي وس رسېږي مه کړه د مستانو پېغورونه

په ټګی او په تذویر چي پسي جوړ نه کې نکلونه

د شرابو له پرهېزه چي مغروره په ځان نه سې

چي شراب ورته غلام دي داسي سل کوې کارونه

آمد سحری ندا زمیخانۀ ما

کای رند خراباتی دیوانۀ ما

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخیز که پر کنیم پیمانه زمی

زان پیش که پر کنند پیمانهٔ ما

سحرگاه سو آواز پورته میخانه کي له مغانه

واوره زموږ د ټولی رنده لېونیو کي سلطانه

پاڅه ډکي پیمانې کو له سرو میو هسي نه چي

زموږ را ډکي پیمانې کي موږ خبر نه سو له ځانه

بابط میگفت ماهی در تب و تاب

باشد که به جوی رفته باز آید آب

بط میگفت که چون من و تو گشتیم کباب

اندر پس مرگ ما چه دریا چه سراب

تپېدی ماهی پر مځکه ویل بطي تا لیدلي؟

چي راځي اوبه ویالې ته چي پخوا وي پکښي تللي

بطی وویل ماهیه چي موږ دواړه نن کباب سوو

پس له مرگه څه سراب وي څه رودونه بهېدلي

ماییم و می و مطرب و این کنج خراب

دین و دل و جام و جامه در رهن شراب

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغ ز امید رحمت و بیم عذاب

آزاد زخاك و باد و از آتش و آب

موږیو، می دي، خرابّات دی، مطرب، شرنګ د ربابونو

دین و زړه جام و جامه مو ټوله ګرو د شرابونو

نه امید مو د رحمت سته نه مو ډار له عذابونو

موږ آزاد له خاورو، باده، له اوبو او له اورونو

ما و می و معشوق درین کنج خراب

جان و دل و جام و جامه در رهن شراب

فارع زامید رحمت و بیم عذاب

ازاد زخاك و باد و از آتش و آب

زه او می و معشوق دلته د مغانو په کونجونو

زړه او روح جام او جامه مي په ګروي د شرابونو

نه مي تمه د رحمت سته نه مي ډار له عذابونو

زه ازاد له خاورو باده له اوبو او له اورونو

چندان بخورم شراب کین بوی شراب

آید ز تراب چون شوم زیر تراب

تا بر سر خاك من رسد مخموری

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از بوی شراب من شود مست و خراب

غواړم دومره شراب وڅکم چي می بوی د شراب راسي
د هغه قبر له خاورو چي تر لاندي مړی زما سي
چي خمار حریف تېرېږي زما پر خاوره زما پر قبر
د شرابو بوی یې مست کي خرابي ورته پیدا سي

تا بتوانی غم جهان هیچ مسنج
بر دل منه از آمده و نامده رنج
خوش میخور و میباش درین دیر سپنج
با خود نبری جوی اگر داری گنج

چي دي توان وی چی ونه خوري د فانی دنیا غمونه
پر زړه بار نه کې د تللیو او راتلونکو شپو غمونه
دي پردۍ مېنه کي تېری شپې په میو په خوښۍ که
خزانې به دي وي پاته ترې به درومې تش لاسونه

چون عمر همی رود چی شیرین وچی تلخ
پیمانه چو پر شود چی بغداد و چی بلخ
می خور که پس از من و تو این ماه بسی
از سلخ بغره آید از غره بسلخ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ترخې دي که خوږې دي دا د عمر شپې تېرېږي

څه توپير بلخ او بغداد کړي پيمانه چې دي ډکېږي

نوشوه پيالې د ميو زما او ستا وروسته به مياشتي

په سهار کي به ختمېږی په ماښام به نوي کېږی

خيام که خيمه های حکمت ميدوخت

در کوه غم فتاد و ناگاه بسوخت

مقراض اجل طناب عمرش ببريد

دلال امل به رايگانش بفروخت

چي خيام په ټوله ژوند کي د حکمت خېمې گنډلې

د غم اور کي يې ناڅاپه خپلې نيلې وسوځلې

د اجل بياتي يې غوڅ کړ هغه ټينګ د عمر مزی

او پيسې دلال د هيلو باندی مفتي واخستلې

من بندهٔ عاصيم رضای تو کجاست

تاريك دلم نور صفای تو کجاست

مارا تو بهشت اگر بطاعت بخشی

اين بيع بود لطف و عطای تو کجاست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه بنده یم ګناه کاره ستا رضا چیري ده ربه

تاريك زړه ته مي ستا نور او ستا صفا چیري ده ربه

را بخښي كه جنتونه په لمونځونو طاعتونو

دا خو بيه سوله خدايه ستا عطا چیري ده ربه

صد خانه ز خوناب دلم ویران است

وز ګريهٔ زار بیم صد چندانست

از هر مژه ناودان خون است روان

ګرمن مژه را بهم زنم طوفان است

د زړه وينو مي خراب كړل سل آباد ښكلي كورونه

له ژړا به مي لا وران سي داسي نور هم په سل ګونه

زما له هر باڼو روان دي د سرو وينو ډك رګونه

كه مي سترګي كړلې پټي جوړومه توپانونه

ساقی نظری كه دل ز اندیشه تهی است

شیران همه رفته اند سر بیشه تهی است

هر شب زحیات كف زدی شیشه چرخ

امروز كه نوبت ما بود شیشه تهی است

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقی یو نظر دي غواړم زړه خالي له اندېښنو دی

زمري تللي له میدانه برم يې تللی له گوښو دی

هره شپه دي گرځولې سرې پیالې ډکې له میو

نن چې زموږ نوبت راغلی رنگ دي تللی د پیالو دی

این کهنه رباط را که عالم نامست

آرامگه ابلق صبح و شام است

بزمیست که واماندهْ صد جمشید ست

قصریست که تکیه گاه صد بهرامست

دغه زوړ رباط چې گورې د عالم په نوم يادېږي

هديره د ورځو شپو ده چې ابلق په رنگ ښکارېږي

دا له سل جمشیده پاته بزم نه دی سترې سوی

دا ماڼۍ د سل بهرامو په میراث بل ته پاتېږي

اکنون که گل سعادت پر بار است

دست تو زجام می چرا بیکار است

می خور که زمانه دشمن غدار است

دریافتن روز چنین دشوار است

دغه نن چې دي بخت ویښ دی چې دي لاس ځای ته رسېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جام دي ولي لاس کي نسته شراب ولي نه ښکارېږي

می چښه چي زمانه ده هم دښمنه هم چمبازه

دا د نن په شاني ورځي په مشکله پیدا کېږي

ساقی گل و سبزه بس طربناك شده است

دریاب که هفتهٔ دیگر خاك شده است

می نوش و گلی بچین که تا در نگری

گل خاك شده است و سبزه هم خاك شده است

ساقي گل دی غوړېدلی سبزه هم تازه ښکارېږي

دا پنځه ورځي مستي ده سبا هر څه خاوري کيږي

پیاله ډکه که له ملو گېډۍ جوړه که له گلو

چي سبا به وي گل خاوري سبزه هم نه معلومېږي

می لعل مذاب است و صراحی کانست

جسم است پیاله و شرابش جانست

آن جام بلورین که زمی خندانست

اشکیست که خون دل درو پنهانست

سره شراب ويلي لعلونه صراحي د لعلو کان دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاله جسم دی یارانو او شراب یې روح او ځان دی

د بلوړو هغه جام چي له سرو میو نه خندان دی

هغه اوښکي دي چيویني د زړه غم پکښی پنهان دی

ایزد چو گل وجود مامی آراست

دانست زفعل ماچه بر خواهد خواست

بی حکمش نیست هر گناهی که مراست

پس سوختن روز قیامت زکجاست

چي خالق ختې اخښلې د وګړو د تنونو

ښه خبر و ښه آګاه زموږ په ټولو عملونو

زه چي هره ګناه کړمه فیصله حکم دده دی

بیا پر څه سوځول کېږم په قیامت کي په اورونو

این کوزه که ابخوره مزدوری است

از دیدهٔ شاهی و دل دستوری است

هر کاسه می که بر کف مخموری است

از عارض مستی ولب مستوری است

دا کوزې چي نن په لاس کي د مزدور او د دهقان دي

یا له زړه د حاکم جوړي یا له سترګو د سلطان دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چی گرځي په لاسونو د مستانو کي جامونه

له باړخو د مستي پيغلي يا له شونډو د جانان دي

اسرار جهان چنانکه در دفتر ماست

گفتن نتوان که این وبال سر ماست

چون نیست درین مردم نادان اهلی

نتوان گفتن هر آنچه در خاطر ماست

د جهان هغه اسرار چی پټ دي زموږ په دفترو کي

که پر خوله باندي يې راوړو سر مو ځي په غرغړو کي

دې دنيا کي نه هوښيار سته نه د راز اهل پيدا سو

پټوو به يې له خلکو په سينو په خاطرو کي

گویند مخور مي مه شعبان نه رواست

نه نیز رجب که آن مه خاص خداست

شعبان و رجب مه خداىند ورسول

ما می رمضان خوريم کان خاصه ماست

په برات کي ناروا دي چي چښي څوك شرابونه

او رجب د خالق مياشت ده درته گوري عذابونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د برات او رجب میاشتي که د خداي او د رسول دي

نو یو روژه سوه پاته تشوو به ډك خمونه

ساقی غم من بلند اوازه شده است

سر مستی من برون ز اندازه شده است

با موی سفید سر خوشم کز خط تو

پیرانه سرم بهار دل تازه شده است

ساقی زما د غم خبرو اوس اخیستي دي ښارونه

سر مستي ته مي لاګوره چی له حده سوه بېرونه

که هر څو مي وېښته سپین دي ستا له خطه مستي راسي

په رنګ زوړ یم خو پر زړه نوي سوي بهارونه

آنی که دم مسیح یارت شده است

بخشیدن جان همیشه کارت شده است

جان بخشش تو است گر فدای تو کنیم

هم گوهر گنج خود نثار تو شده است

له یارۍ دي پاکه خدایه د مسیح روح دی ښاغلی

تا ژوندیو د جهان ته د حیات قسمت منلی

روح او زړه دی تا راکړی که یې بیرته ستا قربان کو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گوهر ستا د خزانې دي او موږ بيرته در بخښلی

دوری که درو آمدن و رفتن ماست

اورانه بادیت نه نهایت پیداست

کس می نه زند دمی درین معنی راست

کین آمدن از کجا و رفتن بکجاست

هغه دور د زمان چي پکښي زموږ ژوند او فنا سته

نه هغه ته ابتدا سته نه هغه ته انتهی سته

نه يې تلل چا ته معلوم دي نه راتلل يې چاته ښکاري

نه د چا سره اسرار يې د مفهوم او د معنی سته

يارب تو کريمی وکريمی کرم است

عاصی از چه رو برون زباغ ارمست

با طاعت از ببخشی آن نيست کرم

با معصيتم اگر ببخشی کرمست

ته کريم يې لويه خدايه ته خالق د نعمتونو

گناهکار ولي محروم دی د ارم له شنو باغونو

کرم نه دی چي بخښې مي په طاعت او په لمونځونو

دا کرم دی چي بخښې مي چی يم بار په گناهونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خورشید سپهر بې زوالی عشق است

مرغ چمن خجسته فالی عشق است

عشق آن نبود که همچو بلبل نالی

هر گه که بمیری و نه نالی عشق است

پر آسمان باندی لمر ګورې دا د عشق بې زوالي ده

پر چمن چي بلبل ګرځي دا د مینی نیك فالي ده

هغه مینه چي ریشتیا نه ده چي بلبل رنګه فریاد کړي

څوك چي ومري بې فریاده هغه مینه ازلي ده

گر گل نبود نصیب ما خار بس است

ور نور بما نمیرسد نار بس است

گر خرقه وخانقاه وشیخی نبود

ناقوس کلیسا و زنار بس است

په قسمت که مو ګل نه وي نو دا خار را لره بس دی

او که نور نه رارسېږي نو بیا نار را لره بس دی

که خرقه او خانقا مو په نصیب ختلې نه وي

نو ناقوس کلیسا زموږ ده او زنار را لره بس دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیکی و بدی که در نهاد بشر است

شادی و غمی که در قضا و قدر است

باچرخ مکن حواله کاندر ره عقل

چرخ از تو هزار بار بیچاره تر است

ښه او بد چي اخښل سوي په ريښه کي د بشر دي

ښادي غم چي ټاکل سوي له قضا او له قدر دي

له آسمانه ولي غواړې څه پوښتې د عقل لاري

آسمانونه دي ناکامه او تر تا بېچاره تر دي

دارنده چو ترکیب طبایع اراست

از بهر چه او فگندش اندر کم وکاست

گر نیك آمد شکستن از بهر چه بود

ور نیك نیامد این صور عیب کراست

چي په ژبه د قلم يې د عالم برخى وېشلي

ولي څوك تر مځكي لاندي څوك آسمان ته دي ختلي

كه دا ښه وه كه ښايسته وه څه هدف د ماتولو

عيب د چا بولئ هوښيارو كه پيدا نه وه څوك ښكلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقی زمی که لعلت آن ساقی است

دل بر نکنم تا دمی از من باقیست

مشتاقم از آن بدیدنت مشتاقم

گستاخی من زغایت مشتاقی است

ساقي ستا له سورکو شونډو د سره می ارمان لرمه

چي مي يو نفس باقي وي لا به زړه پوری ترمه

په ديدن پسې ړوند يم شپه او ورځ دي يادومه

مستي واوښته له حده گستاخي ځکه کومه

ساقی که لبش مفرح یاقوت است

دل را غم او قوت وجانرا قوت است

هر کس که نشد کشته بطوفان غمش

در کشتی نوح زنده در تابوت است

د ساقي له سورکو شونډو رنګ راغلی د یاقوت دی

غم يې زړه لره قوت دی، ژوند او روح لره قوت دی

چي هر څوك يې شهيد نه سي په توپان کي د غمونو

په کښتۍ کي د نوح سپور دی په ژوندوني په تابوت دی

ساقی ببرم گربت یاقوت لب است

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وز آب خضر بجای آب عنبست

گر زهره بود مطرب و همدم عیسی

چون دل نه بجا بود نه جای طربست

چی پر ځنګ مي ګل اندام وي شونډي سرې لکه لعلونه

خضر سر پر سر را ډك كي د حيات اوبه جامونه

د زهرې په لاس رباب وي مسيحا يې وي ملګرى

چي مي زړه په ځاى كي نه وي څه مستي څه يې خمونه

ساقی مه رخسار تو جان همه است

دلدار من است و دلستان همه است

خورشید صفت بمهر ذرات خوش است

تنها نه ازان من که زان همه است

ساقي سپين رخسار جار سم چي د ټولو روح او ځان دی

زما يې زړه راښخه وړی خو د ټول جهان جانان دی

لکه لمر هسي خوشاله د ذرو په نازولو

زما محبوب يوازي نه دی دا معشوق د ټول جهان دی

می خوردن نه از برای طربست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه زبهر نشاط وترك دین وادب است

خواهم که دمی ز خویشتن باز رهم

می خوردن و مست بودنم زان سببست

زما ياري له ميو نه ده د مستۍ د زياتولو

نه دپاره د خوښۍ دي نه د دين د پرېښودلو

زړه مي غواړي چي فارغ سم يو ګړی له خپله ځانه

ځکه لار مي ده اخيستې د پيالو د تشولو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خیام سُرونه د پښتو په تال کي

ای چرخ فلك خرابی از کینه تست

بیداد گری پیشهْ دیرینه تست

وی خاك اگر سینهْ تو بشکافند

بس گوهر قیمتی که در سینه تست

ستا له لاسه شین آسمانه پر جهان د غم ناري دي

ظلم ستا زړه پېشه ده پر نړۍ دي سترګي سرې دي

هغه ورځ به سي معلومه چي د خاورو سینه چاك سي

چي یې څه سیپۍ ځای کړي په قفس کي د سینې دي

ګرشاخ بقاز بیخ بختت رستست

ور بر تن تو عمر لباسی چستست

در خیمه تن که سایه بانی است ترا

هان تکیه مکن که چار میخش سستست

که له خاوري د طالع دي د بقا وزي ښاخونه

او په تن دي وي اغوستي د اوږد عمر لباسونه

ها د تن خیمه دي ګوره چي یې تل سیوري ته ناست یې

پام تکیه ورباندي مه کړه چي ډېر سست یې دي میخونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاری که دلم زبهر او زار شدست

او جای دگر بغم گرفتار شدست

من درطلب علاج خود چون کوشم

چون آنکه طبیب ماست بیمار شدست

هغه یار چي تل يې غواړم چي مي زړه پسي افګار دی

اوس په غم د بلي مینی د دردونو ګرفتار دی

زه به څرنګه تري غواړم خپل علاج د پرهارونو

چي د رنځ به مي طبیب و دی پخپله اوس بیمار یم

هر سبزه که بر کنار جویی بودست

گویی که خط فرشته خویی بودست

پا بر سر سبزه تا بخواری ننهی

کان سبزه ز خاك ما هر ویی بودست

څه سبزه چي دلته وینې چی پر غاړه د ویالو وي

د هغو ګلرخو خط دی چي په خوی د فرشتو وي

په احتیاط قدم پر کښېږده په مدار باندی تېرېږه

دا سبزه به هم له خاوري د مهوشو ښایستو وي

زین پیش نشان بود نیها بودست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیوسته قلم ز نیك و بد ناسود ست

تقدیر ترا هر آنچه بایست بداد

غم خوردن و کوشیدن ما بیهود است

له دې مخکی هم راغلي بې حسابه عالمونه

قلم هره ورځ لیکلي هم نېکۍ هم فسادونه

هغه څه دي په نصیب دي چي تقدیر درته لیکلي

ولی خورې د زړګي وینې بېهوده دي کوښښونه

پیش از من و تو لیل و نهاری بودست

گردنده فلك نیز بکاری بودست

زینهار قدم بخاك آهسته نهی

کان مردمك چشم نگاری بودست

زه او ته چي دلته نه وو هم دا ورځې هم دا شپې وې

دغه دور د اسمان و د دې ستورو پلوشې وې

په مدار څه پر دې مځکه قدم ورو ږده پر دې خاورو

دا به کسي د نګار وو توري سترګي د ښایستې وې

این کوزه چو من عاشق زاری بودست

در بند سر زلف نگاری بودست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وین دسته که در گردن او می بینی

دستیست که در گردن یاری بودست

دا کوزه هم په یو وخت کي لکه زه عاشق بیمار و

تل یې زړه بندي د زلفو په خیالونو د نګار و

دا په غاړه کي یې وینې هغه لاس چی درښکارېږي

هغه لاس دی چي په ژوند کي به په غاړه کی د یار و

در هر دشتی که لاله زاری بودست

ان لاله زخون شهریاری بودست

هر جا که بنفشه از زمین میرود

خالی است که بر روی نگاری بودست

پر بیدیا چي غوړېدلی سور بخمل د لاله زار وي

یو نښان به د سرو وینو د ملك او شهریار وي

پر هر ځای چي وي له خاورو بنفشه را ټوکېدلې

هغه خال دی چي به پاته له ښایسته مخ د نګار وي

آنکس که بخوبان لب خندان دادست

خون جگری بدردمندان دادست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گر قسمت ما نداد شادی غم نیست

شادیم که غم هزار چندان دادست

چي گلرخو ته يې ورکړې شونډې سرې لکه لعلونه

د خوږمنو يې نصيب کړل د کوتڼلو وينو زړونه

غم مو نسته که خوښي يې په قسمت نه ده راکړې

خوښ له دې يو چې يې را کړل راته زر چنده غمونه

چون نیست هر چه نیست جز باد بدست

چون هست زهر چه هست نقصان و شکست

انگار که هر چه در عالم نیست

پندار که هر چه نیست در عالم هست

له نیستۍ پاته تش باد دی بل څه نسته په میدان کې

او چې سته لدې هستیه یا ناکام یا په تاوان کې

ګواکې هر څه چې موجود دي هغه نسته په عالم کې

او چې هر څه موجود نه دي هست يې وګڼه جهان کې

گویی که بر نهال تحقیق نرست

زیرا که درین راه کسی نیست درست

هر یك زده اند دست در شاخی سست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

امروز چودی شمارم و فردا چونخست

حقیقت ته د رازونو هیڅوك نه دی رسېدلی

د هستۍ پر ورکو لارو څوك سم نه دی ورغلی

چي هر چا دي څه لیدلي حقیقت ورته ښکارېږي

نن پرون غوندي تېر بوله سبا نه دی لا راغلی

زان باده که عمر را حیات دگرست

پر کن قدحی گر چه ترا درد سرست

برنه بکفم که کار عالم سمرست

بشتاب که عمر ای پسر در گذرست

ماته هغه شراب راوړه چي مي ژوند ته بل ژوندون دی

زما پیاله که راته ډکه که هر څو دي زړه زبون دی

سر پر سر يې راته راوړه عمر باد غوندي تېرېږي

هره ورځ د کوچ ناري دي هره ورځ سفر دی يون دی

هشدار که روزگار شور انگیزست

ایمن منشین که تیغ دوران تیزست

درکام تو گر زمانه بو زینه نهد

زنهار فرو مبر که زهر آمیزست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوښيار اوسه زمانې ته چي له چمه ډك روزگار دی

يو گړی چی غافل نه سې د وختونو تيغ آبدار دی

كه زمان دي په نازونو خوله له شاتو كي در ډكه

پام تر ستوني يې تېر نه كې هوښيار اوسه زهر مار دی

گويند مرا بهشت با حور خوشست

من ميگويم كه آب انگور خوشست

اين نقد بگير و دست ازان نسيه بدار

كاواز دهل برادر از دور خوشست

هرڅوك وايي ډك له حورو جنتونه مي خوښېږي

زما شراب د انگور خوښ دي شنو پيالو ته مي زړه كېږي

دغه نغده ماته راكه هغه پور دي ستا روزي سي

د ډولو ږغ له ليري پر غوږونو ښه لگېږي

هر دل كه اسير محنت اوست خوشست

هر سر كه غبار سرآن كوست خوشست

از دوست بناوك غم ازرده مشو

خوش باش كه هر چه آيد از دوست خوشست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د ده د عشق اسير دي هغه زړونه دي خوښېږي

هغه سر چاته رسېږي چي د ده په نوم پايېږي

که له دوسته در رسېږي د غم غشی زهير نه سي

پر دوو سترګو يې منظور که چي له دوسته در رسېږي

چون ابر به نوروز رخ لاله بشست

بر خيز به جام باده کن عزم درست

اين سبزه که امروز تماشاگه تست

فردا همه از خاك تو بر خواهد رست

د نوروز وريځي را اوري د غاټول مخ پرېولل کېږي

جام دي ډك که له سرو ميو چي دا وخت رانه تېرېږي

دا سبزه چي پر دښتونو نن په غټو سترګو ګورې

سبا ټوله ستا له قبره ستا له خاوري را ټوکېږي

می گر چه بشرع زشت نامست خوشست

چون بر کف ساقی غلامست خوشست

تلخست وحرامست خوشم میآید

ديرست که هر چيز حرامست خوشست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سره می په شریعت کي ناروا دي زما خوښ دي

د نو خط ساقي په لاس دي، بې بها دي زما خوښ دي

هم ترخه دي هم حرام دي، دواړه توکه مي خوښېږی

له وختونو څه حرام چي پر دنيا دي زما خوښ دي

گويند مرا که دوزخی باشد مست

قوليست وليك دل درو نتوان بست

گر عاشق ومست دوزخی خواهد بود

فردا بينی بهشت را چون کف دست

راته وايي چي مستان به په قيامت کي دوږخيان وي

اوريدلي خو ما هم دي اعتبار به يو څه گران وي

که مستان عاشقان دواړه د دوږخ کندي ته بوزي

د اورغوي په څېر پاك به ټول جنت خالي ميدان وي

تا هشيارم طرب زمن بنهانست

ور مست شوم در خردم نقصانست

حاليست ميان و مستی و هوښياری

من بنده آن که زندگانی آنست

چي هوښيار يم او پر سد يم رانه پټ د طرب زړه دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

او چي مست يم له سرو ميو بيا مي عقل پوره نه دی

يوحالت دی په دا منځ کي نه مستي نه هوښياري ده

زه بنده د هغه آن يم که ژوندون دی نو هغه دی

ای دل چو نصيب تو خون شدنست

احوال تو هر لحظه دگر گون شدنست

وی جان تو بدين بدن چی کار آمده ای

چون عاقبت کار تو بيرون شدنست

اې زړگيه چي نصيب دي همېشه زخمي کېدل دي

هر گړی هره شېبه دي په قسمت کي بدلېدل دي

او نفسه دې بدن ته څه دپاره يې راغلی

عاقبت چي دي په برخه له دې تن څخه وتل دي

اجزای پيالهٔ که در می پيوست

بشکستن او روا نميدارد مست

چندين سرو دست نازنين از سر دست

از مهر که پيوست و بکين که شکست

څه توکري چی جامونه د شرابو ترې جوړېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتولو ته يې کله د مستانو زړونه کېږي

څو نازك پښې او لاسونه څو ښايسته ښکلي مخونه

کومي ميني پيدا کړي او په کوم غضب ماتېږي

آن به که درين زمانه کم گيرى دوست

با اهل زمانه صحبت او دور نکوست

آنکس که بکلى اعتماد تو بر اوست

چون چشم خرد بازکنى دشمنت اوست

ښه خو دا چي دې زمان کي د سړي ډېر کم ياران وي

د دې دهر د سړيو شناخت له ليرى بې تاوان وي

هغه څوك چى در نږدې دي پر هغه چى اعتماد کړې

چي د هوښ په سترگو گورې ستا دښمن بلا د ځان وي

يك جرعۀ مى ز ملك کاووس بهست

وز تخت قباد و مسند طوس بهست

هر آه که رندى بسحرگه کند

از نالۀ زاهدان سالوس بهست

د سرو ميو جام مي خوښ دى د کاووس تر اقليمونو

هم له تخته د قباده هم په طوس کي له تختونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي رندان په سحرگاه کي آه له خولې باسي خالق ته

هغه ښه دی د شيخانو د ريا تر فريادونو

ساقی که رخت زجام جمشيد بهست

مردن برهت ز عمر جاويد بهست

خاك قدمت که روز من روشن ازوست

هر ذره زصد هزار خورشيد بهست

ساقي نوم به دي ور نه کړم نه پر جم نه پر جامونو

مرگ مي ستا په لار کي خوښ دی تر ابده له عمرونو

د قدم خاوري دي جار سم چي مي نور د ژوندانه دی

تر ذرې به يې قربان کم لښکرونه د لمرونو

امروز ترا دسترس فردا نيست

و انديشه فردات بجز سودا نيست

ضايع مکن اين دم از دولت بيدار نيست

کين باقی عمر را بها پيدا نيست

چي دا نن دي په قدرت کي يو گړی د سبا نسته

د سبا فکر سودا ده ورته بله معنی نسته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه دم دي غنيمت دی ضايع نه سي که هوښيار يې

باقی عمر معلوم نه دی نا معلوم ته بها نسته

اکنونکه جهان را بخوشی دسترس سیست

هر زنده دلی را سوی صحرا هو سیست

بر هر شاخی طلوع موسی دستیست

در هر نفسی خروش عیسی نفسیست

د چا لاس چي تر خوشيه ور رسېږی وخت يې دا دی

د هر چا چي زړه ژوندی دی نو هوس يې د صحرا دی

په هر ښاخ کي د ګلونو د موسی د لاس اثر دی

هر نفس چي ایستل کېږي پکښي خروښ د مسيحا دی

در پرده اسرار کسی را راه نیست

زین تعبیه جان هیچکس آگه نیست

جز در دل خاك تیره منزلگه نیست

بشنو که چنین فسانها کوته نیست

د اسرار پردو ته تللي ټولي لاري يې تيارې دي

هلته هر عقل کوتېه دی د هر چا پر فکر شپې دي

د هستۍ وروستی رباط دی تور زړګی د تورو خارو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د زړه په غوږو واوره چي اوږدې دا افسانې دي

ساقی قدحی که کار عالم يك نفس ايست
گر شادی او يك نفس آن نيز بسيست
خوش باش به هر چه پيشت آيد که جهان
هر گز نشود چنان که دلخواه کسيست

ساقي جام د ميو راکه د عالم کار يو نفس دی
که خوښي يې يو نفس وي هغه هم را لره بس دی
چي هر څه درته رسېږي په خوښېږه په جهان کي
نه جهان د چا په زړه دی نه يې کار د چا په وس دی

ابر آمد و باز بر سر سبزه گريست
بی باده گلرنگ نمی بايد زيست
اين سبزه که امروز تماشاگه ماست
تا سبزه خاك ما تماشاگه کيست

وريځي راغلې سره اوري بيا پر شنو دښتو ژړېږي
بې گلرنگه سرو شرابو ژوند عبث خوشي تېرېږي
نندارې ته چي عالمه را وتلي د شنېلۍ يو
خدای خبر چي زموږ د قبر پر شنيلۍ به څوك پېښېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقی بحیات چون کسی رهبر نیست

ور نیز بود از می و ساغر نیست

می همدم ماست زانکه چون گرمي دل

در آب حیات و چشمه کوثر نیست

ساقي نن په ټول حیات کي هیڅ سړي ته رهبر نسته

او که دی نو ښه تر میو صراحي او ساغر نسته

د زړه اور چي مو تازه دی د سرو میو په جامونو

د حیات اوبو کي نسته له چینې د کوثر نسته

خاکی که به زیر پای هر حیوانیست

کف صنمی و چهرهْ جانانیست

هر خشت که بر کنگرهْ ایوانیست

انگشت و زیر یاسر سلطانیست

دغه خاوره چي دا لاندی اوس تر پښو د هر حیوان ده

یا اورغوی د صنم دی یا څېره د کوم جانان ده

هري خښتي ته چي ګورې چي قصرونه ورنه جوړ دي

یا به ګوته د وزیر وي یا ککره د سلطان ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چندین غم مال و حسرت دنیا چیست

هر گز دیدی کسی که جاوید زیست

این یکدو نفس که در تنت عاریتست

با عاریتی، عاریتی باید زیست

غم د مال او د دنیا به در سره وي لا تر کله

هیڅوك نه پایي پر مځکه تر قیامته تل ترتله

ته پوهېږې چي پر تن دي یو یا دوه نفسه پور دي

پوروړي سره پور وي ژوند کوې په نغدو څله

ای وای بر آن دل که درو سوزی نیست

سودا زدهٔ مهر دل افروزی نیست

روزی که توبی عشق بسر خواهی برد

ضایع تر از آن روز تو را روزی نیست

چي د میني اور یې نه وي هی افسوس پر هغه زړه وي

له سهاره تر ماښامه د جانان په غم کي نه وي

چي په ژوند کي دي تېرېږي یوه ورځ پردی، له میني

نه په ژوند کي حسابېږي نه د ورځي په تاله وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کنه خردم در خور اثبات تو نیست

و اندیشهٔ من جز مناجات تو نیست

من ذات ترا بواجبی کی دانم

دا نندهٔ ذات تو بجز ذات تو نیست

زماخالقه دا زما عقل کله وړ ستا د اثبات دی

زما يوازي فکر ذکر ربه ستا د مناجات دی

ستا په ذات باندي خالقه کله زه سم پوهېدلای

څوك چي ستا په ذات پوهېږي دا يوازي ستا خپل ذات دی

خیام زبهر گنه این ماتم چیست

وز خوردن غم فایده بیش وکم چیست

آنرا که گنه نکرد غفران نبود

غفران برای گنه آمد غم چیست

اي خيامه له گناه دي ولي شپه او ورځ ماتم دی

زړه دي شين دی غم دي هر وخت د فايدې د ډېر او کم دی

چي گناه يې نه وي کړې برخه نه لري له عفوي

بخښل کيږي گناهونه در سره ولي تل غم دی

در عشقت از ملامتم ننگی نیست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

با بیخبران درین سخن جنگی نیست

این شربت عاشقی همه مردانراست

نا مردانرا ازین قدح رنگی نیست

ستا په عشق کي مي باك نسته د دنيا له پېغورونو

نه مي جنگ دی ستا پر مینه د بې دردو له پوځونو

عاشقي هسي شراب دي چي نصيب دي د مېړنو

د نامردو برخه نسته د دې ميو له جامونو

در ده صنما که جهانرا تا بیست

زان می که گل نشاط را زوابیست

بشتاب که آتش جوانی آبیست

دریاب که بیداری دولت خوابیست

ساقي راکه ډك جامونه دا هستي نه پاته کيږي

له سرو ميو چي گلونه د مستۍ په سېرابېږی

ژر می راوړه چي لمبې مي د ځوانۍ خاموشي نه سي

په دې پوه سه د بخت ورځي لکه خوب راسي تېرېږي

هر کو رقمی ز عقل در دل بنگاشت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یك لحظه ز عمر خویش ضایع نگذاشت

یا درطلب رضای ایزد کوشید

یا راحت خود گزید و ساغر برداشت

هر سړي چي عقل راووست په سینه کي د زړه کور ته

د خپل ژوند یوه شېبه يې ضایع نه کړه و هیڅ لورته

یا يې عمر په طلب کي د رضا د خالق تېر کړ

یا يې غوره میخانه کړه ډك يې جام کړ پر سر پورته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خیام سُرونه د پښتو په تال کي

راز از همه ناکسان نهان باید داشت

و اسرار نهان ز ابلهان باید داشت

بنگر که بجای مردمان چکنی

چشم از همه مردمان همان باید داشت

راز دي پټ ساته هوښیاره له ټولې د ناکسانو

په دنیا کي شریك نه کې خپل اسرار له جاهلانو

چي له چا سره دي کړي په ژوندون کي ښه او بد وي

انتظار د خپل عمل کړه د نرۍ له انسانانو

تاچند بروی دریا ها خشت

بیزار شدم زبت پرستان وکنشت

خیام که گفت دوزخی خواهد بود

که رفت بدوزخ وکه آمد ز بهشت

لا تر څو ایږدمه خښتي پر اوبو د دریابونو

زه بېزار له صومعې یم زړه مي شین له معبدونو

چا ویله چي خیام به د دوږخ پر لور روان وي

څوك دوږخ ته ورغلي څوك راځي له جنتونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چند که از گناه بد بختم و زشت

نو مید نیم چوبت پرستان کنشت

اما سحری که میرم از میخوری

می خواهم و معشوق چی دوږخ چی بهشت

که هر څو بد او بدبخت يم او يم بار په گناهونو

بت پرستو غونديي نه يم نا اميد له رحمتونو

خو په هغه ورځ چي مرمه له مستيه د شرابو

زه به مى او معشوق غواړم له دوږخ له جنتونو

فصل گل و طرف جويبار و لب كشت

با يك دو سه اهل و لعبتی حور سرشت

پيش آر قدح كه باده نوشان صبوح

آسوده ز مسجدند و فارغ زكنشت

هم وياله ده هم چمن دی هم موسم دی د گلونو

هم دوه دري ياران حاضر دي هم ښايستې د جنتونو

پيالې ډكې راته راوړه مينوشان په صبحدم كي

بې پروا دي له كنشته او فارغ له مسجدونو

چون چرخ بكام يك خردمند نگشت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تو خواه فلك هفت شمر خواهی هشت

چون بايد مرد و آرزوها همه هشت

چه مور خورد بگور چه گرگ بدشت

د هوښيارو پر زړه نه دی هيڅ يو کار د آسمانونو

ډېري ورځي به کي تېري په شمېرلو د عمرونو

دا هستي پای ته رسېږي هيلي ټولي خاوري کېږي

څه مېږي دي گور کي وخوري څه لېوان دي پر دښتونو

هر دل كه درو مهر و محبت سرشت

خواه اهل سجاده باش خواه اهل كنشت

در دفتر عشق نام هر كس كه نوشت

آزاد ز دوزخست و فارغ ز بهشت

هغه زړونه چي يې برخه وي د ميني له يادونو

كه سجدې کړي د بتانو كه شيخان د خلوتونو

چي د چا نوم يې ليکلی پاس د عشق پر دفترونو

هم آزاد وي له دوږخه هم فارغ له جنتونو

من هيچ ندانم كه مرا آنكه سرشت

از اهل بهشت كرد يا دوزخ زشت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوتی و بتی و بادهٔ برلب کشت

این هر سه مرا نقد ترا نسیه بهشت

نه پو هېږم هغه چا چي زما خمير يې دی اخښلی

په جنت يې کړم دننه که دوږخ کي يم شمارلی

په سبزه کي صنم راکه هم کباب هم شراب دواړه

دا دري نغدي مي په کار دي جنت قرض مي در بخښلی

در صومعه و مدرسه و دیر و کنشت

ترسندهٔ دوزخند و جویای بهشت

و آنکس که ز اسرار خدا با خبر است

زین تخم در اندرون دل هیچ نکشت

په کنشت په صومعه کي مدرسو په خلوتونو

يا به بېره د دوږخ وي يا تلاښ د جنتونو

هغه چاته چي معلوم دي د خالق د شان رازونه

نه د طمع نه د بېري کښت يې کړي پر زړونو

تاکی ز چراغ مسجد و دود کنشت

تا چند زیان دوزخ و سود بهشت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو بر سر لوح بین که استاد قلم

روز ازل آنچه بودنی بود نوشت

لا تر څو ډېوه محراب کي په کنشت کي اور بلېږي

څو به ځغلې له دوږخه او جنت ته دي زړه کېږي

پر تخته د آسمان گوره چي استاد په خپل قلم دي

د ازل په ورځ لیکلي هغه توري نه بدلېږي

آنکس که خط از کلك گهربار نوشت

اول الف قامت دلدار نوشت

او نیز همین الف پی سر خط طفل

یکبار نوشت و طفل صد بار نوشت

هغه چا چي خط په خپلو گوهري گوتو لیکلی

اول توری یې الف دی د دلدار قامت منلی

د سر مشق په دود ماشوم ته دا الف یې دی ښودلی

ده خو یو ځلي لیکلی ماشوم سل ځله وکښلی

مهتاب به نور دامن شب بشکافت

می نوش دمی بهتر ازین نتوان یافت

خوش باش ومیندیش که مهتاب بسی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندر سر خاك يك به يك خواهد تافت

نوراني سپوږمۍ ختلې او د شپې لمن خپرېږي
پياله نوش كه تر دې كله ښې شېبې در پيدا كيږي
له زړه ليري انديښنې كه چي سپوږمۍ به داسي ډېره
د هر چا پر لحدونو يو په يو د شپې ځلېږي

ای آمده از عالم روحانی تفت
حيران شده در چهار و پنج وشش و هفت
می خور چو ندانی از كجا آمده ای
خوش باش ندانی بكجا خواهی رفت

چي راغلی دې عالم ته د اسرارو له جهان يې
شپه او ورځ په شمېر لگيا يې عددونو ته حيران يې
راسه ډكي پيالې نوش كه هيڅ به پوه نه سې تر مرگه
چي له كومه يې راغلی او پر كوم لوري روان يې

می خور كه بزير گل بسی خواهی خفت
بی مونس و بی رفيق و بی همدم و جفت
زنهار به كس مگو تو اين راز نهفت
هر لاله كه پژمرد نخواهد بشگفت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره می نوش که په لحد کي ډېر خوبونه در رسېږي

نه به یار نه به اشنای وي نه دوستان دي په کارېږي

پټ يې وساته په زړه کي دغه راز چي رسوا نه کې

چي غاټول سي يو ځل مړاوی بيا په عمر نه غوړېږي

ساقی دل من زدست اگر خواهد رفت

بحر است کجا خود بدر خواهد رفت

صوفی که چو ظرف تنگ از خویش پر است

یك جرعه اگر دهی بسر خواهد رفت

که مي زړه له واکه وزي ساقی چېري به رسېږي

پيمانه د سمندر ده کومي خواته به بهېږی

صوفي تونگ غوندي تر غاړي مالامال دی له خپل ځانه

په یوه غړپ يې مستېږي او پر سر به روانېږي

آن قصر که بهرام درو جام گرفت

آهو بچه کرد و روبه آرام گرفت

بهرام که گور میگرفتی همه عمر

بنگر که چگونه گور بهرام گرفت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه قصر چي بهرام به پکښي اخستل جامونه
د هوسۍ پکښي زوی وسو ګیدړ وکړله خوبونه
چي بهرام به دوولس میاشتي تل د ګور کول ښکارونه
ګور نن څرنګه ترلي د بهرام پښې او لاسونه

گر از پی شهوت و هوا خواهی رفت
از من خبرت که بینوا خواهی رفت
بنگر چی کسی و از کجا آمده ای
میدان که چی میکنی کجا خواهی رفت

که پر لار د شهوتونو د ابلیس او د هوا ځې
دا خبره به مي اوري چي تش لاسی بېنوا ځې
دا ته ځوك يې راته وايه له کوم ځايه يې راغلی
ته پوهېږي چي به څه سې څه کوې پر کومه خوا ځې

چون کار نه بر مراد ما خواهد رفت
اندیشه و جهد ما کجا خواهد رفت
پیوسته نشسته ایم در حسرت آنك
دیر آمده یم زود میباید رفت

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي د زړه د ټولو هيلو مخالف مو دا جهان سو

پر دې لار د اندېښنو به لا تر کله سر گردان سو

تل افسوس افسوس نارې دي تل به خورو د زړگي ويني

چي ناوخته يو راغلي وختى څرنگه روان سو؟

در خواب شدم مرا خردمندی گفت

کز خواب کسی را گل شادی نشگفت

کاری چی کنی که با اجل باشد جفت

می نوش که عمر هات میباید خفت

زه بيده وم يو هوښيار مي راته راغی په خيالو کي

ويل پاڅه چي خير نسته پټو سترگو په تيارو کي

ولي وکړې داسي چاري چي له مرگ سره جوړه وي

شراب نوش که چي عمرونه دي په خوا دي په خوبو کي

این بحر وجود آمده بیرون زنهفت

کس نیست کی این گوهر تحقیق بست

هر کس سخنی از سر سودا گفتند

زان روی کی هست کس نمیداند گفت

د وجود سمندر گوره له پټ ځایه دی راغلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحقيق د مرغلرو لاړ يې چا نه دی پېیلی

هر چا خوله ده خلاصه کړې پکښي ټول دي سرگردانه

ځکه هسي چي هستي ده چا يې راز نه دی ويلی

زهر است غم جهان و می ترياکت

ترياك خوری ز زهر نبود باکت

باسبزه خطان بسبزه زاری می خور

زان پیش که سبزه دمد ازخاکت

د جهان غمونه زهر او سره می ترياك له تاکه

ترياك وخوره چی له زهرو په ژوندون کي سې بې باکه

د گلرخو سره نوش که سره شراب په شنو سبزو کي

چي سبا را پورته کېږي شنه سبزه هم ستا له خاکه

هر لذت و راحتی که خلاق نهاد

از بهر مجردان در آفاق نهاد

هر کس که زطاق منقلب گشت بجفت

آسایش خود ببرد وبرطاق نهاد

چي خالق زنې پيدا کړل د مستيو د عيشونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجردو ته يې ورکړې نصيبې له اسمانونو

چې هر څوك له طاقه ولوېد او د جفت قسمت يې وسو

آرامي يې کړله هېره پاس د خوني پر طاقونو

اين چرخ جفا پيشه عالى بنياد

هر گز گره کار کسي را نگشاد

هر جا که دلى ديد که داغى دارد

داغ ديگرى بر سر آن داغ نهاد

دا آسمان دا جفاکاره دا چې هسك يې دي برجونه

نه فرياد يې د چا واورېد نه دوا يې کړل دردونه

چې پر مځکه يې ليدلي د هر چا پر زړګي داغ دى

پر هغه داغ يې ور ايښي سر پر سر دي نور داغونه

کس مشکل اسرار ازل را نگشاد

کس يك قدم از نهاد بيرون ننهاد

چون بنگرى از مبتدى و از استاد

عجز است بدست هرکه از مادر زاد

د ازل چې څه اسرار دي هغه نه دي چا سپړلي

له آغازه تر دي دمه يو گام نه دي مخته تللي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شاګرده تر استاده جواب نه دی چا میندلی

ټول عاجز دي چي له موره پر جهان دي زيږېدلي

صیاد ازل که دانه در دام نهاد

صیدی بگرفت و ادمش نام نهاد

هر نیك و بدی که میرود در عالم

او میکند و بهانه بر عالم نهاد

د ازل ښکاري چي راوړل له دانو سره دامونه

پکښي ښکار يې انسانان کړل پکښي بند پښي او لاسونه

په عالم کي چي څه کېږي له نيکيو له بديو

ټوله لوبه د ازل ده ملامت سي عالمونه

در سر هوس بتان چون حورم باد

در دست همیشه آب انگورم باد

گویند خدا ترا از می توبه دهاد

او خود ندهد من نکنم دورم باد

وایم تل دي د ګلرخو ښکلې مينه را سره وي

راسره دي تل په لاس کي د سرو ميو پيمانه وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

وایی خدای توبه درکړې له چښلو د شرابو

دی پخپله داسي نه کړي له توبې مي دي توبه وي

دادم بامید زندگانی برباد

نابوده زعمر خویشتن روزی شاد

زان میترسم که عمر امانم نهد

چندانکه ز روزگار بستانم داد

زه مي هيلو د خوښيو او هوس داسي برباد کړم

د ژوند یو گړی می نسته چي يې يو نفس را ياد کړم

زه بېرېږمه مرگی به مهلت را نه کړي تر ډېره

چي کسات له ژونده واخلم د اسمان مخ ته فریاد کړم

آنکس که زمین و چرخ و افلاك نهاد

بس داغ بلا بر دل غمناك نهاد

بسیار لب لعل و سر زلف چو مشك

در طبل زمین وحقهْ خاك نهاد

هغه چا چي پيدا کړي اووه مځکی آسمانونه

ډېر يې کښيښودل پر زړونو د بلا او غم داغونه

ډېري شونډي يې ميگوني ډيری زلفي يې مشکينی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زنې کرېدې د مځکې په نازېږي تور قبرونه

از رنج کشیدن آدمی حر گردد

قطره چو کشد حبس صدف دُُر گردد

گرمال نماند سر بماند بجای

پیمانه چو شد تهی دگر پر گردد

د انسان چې خوارئ ورسي نو آزاد پر زمانه سي

په صدف کې چې بندي سي هغه څاڅکی در دانه سي

مال که ولاړ سي سر وي پاته دنيا ځای د تاوانو دی

بيا به ډکه سي که تشه له سرو ميو پيمانه سي

طبعم همه با روی چو گل پیوندد

دستم همه با ساغر و مل پیوندد

از هر جزوی نصیب خود بردارم

زآن پیش که جزو ها بکل پیوندد

زړه مې تل را ښخه غواړي د گلرخو صحبتونه

وايم زه وای صراحی وای ډك له سرو ميو جامونه

له هر جز د خپل نصيبه خپله خپله برخه واخلم

چې يې نه وي لا وهلي جز په کل کی پيوندونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باروی نکو ولب و جوی و مل و ورد

تا بتوانم عیش و طرب خواهم کرد

تا بوده ام و باشم و خواهم بودن

می خورده ام و میخورم و خواهم خورد

چي نګار وي شنه وياله وي او سره مى وي سره ګلونه

د ګلرخ ساقي له لاسه نو شوم به ډك جامونه

چي مي نوم وي په هستي کي چي ژوندی پر دنيا ګرځم

ما چښلي دي چښم يې تشوم به ډك خمونه

من دامن زهد و توبه طی خواهم کرد

با موی سپید قصد می خواهم کرد

پیمانه عمر من به هفتاد رسید

این دم نکنم نشاط کی خواهم کرد

له توبې او له پرهېزه ور تېرېږم په زر ځله

په دا سپينو وېښتو ځمه ډکومه پياله خپله

چي د عمر پيمانه مي تر اويا ده رسيدلې

چي دا نن لا مستي نه کړم دا مستي به کوم کله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آنرا منگر که ذو فنون آید مرد

در عهد و وفا نگر که چون آید مرد

از عهده عهد اگر برون آید مرد

از هر چه گمان بری فزون آید مرد

مېړه مه گوره په عقل ذو فنون وي یا لقمان وي

چي پر قول پیمان ټینګ وي هغه تل مرد میدان وي

چي د قول له میدانه بریالی مېړه را ووت

د زمري په څېر یي زړه وي تر رستم به پهلوان وي

گر چه غم و رنج من درازی دارد

عیش و طرب تو سر فرازي دارد

بر هر دو مکن تکیه که دوران فلك

در پرده هزار گونه بازي دارد

که څه ډېر دي زما غمونه او اوږده مي دي رنځونه

ستا په برخه خداي ￼درکړي هم خوښۍ دي هم عیشونه

اعتبار چي په ونه کې چي آسمان د پردې شا ته

پټي کړي دي زر لوبي زر یې نور دي نیرنګونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گردون ز زمین هیچ گلی بر نارد
کش نشکند و هم بزمین نسپارد
گر ابر چو آب خاك را بر دارد
تا حشر همه خون عزیزان بارد

فلك هيڅكله له مځكي خته نه ده اخيستلې
چې يې نه ده ماته كړې نه يې مځكي ته سپارلې
او كه پورته وريځو وړلای د اوبو په عوض خاوري
تر قيامته به يې وينی د يارانو اورولې

روزیست خوش و هوا نه گرم است نه سرد
ابر از رخ گلزار همی شوید گرد
بلبل به زبان حال پیش گل زرد
فریاد همیزند که می باید خورد

څه تازه نسیم چلېږی نه گرمی ده نه ساړه دي
وریځ د گل گردونه مینځی که څه نوي که زاړه دي
بلبل ناست پر ژړو گلو او د حال په ژبه وایی
شراب وچښئ یارانو ورځي شپې پر تېرېده دي

در دهر هر آنکه نیم نانی دارد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا در خور خویش آشیانی دارد

نی خادم کس بود و نه مخدوم کسی

گو شاد بزی که خوش جهانی دارد

ځوك چي ګرځي پر دې مځکه ډوډۍ نیمه یې تر ملا ده

یا جونګړه کي اوسېږي یا یې خپله سر پناه ده

نه خادم ورته ولاړ وي نه نوکر د بل بادار وي

زما له خوا ورکه دا زېری چی دا ټوله نړۍ ستا ده

عمرت تا کی بخود پرستی گذرد

یا در پی نیستی و هستی گذرد

می خور که چنین عمر که غم در پی اوست

آن به بخواب و مستی گذرد

لا تر څو به دي خوږ عمر تېروې په ځان ستایلو

په رمزونو د نیستیو د هستۍ د پوهیدلو

می چښه چي تر دې عمر چي غمونه ور پسې دي

هغه ښه دي چي تېرېږی په خوبونو یا په ملو

هر صبح که روی لاله شبنم گیرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بالای بنفشه چمن خم گردد

انصاف مرا از غنچه خوش می آید

کو دامن خویشتن فراهم گیرد

هر سهار چي پر سرو گلو پر لاله شبنم اورېږي

بنفشه د چمن غيږ کي نرۍ ملا باندي کږېږي

که انصاف له مانه غواړې زما غونچه ډېره خوښېږی

چي لمن يې په خپل واك ده او پر ځان باندي ټولېږي

چون جود ازل بود مرا انشا کرد

برمن نخست درس عشق املا کرد

و آنگاه قراضه ریزهْ قلب مرا

مفتاح خزانهْ در معنی کرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ازل سخا چي راغله زما وجود يې کړ انشا هم

له لومړۍ ورځې يې راکړ درس د مينې په املا هم

نو يې وروسته په سينه کې راته جوړ زما زړګی کړ

او کيلي د خزانو يې د ګوهر ورکړه معنی هم

بر روی نکوی و لب جوی و مل و ورد

چندانکه توان عيش و طرب خواهم کرد

تا بوده ام و هستم و خواهم بودن

می ميخورم و خورده ام و خواهم خورد

چي شنه غاړه د وياله وي چي سورګل وي او نګار وي

څو چي توان مي وي په ځان کي عيش و نوش څنګ ته به يار وي

زه چي وم هغسی يمه او همداسي به پاتېږم

ما شراب څښل، څښم يې او لا نور به مي دا کار وي

پيری سرو برگ درخرابی دارد

گلنار رخم برنگ آبی دارد

بام و در و چار رکن و ديوار و جود

ويران شده و رو نخرابی دارد

ځواني ولاړه اوس کلونه ورځې شپې مي د پيرۍ دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له څېرې څخه مي تللي د زلمۍ ورځو سرخۍ دي

چي يې ګورم او را پاته د وجود له ودانۍ دي

ټولي خښتي شوړېدلي او لا مخ پر خرابۍ دي

چون نیست درین زمانه سودی ز خرد

جز بیخرد از زمانه بر می نخورد

پیش اور از انکه او خرد را ببرد

شاید که زمانه سوی ما به نگرد

زمانه کي قدر نسته د هوښيارو عاقلانو

نعمتونه د زمان دي په نصيب د جاهلانو

ځه توکل دی راته راوړه هغه څه چي عقل یوسي

ګوندي يو نظر را وکي زمانه لا د سیالانو

آن کاسه گری که کاسه سرها کرد

در کاسه گری صنعت خود پیدا کرد

بر خوان وجود ما نگون کاسه نهاد

وان کاسه سر نگون پر از سودا کرد

کم کلال چی جوړولې کاسې تشي د سرونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې صنعت کې یې څرګند کړ خپل کمال د هنرونو

سر چپه کاسه یې راوړه زموږ د تن تر دسترخوانه

او هغه کاسه یې ډکه له سودا کړه له غمونو

گریك نفست ز زندگانی گذرد

مگذار که جز بشادمانی گذرد

زینهار که سر مایه این ملك جهان

عمرست چنان کش گذرانی گذرد

که دي یو نفس د عمر له قسمته در رسېږي

پرې یې نه ږدې د غمونو په لمن کې چې تېرېږي

پام چې ټوله سرمایه دي د جهان له دې بازاره

د ژوندون یو څو شېبې دي چې دي زړه هسې تېرېږي

این قافله عمر عجب میگذرد

دریاب شبی که از طرب میگذرد

ساقی غم فردای قیامت چه خوری

پیش آر پیاله راکه شب میگذرد

زه حیران یم دا د عمر قافله عجب تېرېږي

زما یارانو شپه را نیسئ چې خوښۍ رانه بېلېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساقي پرېږده دا غمونه د قیامت د ورځي څه خورې

ډکي ډکي پیالې راوړه چي دا شپه مو سبا کېږي

از واقعهْ ترا خبر خواهم کرد

و آنرا بدو حرف مختصر خواهم کرد

با عشق تو در خاك فرو خواهم شد

وز مهر تو سر زخاك بدر خواهم کرد

یوه ورځ به دي له پېښي او له نکل نه خبر کم

په دوه حرفه به خپل نکل درته ټوله مختصر کم

ستا له عشق سره جانانه به ښخېږمه په ګور کي

ستا له مهره به جانانه زه ښکاره له خاورو سر کم

امشب پی جام یك منی خواهم کرد

خود را بدو رطل می غنی خواهم کرد

اول سه طلاق عقل و دین خواهم داد

پس دختر رز بزنی خواهم کرد

دا نن شپه مي ملا تړلې یو مني جام پسی ځمه

ځان په دوه منه شرابو په سرو میو مستومه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول ځمه ورکومه عقل و دین ته درې طلاقه

ور پسې په خرابات کې پر ساقي نکاح تړمه

بیمارم و تب در امتحان دارد

نا خوردن می قصد بجانم دارد

وین طرفه نگر که هر چه در بیماری

جز باده خورم همه زیانم دارد

رنځور پروت یم توري تبې غوړولی امتحان دی

او له سرو میو پرهېز مې عزرائیل د روح او ځان دی

راسه دا عجبه واوره چې په رنځ کې هر څه خورمه

بې سرو میو چې شفا ده بل په هر څه کې تاوان دی

چون روزی و عمر بیش وکم نتوان کرد

خود را بکم و بیش دژم نتوان کرد

کار من و تو چنانك رای من و توست

از موم بدست خویش هم نتوان کرد

چې نه عمر نه روزي سو زیاتولای کمولای

لږ او ډېر لره بېځایه هسې زړه نه سو خوړلای

که هستي لکه موم نرمه واك یې زموږ په لاس کې راکې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د خپل زړه پر غوښتنو نړۍ نه سو سمولای

یك باده هزار مرد بیدین ارزد

یك جرعهٔ می مملکت چین ارزد

در روی زمین زباده خوشتر چه بود؟

تلخی که هزار جان شیرین ارزد

یو ډك جام يې د سرو میو زر بیدینه مړونه ارزي

هغه یو غړپ يې یارانو ټول د چین ملکونه ارزي

په نړۍ کي به د میو تر جامونو بهتر څه وي؟

چي تریخوالی د مزې يې زر شیرین عمرونه ارزي

یك قطرهٔ آب بود و با در یا شد

یك ذرهٔ خاك با زمین یکتا شد

آمد شدن تو اندرین عالم چیست

آمد مگسی بدید و نا پیدا شد

ته یو څاڅکی د اوبو يې د دریاب سینې ته لوېږې

د ذرې په څېر د مځکې پر و جود باندي هستېږې

ته پوهېږې تلل راتلل دي دې جهان ته په څه رنگ دي

لکه مچ هسي پیدا سې سترگي خلاصي کې ورکېږې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسوس که نامهْ جوانی طی شد

وین تازه بهار ارغوانی طی شد

آن مرغ طرب که نام او بود شباب

افسوس ندانم که کی آمد کی شد

هی افسوس د ځوانۍ وخته لکه خوب هسي مي هېر سو

پر تازه شنه پسرلي مي د خزان موسم چاپېر سو

ها ښایسته مرغه چی خلکو زلمیتوب نوم باندي ایښی

نه پوهېږمه چه کله په څه وخت کي تر ما تېر سو

افسوس که نامه جوانی طی شد

ان تازه بهار شاد مانی طی شد

آن مرغ طرب که نام او بود شباب

فریاد ندانم که کی آمد ، کی شد

خدایه تېري سولې ورځی د ځوانیو د مستیو

ها تازه پسرلي ولاړل د ګلونو د خوښیو

هغه ښکلی مرغه څه سو چي ځواني يې نوم پر ایښی

نه پوهېږم کله راغی کله ولاړی له هستیو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گویند بهشت و حور وکوثر باشد

جوی می و شیر و شهد و شکر باشد

يك جام بده بياد آن ای ساقی

نقدی زهزار نسیه بهتر باشد

راته وايي په جنت كي ښكلي حوري دي كوثر دی

يا ويالې دي د شرابو يا شيدې شات و شکر دی

د هغه جنت په ياد مي ساقي ډك د ميو جام که

دغه نغده مي په کار ده چی تر زر پوره بهتر دی

وقتی که طلوع صبح ازرق باشد

باید بگفت می مروق باشد

گویند در افواه که حق تلخ بود

باید بهمه حال که می حق باشد

د آسمان په كنگرو كي ژړی لمر چي پر خاته وي

له شرابو ډك جامونه دي رندانو ته پراته وي

عالمونه هسي وايي حق ترخه زغمل يې گران دي

دا شراب لکه چي حق دي چي جوړ كړي يې ترخه وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا بود دلم زعشق محروم نشد

کم ماند ز اسرار که مفهوم نشد

و اکنون که بچشم عقل در مینگرم

معلومم شد که هیچ معلوم نشد

چي مي زړه و په سينه کي هيڅ له عشقه محروم نه سو

داسي سر پر نړۍ لږ و چي هغه ته مفهوم نه سو

او چي اوس د عقل سترګي پاس په سرکي غړومه

را معلومه سوله دونه چي هيڅ سر را معلوم نه سو

تا چند اسیر رنگ و بو خواهی شد

و اندرین پی هر زشت ونکو خواهی شد

گر چشمهْ زمزمی و گرآب حیات

آخر بدل خاك فرو خواهد شد

لا تر څو به ته اسير او ګرفتار د بوی او رنګ يې

په دنيا کي د هر بد او د هر ښه سره همرنګ يې

واوره دا چي که چينه يې د زمزم، اوبه د خضر

يوه ورځ به پروت په ګور کي د نازونو له پالنګ يې

خوش باش که ماه عید نو خواهد شد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

و اسباب طرب همه نکو خواهد شد

مه زرد و خمیده قد و لاغر شد وسست

مانا که درین رنج فرو خواهد شد

خوشالی کوه چي راغله د اختر میاشت په جشنونو

له مستی به زلزلې وي د مستانو پر کورونو

د روژې میاشت سوه ډنگره په ملا کږوپه په رنگ ژړه

یعني بیا به له دې رنځه جوړه نه سي په قرنونو

خرم دل انکسی که معروف نشد

در فوطه و در اطلس و در صوف نشد

سیمرغ وش از سر دوعالم برخاست

در کنج خرابه جهان بوف نشد

دا نیکمرغه دي چي نه دي ښوك مشهور په زمانه کي

نه کېمخاب نه یې اطلس وي نه یې خوب په دوشاله کي

د سیمرغ په ښېر ښپاره کي پر دوو کونو وزرونه

نه چي بوم غوندي اسیر سي د جهان په خرابه کي

افسوس که سرمایه زکف بیرون شد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

در دست اجل بسی جگرها خون شد

کس نامد از آنجهان که ارد خبری

کاحوال مسافران عالم چون شد

هی افسوس ولاړه له لاسه سرمایه د ژوند او میني

د اجل ظالم له لاسه سولې ډېري سینې خوړیني

له هغه جهانه بیرته چا خبر نه دی راوړی

چي احوال د مسافرو د عالم څرنګه ویني

هر راز که اندر دل دانا باشد

باید که نهفته تر ز عنقا باشد

کاندر صدف از نهفتگی گردد دُر

آن قطره که راز دل دریا باشد

هر یو راز چي وي په زړه کي د پوهانو د مېړونو

هغه پټ ساتلی بویه د عنقا تر پیغامونو

په صدف کي سي دننه مرغلره ورنه جوړه

هغه څاڅکی چي پکښې وي راز د سترو دریابونو

خورشید کمند صبح بر بام افگند

کیخسرو روز باده در جام افگند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

می خور که منادی سحرگه خیزان

آوازه اشربوا در ایام افگند

لمر سهار د بام پر څوکه طلايي لمن خپره کړه

بیا د ورځي سلطان راغی په تش جام کي يې باده کړه

سره شراب توی که په جام کي چي جارچي سهار ناري کړې

وایی ډکي دي پیالې که وايي ورځ دي مستانه کړه

ماه رمضان گذشت وشوال آمد

هنگام نشاط وعیش و قوال آمد

آمد گه آنکه خیکها اندر دوش

گویند که پشت پشت حمال آمد

روژه تېره سوه اختر سو سر پر سر پیالې تشېږي

وخت د عیش او د نوش راغی د مستۍ نغمې ږغېږي

ډلي ډلي رندان راغلل پر اوږو يې دي خمونه

یو کتار د حمالانو یو په بل پسی تېرېږي

ماه رمضان چنانکه امسال آمد

برپای خرد بند گران آمد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای بار خدای خلق را غافل ساز

تا پندارند که ماه شوال آمد

د روژې میاشت ده راغلې خدای خو زما په زړه خبر دی

دا د عقل په اوړو کې یو دروند پېټی لکه غر دی

خدایه ته په خپل قدرت کې دا مخلوق داسې غافله

چې روژه سې ورنه هېره هر یو وایې چې اختر دی

انها که بفکر در معنی سفتند

در ذات خداوند سخنها گفتند

سر رشته اسرار ندانست کسی

اول ز نخی زدند و آخر خفتند

د معنی چې یې پېیلي مرغلري په فکرونو

د خالق پر ذات سول سترې په خبرو کتابونو

هیڅوك پوه په اسرار نه سول ټوله سر پر زنګانه دي

له یوه سره بیده سول په درنو اوږدو خوبونو

عالم اگر از بهر تو می آرایند

مگر ای بدان کی عاقلان نگرایند

بسیار چوتو روند و بسیار آیند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بر پای نصیب خویش کت بر بایند

که هر څو له دې جهانه درته جوړ کي جنتونه

هوښياران په نعمتونو د دنيا نه تړي زړونه

ستا په شان دي ډېر وتلي ډېر به راسي دې دنيا ته

هر چا وړی خپل نصیب دی خپلي برخي خپل مزلونه

آنها که خلاصهْ جهان ایشانند

بر اوج فلك براق فکرت رانند

در معرفت ذات تو مانند فلك

سرگشته و سرنگون و سرگردانند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي په خپل عقل مغرور دي چي پوهان د دې جهان دي
پر براق چي د فكرونو په سفر د شنه آسمان دي
ستا د ذات په معرفت كي د فلك په رسم گرځي
سر بدال دي، سر نگون دي، تر قيامته سر گردان دي

اكنون كه زخوشدلي بجز نام نماند
يك همدم پخته جز مى خام نماند
دست طرب از ساغر مى بازنگير
امروز كه در دست به جز جام نماند

دا يو نوم د خوښۍ پاته هر څه غم پر زړه ويشتلي
يو اومه شراب باقي دي ټول ياران را څخه تللي
سر پر سر يې راته راوړه پيمانې د سرو شرابو
چى دا يو جام دى را پاته نور مي هر څه دي بايللي

آنها كه كهن شدند و آنها كه نو اند
هر يك پس از آمدن يكايك بروند
اين كهنه جهان بكس نماند جاويد
رفتند و روند و ديگر آيند و روند

هغه څوك چي زاړه سوي او هغوى چي لا زلميان دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نوبت به روانېږي يو په يو مسافران دي

دا زړه دنيا پردۍ ده تل تر تله د چا نه ده

ولاړل، ځي به، نور به راسي او دا هم پسي روان دي

برمن قلم قضا چوبی من رانند

پس نيك و بدش زمن چرا می دانند

دی، بی من و امروز، چودی بی من وتو

فردا به چه حجتم به داور خوانند

چي پر ما باندي يې كښلی د قضا قلم بې ما دی

نېك او بد ولي زما بولي دا په كوم مذهب روا دی

نه پرون په څه خبر وم نه د نن اختيار لرمه

سبا څنګه راته وايي چي عمل دي د جزا دی

نا برده بصبح در طلب شامی چند

ننهاده برون خويشتن گامی چند

در كسوت خاص آمده عامی چند

بدنام كننده نكونامی چند

لا تر څو ورځ نا ليدلې او ماښام ته دي زړه كېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه له ځانه را بهر سوې نه دي فکر په رسېږي

لا تر څو به اصل پټ کې په جامه کي د اصیلو

لا تر څو به دي له نومه د نیکانو نوم بدېږي

کم کن طمع جهان و میزی خورسند

وز نیك و بد زمانه بگسل پیوند

می در کف و زلف دلبری گیر که دور

هم بگذرد و نماند این روزی چند

د جهان طمع کړه کمه ژوند که تېر په نعمتونو

د زمان له ښو او بدو زړه کړه پرې د پیوندونو

د دلبرو زلفي نیسه می په لاس در سره واخله

دا څو ورځي نه پاتېږي زمان ځغلي په ټوپونو

زآن پیش که بر سرت شبیخون آرند

فرمای بتا تامی گلگون آرند

تو زرنهْ غافل نادان که ترا

در خاك نهند و باز بیرون آرند

لا پخوا چي دي پر مېنه زمانه مرگی میلمه کي

پر ښایسته ساقي ږغ وکه چي سره می در پیمانه کي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته طلا نه يې غافله چي دي خلك كور ته يوسي

نن دي لاندي كي تر خاورو او سبا دي سرمايه كي

در دل نتوان درخت امید نشاند

همواره کتاب خرفی باید خواند

می باید خورد وکام دل باید راند

پیداست که چند در جهان خواهی ماند

ځوك د زړه په وينو نه سي د اميد ونه روزلاى

يو ګړى چي دي باقي دى په خوښي دي تېرولاى

سر پر سر جامونه نوش كه د ګلرخ ساقي له لاسه

تر قيامته ځوك جهان كي ژوندى نه سي پاتېدلاى

آنانکه جهان زیر قدم سودند

و اندر طلبش هر دو جهان پیمودند

آگاه نیم از آنکه ایشان هر گز

زین حال چنانکه هست آگه بودند

هغو خلكو چي يې كړله ټوله مځكه تر پښو لاندي

په تلاښ يې دوه جهانه سراسر كړل لاندي باندي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهېږم چي هغوی به پوهیدلي وي که نه وي

چي پر مځکه څه تېرېږی او لا څه به وي د وړاندي

آنانکه محیط فضل و آداب شدند

در کشف دقیقه شمع اصحاب شدند

ره زین شب تاریك نبردند بیرون

گفتند فسانه ای و در خواب شدند

په سینو کي چي يې ځای و د علمونو هنرونو

لکه شمعي بلېدل به د هنر پر محفلونو

له تیارې شپې د وتلو هیچا لاره پیدا نه کړه

افسانه يې کړله تېره او بیده سول په خوبونو

حال گل و مل باده پرستان دانند

نه تنگدلان و تنگدستان دانند

از بیخبری بیخبران معذورند

ذو قیست درین شیوه که مستان دانند

میخواران د گل و مل او د ساقي په حال پوهېږي

نه غمگینو نه بې وزلو نه گدا ته معلومېږي

څه خبر بې خبران دي له نړۍ د بېخبرو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو مستان په دې اسرارو هم پوهېږي هم رسېږي

اين کاسه که بس نکوش پرداخته اند

بشکسته و در رهگذر انداخته اند

زينهار برو قدم به خواری ننهی

کان کاسه زکاسهای سر ساخته اند

دا کاسه چې ډېره ښه يې په کمال ده جوړه کړې

ماته سوې ټوټې سوې چا په لار کې غورځولې

پام قدم باندي کښې نه بِدې خوار نظر ورته ونه کړې

د سرونو له کاسو يې په احتياط ده هستولې

با آن دو سه نادان که چنان ميدانند

از جهل که دانای جهان ايشانند

خر باش که از خری ايشان بمثل

هر کو نه خری است کافرش ميدانند

دا دوه درې کسه ناپوهه چې په ځان پوري حيران دي

دوی له خپله جهله ګوري چې پوهان د دې جهان دي

که دي خير د دنيا غواړې ځان د دوی په رنګه خر که

چې د دوی په ښېر خره نه وي دوی ته ټوله کافران دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

این جمع اکابرکه مناصب دارند

از غصه و غم زجان خود بیزارند

و آنکس که اسیر حرص چون ایشان نیست

این طرفه که ادمیش می نشمارند

ښتنان د منصبونو دغه جمع د لویانو

چي له غم غصې بېزار دي هم له ځان هم له خپلوانو

او هغوی چي اسیر نه دي لکه دوی د حرص او طمعي

عجب نه ده چی یې باسي له ټولۍ د انسانانو

در چشم تو عالم ار چه می آرایند

مگر ای بدان که عاقلان نگرایند

بر پای نصیب خویش کت بر بایند

بسیار چو تو شدند و بسیار آیند

رنگیني د زمانې دي د ژوندون له لاري باسي

هی توبه له هغي لاري چی د عقل ورته شا سي

د حیات هره شېبه دي د قسمت پر پاڼه لیك ده

داسي ډېر یې ستا په شان کړل داسي ډېر به وروسته راسي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آن قوم که سجاده پرستند خرند

زیرا که بزیر بار سالوس درند

وین از همه طرفه ترکه در پردهٔ زهد

اسلام فروشند و زکافر بد ترند

هغه قوم چي په ژوندون کي مسلې لمانځي ټول خره دي

ځکه لاندي په شپو ورځو د ريا تر بار کاږه دي

لا تر دې عجبه دا ده چي د زهد په پرده کي

خرڅوي اسلام پر خلکو تر کافر بتر په زړه دي

آنانکه کهن شدند و انانکه نوند

هر يك بمراد خويش لختی بدوند

اين ملك جهان بکس نماند جاويد

رفتند و رويم و ديگران آيند و روند

که زاړه پر دې دنيا دي او هغوی چي لا ځوانان دي

د مطلب دپاره ټوله لکه ژرندي سرگردان دي

د دنيا ښادی هيچا ته تل ترتله نه پاتېږي

ولاړل، ځو به ، نور به راسي او هغوی لا هم روان دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجرام که ساکنان این ایوانند

اسباب تردد خردمندانند

هان تا سر رشتهٔ خرد گم نکنی

کانان که مدبرند سر گردانند

دغه ستوري چي يې وينې هستوګن چي د اسمان دي

له تحقيقه يې مغروره پر دې مځکه هوښياران دي

پام کوه چي ورك يې نه کې دا تناو د عقل فکر

ځکه څوك چي ډېر هوښيار دي هغوی نور هم سر ګردان دي

گر باده بکوه برزني رقص کند

ناقص بود آنکه باده را نقص کند

از باده مرا توبه چه میفرمایی

روحیست که او تربیت شخص کند

چي تور غره ته شراب ورکې درته و به کړي رقصونه

هغه خلك جاهلان دي چي د می وايي عيبونه

راته ولي همېش وايې چي له ميو توبه ګار سه

داسي روح پکښي هستېږي چي جوړ کړي يې مېړونه

گویند کسانی که زمی پر هیزند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ز انسان که بمیرند بد انسان خیزند

ما با می و معشوق از آنیم مقیم

باشد که بحشر مان چنان انگیزند

وايي څوك چي له شرابو له جامونو پر هېز وكي

په خپل رنگ به را ويښيږي بيا به حشر ته ورتله كي

موږ خو ځكه د سرو ميو د نګار لمن نيولې

ګوندي دواړه په قيامت كي را نصيب او را سره كي

هر جرعه که ساقیش به جام افشاند

در دیدهْ گرم آتش دل بنشاند

سبحان الله تو باده می پنداری

آبی که زصد درد دلت برهاند

چي ساقي يې پيمانه كي له سرو ميو ډك جامونه

ګرمو سترګو كي كرار كي د زړګي سوي دردونه

هی سبحان الله تا څنګه دې ته نوم د ميو وركړ

دا اوبه دي چي كرار كي په سينه كي سل دردونه

آن ها که در آمدند و در جوش شدند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آشفته ناز و طرب و نوش شدند

خوردند پیاله و خاموش شدند

در خاك ابد جمله هم آغوش شدند

چي فاني دنيا ته راغلل په مستۍ په پايکوبونو

سر پرسر يې پيالې نوش کړې د ځوانۍ د شرابونو

پر سر پورته يې پياله کړه بيا يې سپوڼ له خولې ونه ايست

تورو خاورو ته روان سول غېږ په غېږ سول تر عمرونو

ای بس نباشيم و جهان خواهد بود

نه نام زما ونه نشان خواهد بود

زين پيش نبوديم و نبود هيچ خلل

زين پس چو نباشيم همان خواهد بود

موږ به نه يو پر دې مځکه دا نړۍ دا به جهان وي

نه به موږ دلته اوسېږو نه به زموږ نوم او نښان وي

پخوا هم پر دنيا نه وو دغه شپې وې دغه ورځې

او چي لاړ سو له دې سرايه دا زمان دا به مکان وي

تا راه قلندری نپويی نشود

رخساره به خون دل نشويی نشود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سودا چه پزي که تا چو دلسوختگان

یکباره به ترك خود نگویی نشود

چي پر لار د قلندرو روان نه سې نه رسېږې

رنگ په وینو د زړگي چي د ځان نه سي نه رسېږې

چي د شمعي په لمبو کي درنه هېره هستي نه سي

بېگانه له ځانه ټول چي، جانان نه سې نه رسېږې

لب بر لب کوزه هیچ دانی مقصود

یعنی لب من نیز چو لبهای تو بود

آخر که وجود تو نماند موجود

لبهات چنین شود بفرمان و دود

د ساغر پر شونډو شونډي دا مطلب درمعلومېږي

زما هم شونډي لکه ستا وې چي دا نن داسی ښکارېږي

چي نیستي دي دا وجود سي د موجودو له ټولیه

په فرمان د ودود خدای به ستا هم شونډي داسي کېږي

گویند بهشت و حور عین خواهد بود

انجا می و شیر و انگبین خواهد بود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرما می و معشوق پرستیم رواست

چون عاقبت کار همین خواهد بود

وايي حوري دي جنت کی ژوند مستي ده نځېده دي

هم شراب دي هم شيدې دي انګبين د زړه خواږه دي

موږ ته دواړه روا سوي که شراب که ښايستې دي

چي د کار عاقبت دا دی موږ يې نن کوو نو څه دي

در عالم جان بهوش میباید بود

درکار جهان خموش میباید بود

تا چشم و زبان وگوش بر جا باشد

بی چشم و زبان و گوش میباید بود

چي د روح عالم ته ولاړ سې هوښياري درته په کار ده

خاموشي په دې جهان کي تل بهتره تر ګفتار ده

څو دي سترګي څو دي ژبه او غوږونه لا پرځای دي

نه به وينې نه به وايې نه به اورې دغه لار ده

دهقان قضا بسی چو ماکشت و درود

غم خوردن بیهوده نمیدارد سود

پرکن قدح می بکفم درنه زود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا باز خورم که بودنیها همه بود

زمورږ په څېر فلك پر مځکه ډېر کرلي او رېبلي

د غمونو له خوړلو ګټي چا نه دي ليدلي

ژر مى ډکه پيمانه که ژر مي جام را که په لاس کي

سر پر سر يې نوشومه چى قسمت راته ليکلي

در آتش سوزنده اگر اهل بود

آن آتش سوزنده برو سهل بود

با مردم نا اهل ميا در صحبت

کز هر چه بتر صحبت نا اهل بود

که سيالانو ته نصيب سي سوځونکي انګارونه

هم به وزغمي سکروټي سري لمبې او پرهارونه

د نا اهلو او ناسيالو له صحبته ځان پر څنګ که

دي بدتر له هري چاري د نا اهلو صحبتونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ز آوردن من نبود گردون راسود

وز بردن من جاه و جلالش نفزود

وز هیچ کسی نیز دو گوشم نشنید

کاوردن و بردن من از بهر چه بود

نه آسمان ده ګټه کړې زما د نوم د هستولو

نه يې شان او شوکت زيات سو زما د سر له نېستولو

نه په ژوند کي مي له چانه په غوږو دي اورېدلي

چي مطلب د فلك څه و زما د وړلو او راوړلو

عشقی که مجاز بود آبش نبود

چون آتش نیم مرده تابش نبود

عاشق باید که سال و ماه وشب و روز

آرام و قرار و خورد و خوابش نبود

هغه عشق چي مجازي وي نه يې زور نه يې مزه وي

لکه اور چي سي مړ ژواندی نه بخري نه لمبه وي

د عاشق بايد عمرونه شپه او ورځ مياشتي کلونه

نه يې خوب نه يې خواړه وي نه ارام په نيمه شپه وي

شب نیست که عقل در تحیر نشود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از گریه کنار من پر در نشود

پر می نشود کاسه سر از سودا

هر کاسه که سرنگون بود پر نشود

داسي شپه نه ده چي عقل په حيرت کي نه ډوبېږي

او پر ځنگ مي مرغلري له سرو اوښکو نه جوړېږي

خو د سر کاسه مي ډکه له سودا هيڅکله نه سوه

چي کاسه وي سرنگونه په هيڅ توگه نه ډکېږي

چون رزق تو انچه عدل قسمت فرمود

يك ذره نه کم شود نه خواهد فزود

آسوده زهر چه نيست ميبايد

و آزاده زهر چه هست ميباشد بود

چي دي رزق ازل ټاکلی په قسمت به در رسېږي

نه يوه ذره به کم سي نه يوه ذره زياتېږي

له نيستۍ ځان آسوده که او کرار بېغمه کښېنه

له هستيو ځان آزاد کړه او همدا درته ښايېږي

جانم بفدای آنکه او اهل بود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر در قدمش اگر نهی سهل بود

خواهی که بدانی بیقین دوزخ را

دوزخ بجهان صحبت نا اهل بود

وایم جار سم له هغو چي لایقان وي او پوهان وي

چي يې سر پر قدمونو ورته ږدې دا به آسان وي

غواړې پوه سې په ریشتیا چي په دنیا کي دوزخ څه دی

دوزخ دا چي دي صحبت کي شریك سوي نا اهلان وي

فردا که جزای شش جهت خواهد بود

قدر تو به بقدر معرفت خواهد بود

در حسن صفت کوش که در عرصه حشر

حشر تو بصورت صفت خواهد بود

چي سبا ورځ د قیامت وي د حساب مخ ته درېږي

معرفت به ترازو وي په هغه تول تلل کېږي

د صفت نیکي پیدا که چي د حشر په میدان کي

له لحده چي راکښیني د صفت په څېر پاتېږي

خوش باش که غصه بیکران خواهد بود

بر چرخ قران اختران خواهد بود

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خشتی که ز قالب تو خواهد زدن

ایوان سرای دیگران خواهد بود

په خوښۍ که ورځې تېري حساب نسته د غمونو

په آسمان به لا راخېژي ښایسته ستوري په لکونو

یوه خښته به سي جوړه ستا د ګران وجود له خاورو

په دېوال کي به کارېږي د قصرونو د کورونو

زان پیش که نام تو زعالم برود

می خور که چو می رسد ز دل غم برود

بگشای سر زلف بتی بند زبند

زان پیش که بند بندت از هم برود

له دې مخکي چي دي هېر کي نوم پر ژبه عالمونه

می در واخله چي می راسي له زړه ولاړ سي ټول غمونه

بند پر بند که زلفي خلاصي د ښایستې د ګل اندامي

هسي نه اجل در مات کي په وجود کي ټول بندونه

ګویند که ماه روزه نزدیك رسید

من بعد بگرد باده نتوان گردید

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

در آخر شعبان بخورم چندان می
کاندر رمضان مست بیفتم تا عید

وایی میاشت د روژې راغله د لمونځونو طاعتونو
چي څوك نوم پر خوله رانه وړي د شرابو د جامونو
د برات په وروستۍ شپه به دومره تشي پیمانې کړم
چي وینې نه سم تر اختره د مستیو له خوبونو

ای همنفسان مرا ز می قوت کنید
وین چهره کهربا چو یاقوت کنید
چون در گذرم بمی شو یید مرا
وز چوب رزم تخته تابوت کنید

د محفل یارانو موږ مي په سره می ماښام سهار کړئ
کهربا غوندي ژړ مخ مي د یاقوت په شان گلنار کړئ
او چي مړ سمه یارانو په سرو میو به مي مینځئ
بیا د تاك لرگي را واخلئ زما تابوت راته تیار کړئ

یاران چو باتفاق میعاد کنید
خود را بجمال همدگرد شاد کنید
ساقی چو می مغانه بر کف گیرد

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیچاره فلانرا بدعا یاد کنید

زما یارانو چي راټول سئ انجمن کي غم برباد کئ

په لیدلو د یو بل چي سئ خوشاله زړونه ښاد کئ

چي ساقي محفل کي ناست وي جام په لاس یې وي نیولی

یو ځل ما هم در په زړه کئ بېچاره په دعا یاد کئ

در دهر کسی بگلعذاری نرسید

تا بر دلش از زمانه خاری نرسید

در شانه نگر که بصد شاخ نشد

دستش بسر زلف نگاری نرسید

دې دنیا کي هغه خلګ یار ته نه سي رسېدلای

چي اغزي د زمانې یې پر زړګي نه سي منلای

ږمونځه ګوره چي تر څو یې ځان سل ځایه اره نه کړ

تر هغه یې لاس تر زلفو د نګار نه سو ورتللای

بر پشت من ، از زمانه تو میآید

وز من همه کار نا نکو می آید

جان عزم رحیل کرد وگفتم که مرو

گفتا چه کنم ؟ خانه فرومی آید

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له بې نیازي زمانې مې پر اوږو بارونه لوېږي

له سهاره تر ماښامه ګناهونه رانه کېږي

روح د تللیو عزم وکړ ما وې مه وزه له تنه

ویل څه لره سم پاته کور پخپله را نړېږي

تا زهره و ماه در آسمان گشت پدید

بهتر زمی ناب کسی هیچ ندید

من در عجبم ز میفروشان کایشان

به ز آنکه فروشند چی خواهد خرید

چې زهره او سپوږمۍ دواړه پر آسمان باندې ختلي

له سرو میو له ډك جامه چا بهتر نه دي لیدلي

زه حیران یم کاروبار ته د دنیا د میفروشو

خرڅوي چې شرابونه دوی بهتر دي څه کتلي

آن مرد نیم کز اجلم بیم آید

کان نیمه مرا خوشتر ازین نیم آید

جانیست مرا بعاریت داده خدا

تسلیم کنم چو وخت تسلیم آید

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوك نه يمه خلكو له اجل نه چي ببرېږي

هغه نيمه چي سوه تېره زما تر دې نيمي خوښېږي

دا يو روح دا دی لرمه چي په پور دی خدای راکړی

دا به هم تسليمومه چي يې وخت را ورسېږي

سنت مکن و فريضه حق بگذار

وآن لقمه که داری زکسان باز مدار

غيبت مکن و خلق خدارا مازار

در عهدهء آن جهان منم باده بيار

سنت مه کوه له سره او د حق فريضه پرېږده

ډوډی مه سپموه ځانته ټولو خلكو ته يې لېږده

غيبت مه کوه په ژوند کي او چي زړونه آزار نه کې

د هغه جهان ضامن يم شراب راوړه پياله کښېږده

دي كوزه گري بديدم در بازار

بر تازه گلی لگد همی زد بسيار

وآن گل بزبان حال با او ميگفت

من همچو تو بوده ام مرا نيكو دار

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما پرون بازار کي وليد کلال ستړی له کارونو

تازه ختې يې وهلې په لغتو په سوکونو

هغو خټو به ور ږغ کړل په ژړا د حال په ژبه

پام چي ستا غوندي انسان وم ته غافل زما له زخمونو

اين اهل قبور خاك گشتند و غبار

هر ذره زهر ذره گرفتند كنار

اه اين چه شرابست كه تا روز شمار

بيخود شده و بيخبرند از همه كار

ټوله خاوري دي غبار دي چي پراته پر هديره دي

د وجود ذرې يې يو له بله بيگانه دي

څه شراب يې دي چښلي چي د حشر تر گړيه

بېخبر له حوادثو او هم غم پر زمانه دي

از بودنی ای دوست چه داری تيمار

وز فكرت بيهوده دل وجان افگار

خرم بزی و جهان بشادی گذران

تدبير نه باتو كرده اند آخر كار

د هستۍ له کاروباره ولي تل کوې غمونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې فکره دي راوړي پر نفس او زړه دا غونه

دا څو شپې د ژوند باقي دي په خوښۍ که شپې تېرې

چې شريك در سره نه دي د اسمان مصلحتونه

آن لعل در آبگينهء ساده بيار

و آن محرم و مونس هر آزاده بيار

چون می دانی که مدت عالم خاك

باد است که زود بگذرد باده بيار

هغه سره مي راته راوړه چې ساده يې دي جامونه

چې محرم دي د رندانو چې شريك مو دي رازونه

ته پوهېږې چې د خاورو د جهان دا لنډې ورځې

لکه باد هسې تېرېږي ژر يې راوړه شرابونه

عمرت چی دو صد بود چی سيصد چی هزار

زين کهنه سرا برون برندت ناچار

گر پادشهي و گر گدای بازار

اين هر دو به يك نرخ بود آخر کار

که دې ژوند دوه سوه کاله يا زر کاله سې ختمېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نابوده دنیاګۍ به خامخا درنه پاتېږي

که تاجونه د شاهۍ دي که کچکول د ملنګۍ دی

په وروستي بازار کي دواړه په یوه بیه خرڅېږي

سنت بکن و فریضه حق بگذار

و آن لقمه که داری ز کسان باز مدار

در خون کس ومال کسی قصد نکن

در عهده آن جهان منم باده بیار

پر سنت باندی ټینګ اوسه فریضه د حق ادا که

چي هر څه لري په لاس کي هغه نذر د سخا که

چي نه ویني د چا وخوري او نه غل د چا د مال سې

د هغه جهان ضامن یم راسه کښېنه شراب راکه

او را خواهي از زن و فرزند ببر

مردانه در آز خویش و پیوند ببر

هر چیز که هست بند را هست ترا

با بند چگونه میروی بند ببر

که جانان غواړې ځان خلاص که له مېرمني له زامنو

د مېړه غوندي فارغ سه هم له حرص هم پیوندونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه چي دي تاته يې لار کي سر پر سر بندونه ايښي

ته له بند سره ځې ښنگه، ځان آزاد که له بندونو

يك جرعه می از مملکت جم خوشتر

بوی قدح از غذای مريم خوشتر

آه حری زسينه خماری

از ناله بو سعيد و ادهم خوشتر

څاڅکی می له مملکته تر قصرونو د جم ښه دي

د ساغر بوی هوښيارانو تر غذا د مريم ښه دي

سحرگاه چي له خماري سينې پورته سي آهونه

تر ژړا د بو سعيد او عبادت د ادهم ښه دي

ايام جوانيست شراب اوليتر

باخوش پسران باده ناب اوليتر

اين عالم فانی چو خرابست بآب

از باده در او مست وخراب اوليتر

د ځوانۍ ورځي او شپې دي له هر څه نه شراب ښه دي

گلرخان غېږ کي نيولي عيش و نوش می ناب ښه دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاقبت به خرابېږي دا فاني دنيا لړزانه

هستېدلي له شرابو پکښې مست و خراب ښه دي

خشت سر خم ز مملکت جم خوشتر

بوی قدح از غذای مریم خوشتر

آه سحری ز سینه خماری

از ناله بوسعید و ادهم خوشتر

د خم خښته مي خوښېږي د جمشید تر اقلیمونو

د پیالې بوی راته خوږ دی د مریم تر خوراکونو

سحرگاه چي آه سي پورته له سینو د خماریانو

ښه لگېږي د ادهم او بوسعید تر فریادونو

ایام جواني است و شراب اولیتر

باخوش پسران باده ناب اولیتر

این عالم فانی چو خراب است ویباب

از باده درو مست وخراب اولیتر

ډکي ډکي پیالې واخله چي د عمر دي ځواني ده

سره شراب ښکلي نوخطه نن واجبه پایکوبي ده

پر نېستۍ باندي ولاړه دا فانی دنیا خرابه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له سرو میو مست خراب سه که یوه شپه دي باقي ده

چون حاصل آدمی درین دیر دو در

جز خون دل و دادن جان نیست دگر

خرم دل انکسی که معروف نشد

و آسوده کسی که خود نزاد از مادر

انسانان چي پر دې مځکه له ازله اوسېدلي

د زړه ویني يې خوړلي نفسونه يې وتلي

هغه خلگ دي نېکمرغه چي مشهور پر جهان نه دي

او هوسا هغه کسان دي چي هیڅ نه دي زيږېدلي

وقت سحراست خیز ای طرفه پسر

پر باده لعل کن بلورین ساغر

کین یکدمه عاریت درین کنج فنا

بسیار بجویی و نیابی دیگر

د سحر وخت دی نوخطه دا موسم را نه تېرېږي

بلوړي جام مي را ډك كه له سرو ميو چي ځلېږي

له فاني دنیا په پور دی دا یو دم را رسیدلی

بیا به ډیر ورپسي گرځې وخت چي تېر سي نه ستنېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا چند ازین حیله و زر راقی عمر

تا چند مرا درد دهد ساقی عمر

حقا که من از ستیزه و خدعه عمر

چون جرعه بخاك ریزم این باقی عمر

لا ترڅو به د دې عمر نیرنگونه حیلې ورمه

د ساقی له لاسه څو به دا خټین شراب چښمه

یوه ورځ به د دې عمر د فریب او چم له لاسه

لکه غوړپ دا باقي عمر ځم پر خاورو تویومه

بایار چو آرمیده باشي همه عمر

لذات جهان چشیده باشي همه عمر

هم آخر عمر رحلتت باید کرد

خوابی باشد که دیده باشی همه عمر

چې ټول عمر یې له یاره لاس تر غاړه اوسېدلی

ژوند دې ټول په عیش و نوش وي هر نعمت دې وي څکلی

خو د عمر په آخر کې لوی سفر درته لیکلی

ټوله عمر داسې ښکاري لکه خوب وي چا لیدلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

افلاك كه جز غم نفزايند دگر

ننهند بجا تا نر بايند دگر

نا آمده گان اگر بدانند كه ما

از دهر چه ميكشيم نايند دگر

له آسمان څخه رانه غلل تر دنيا بې له غمونو

چي نن زيږي سبا يوسي لمن ډكه له سرونو

نه راغلي كه خبر سي زموږ د ژوند په عذابونو

رابه نه سي دې دنيا ته تر قيامته تر عمرونو

زان مى كه حيات جاودانى است بخور

سرمايهٔ لذت جوانى است بخور

سوزنده چو آتش است ليكن غم را

سازنده چو آب زندگانى است بخور

هغه سره شراب را واخله چي يې ژوند جاوداني وي

هنگامه يې د مستيو را وستلې پر ځواني وي

پكښي سوزي چي غمونه سور تنور غوندي بلېږي

لكه جام د خضر ډك وي پكښي تل زندگاني وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای دوست غم جهان بیهوده مخور

بیهوده غم جهان فرسوده مخور

چون بود گذشت و نیست نابود پدید

خوش باش غم بوده و نابوده مخور

دوسته غم پر جهان مه خوره د ښېګڼو د بديو

په غم نه ارزي دا خونه د ورستو زړو هستيو

څه چي وه هغه تېر سوي څه چي دي راغلي نه دي

د پرون سبا غم پرېږده دا شېبه ده د مستيو

جانا می صاف وقت گل خوش میخور

بر یاد بتان نغز و دلکش میخور

می خون رزانست و رزترا گوید

خون بر تو حلال کرده ام خوش میخور

د گلونو په موسم کي گرانه صاف می دي راغلي

دا په ياد د گلرخانو خپل ازل په موږ چښلي

سره شراب ويني د تاك دي تاك پخپله درته وايي

ځه چښه يې نوشوه يې ما مي وينی در بخښلي

در دایره سپهر نا پیدا غور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

می نوش به خوشدلي که دور است بجور

نوبت چو بدور تو رسد آه مکن

جامی است که جمله را چشانند بدور

د آسمان په دايره کي نا آشنا نوبت چلېږي

په خوښۍ دي پياله نوش که چي په جبر چښل کېږي

چي دي هر کله نوبت سو آه به نه باسې له ستوني

داسي جام دی چي نوبت يې تر هر چا پوري رسېږي

گرباده خوری تو با خردمندان خور

يا با پسر ساده رخ خندان خور

بسيار مخور ورد مکن فاش مساز

اندك خور و گاه گاه خور و پنهان خور

که شراب چښې چښه يې په صحبت د هوښيارانو

له نوخط سره يې نوش که په ټولۍ کي د يارانو

مه يې ډېر خوره مه يې تل خوره مه دي راز وايه و چاته

هم يې لږ خوره کله کله او هم پټ له رقيبانو

گرباده خوري تو با خرد مندان خور

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يا با صنمى لاله رخ خندان خور

بسيار مخور ورد مكن فاش مساز

اندك خور وگه گاه خور و پنهان خور

له هوښيارو سره نوش كه د سرو ميو ډك جامونه

يا ملګري كه پی مخي ښايسته لكه ګلونه

نه چي وران دي له مستۍ سي د رندانو محفلونه

لږ يې نوش كه كله كله او پټ وساته رازونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای دوست غم جهان بیهوده مخور

بیهوده غم جهان فرسوده مخور

چون بود گذشت و نیست نا بود پدید

خوش باش و غم بوده و نا بوده مخور

څه په زړه کي دي ځای کړي د فاني دنيا غمونه

په غمونو کله ارزي د ژوندون دا ورانه خونه

څه چي وه هغه تېر سوي د راتلونکو درك نسته

په خوښيو کي يې هېر که د هستۍ نيستۍ غمونه

ای دل همه اسباب جهان خواسته گیر

باغ طربت بسبزه آراسته گیر

و انگاه بر آن سبزه شبی چون شبنم

بنشسته و با مداد بر خاسته گیر

اې زړگيه له جهانه چي درځي په قانع کېږه

د مستۍ په تازه باغ کي له سبزو سره خوښېږه

بيا په څېر د شبنم راسه پر سبزه يوه شپه کښېنه

او سهار د لمر په وړانگو هم پاڅېږه هم ورکېږه

از گردش روزگار بهری بر گیر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بر تخت نشین بکف ساغر گیر

از طاعت و معصیت خدا مستغنی است

باری تو مراد خود از عالم بر گیر

برخه یوسه له روزگاره د فلك له گردشونو

د خوښیو پر تخت کښینه شرنگی جوړ که د جامونو

خدای پخپله بې پروا دی له طاعت له گناهونو

د قسمت شراب دي نوش که له ساغره له خمونو

دنیا همه سر بسر ترا خواسته گیر

صد گنج بزر و گوهر آراسته گیر

پس بر سر آن گنج چو بر صحرا برف

روزی دو سه بنشسته و برخاسته گیر

دا دنیا هغسي بوله چي ته هرڅه غواړي ستا وي

سل د زرو خزانې وي د غمونو درته شا وي

ته به پروت پر خزانو يې لکه واوره پر دښتونو

دوې یا درې ورځی به ناست يې بیا به هر څه نیمه خوا وي

ای دل همه اسباب جهان خواسته گیر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

باغ طربت به سبزه آراسته گیر

وآنگاه بر آن سبزه شبې چو شبنم

بنشسته و با مداد بر خاسته گیر

چي هستي ده خدای درکړې په خوښېږه هوسېږه

چي هم می وي هم نگار وي پر سبزه باندی نخېږه

شپه دي تېره پر سبزه که هستي ټوله یوه شپه که

د شبنم په دود شپه راسه او سهار ورنه کوچېږه

بازي یو دم پریده از عالم راز

شاید که بروم راه از نشیبی بفراز

اینجا چو نیافتم کسی محرم راز

زآن درکه در آمدم برون رفتم باز

زه یو باز وم د رازونو له عالمه الوتلی

ما وې گوندي څرك پیدا کړم پاس د هسك پر لوري تللی

چي مي دلته پیدا نه کړ څوك محرم چي راز خوندي کړي

پر هغه دروازه ولاړم چي دننه وم راغلی

ای دل چو حقیقت جهان است مجاز

چندین چه خوری غم اندرین قحط نیاز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تن را بقضا سپار و با درد بساز

کین رفته قلم ز بهر تو ناید بّاز

حقیقت د دي جهان دی د مجاز په تول تللی

څه به غم خورې دې نړی چی هر سړی په زړه نتلی

ځان دي وسپاره قضا ته زړه له درد سره پخلا که

ستا دپاره نه راګرځي چي قلم يې دی وهلی

با تو خرابات اگرگویم راز

به زانکه بمحراب کنم بی تو نماز

ای اول و اخر خلقان همه تو

خواهی تو مرا بسوز خواهی بنواز

که له تا سره رازونه په مغان کي بې پردې کړم

تر دې ښه چی په محراب کي ببله تا سر پر سجدې کړم

هم اول يې هم اخر يې د دې ټولو مخلوقاتو

نازوې مي که سوځې مي زه به څرنګه ګيلې کړم

میپرسیدی که چیست این نقش مجاز

گر بگویم حقیقتش هست دراز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقشی است پدید آمده از دریایی

وآنگاه شده بقعر آن دریا باز

تا به تل کړلې پوښتني هنگامه د مجاز څه ده؟

حقیقت که درته وایم دا کیسه ډېره اوږده ده

یو جلوه ده ښکاره سوې یوه شپه له یو دریابه

بیرته تللې سمندر ته په موجونو کي یې شپه ده

از روی حقیقتی نه از روی مجاز

ما لعبتکانم و فلك لعبت باز

بازیچه همی کنیم بر نطع وجود

افتیم بصندوق عدم یك یك باز

غوږ پر نیسه حقیقت دی هسی نه ده چي مجاز دی

دا موږ ټول یو ناوکیاني او فلك ناوکۍ باز دی

د وجود پر میدان گرځو ناوکۍ غوندي لوبېږو

یو یو ځو د نېستۍ کور ته دا زمان دی دا یې راز دی

از جملهء رفتگان این راه دراز

باز امده کوکه خبری گیرم باز

هان بر سر این دو راههء آز و نیاز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چیزی نگذاری که نمی ایی باز

پر دې توره اوږده لاره عالمونه دي وتلي
داسي څوك مي پيدا نه كړ چي رازونه يې ويلي
دا د حرص او دا د طمع دوراهي ته دي پام نيسه
درڅه پاته چي شی نه سي تللي بيا نه دي راغلي

معشوق که عمرش چو غمم باد دراز
امروز بنو لطفی کرد آغاز
بر چشم من انداخت دمی چشم و برفت
يعنی که نکويی کن و درآب انداز

د جانان عمر دي اوږد وي لکه شپې زما په غمو كي
نن يې نوی كرم وكړ په نازونو كرشمو كي
زما پر سترګو يې كړې سترګي برابري بيرته ولاړی
يعني خپله نېكي وكه بيا يې وا چوه اوبو كي

لب بر لب کوزه بردم از غایت آز
تا زو طلبم وا سطه عمر دراز
کوزه بزبان حال بامن میگفت
عمری چو تو بوده ام دمي بامن ساز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرص اخيستی وم پر شونډو د کوزې چي پرېوتلم

د اوږده ژوندون په طمع په سره مى نه مړېدلم

او کوزې د حال په ژبه په ورو ورو راته ويله

را نژدې سه چي يو عمر زه هم ستا پر لاري تللم

اين چرخ که با کسی ميگويد راز

کشته به ستم هزار محمود و اياز

می خور که بکس عمر دوباره ندهند

هر کس که شد از جهان نمي آيد باز

دا فلك دی چي هيچاته د زړه نه وايي رازونه

هم محمود او هم اياز يې په ستم وړي زرگونه

شراب وڅښه چي عمر بيا په لاس در تللای نه سي

څوك چي تللي له جهانه راپې نغلل احوالونه

رو بر سر افلاك جهان خاك انداز

می ميخور و گرد ماهرويان ميتاز

چی جای عبادتست و چی جای نماز

کز جملهء رفتگان کسي نامد باز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ سه توري خاوري توی که پر جهان د آسمانونو
د ښايستو حورو په منځ کي پورته کړنگ که د جامونو
څه به ځای د عبادت وي څه محراب دی د لمونځونو
څوك چي تللي ستانه نه سول له ناپايو سفرونو

کردیم دگر شیوه رندي آغاز
تکبیر همی زنیم بر پنج نماز
هر جا که پیاله ایست ما را بینی
گردن چو صراحی سوی او کرده دراز

د رندۍ لار مو اخيستې ځو روان يو په مزلونو
د تکبير نارې مو پورته پر پنځو وارو لمونځونو
چي هر ځای پيالې تشيږي په هغه محفل کي ناست يو
صراحي رنگه مو غاړي اوږدې کړي تر جامونو

باتو بخرابات همی گویم راز
به زانکه کنم بی تو بمحراب نماز
ای اول و آخر همه خلقان تو
خواهی تو مرا بسوز و خواهی بنواز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه چي تا ته خرابات کي د زړه وايمه رازونه

نه چي ولاړ سمه محراب ته بېله تا وکم لمونځونه

د مخلوق اول آخره ستا له لوري مي قبول دي

که مي سوځې په اورونو او که راکړې کوثرونه

از جمله رفتگان این راه دراز

باز امده کو که بما بگوید راز

پس بر سر این دوراه آزار و نیاز

با هیچ نمانی که نمی اید باز

پر دې توره اوږده لاره چي هر څوك دي ور وتلي

بیرته نه دي څوك راغلي چي رازونه يې ويلي

موږ ولاړ پر دوراهي يو د گناه او ثوابونو

چي تش لاسی پاته نه سې چي راغلي تږوله تللي

رو بر سر افلاك وجهان خاك انداز

می میخور و گرد خوبرویان می تاز

چی جای عتاب آمد و چه جای نیاز

کز جمه روندگان کسی نامد باز

د جهان په خوله که خاوري هم پر سر د آسمانونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د گلرخو سره نوش که ډك جامونه له خمونو

نه خبر څوك له ثوابه نه اګاه څوك له عذابه

نه له تلليو څوك راغلی نه يې څرك د احوالونو

وقت سحر است خيز ای مايه ناز

نرمك نرمك باده خور و چنگ نواز

كانها كه بجايند نپايند دراز

و آنها كه شدندكس نمی آيد باز

لږ د ناز خوبونه پرېږده د سهار وخت دی جانانه

جام كه پورته چنگ را واخله چي پردی سمه له ځانه

د يو څو شپو مېلمانه دي چي ژوندي پر دنيا پايي

او بيا نه دي ستانه سوي څوك چی تللي له جهانه

كرديم دگر شيوه رندی آغاز

تكبير همی زنيم بر پنج نماز

هر جا كه پياله ايست ما را بينی

گردن چو صراحی پی او كرده دراز

د رندۍ لار مو پيل كړې اوس روان پر دې كوڅې يو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنځو لمونځونو وخت کي په تکبير او په نارې يو

چي هر ځاى پيالې شرنګېږي پر هغه ميدان مو غواړه

صراحي مو غاړې اوږدې کړي ور پسې يو

گرگوهر طاعتت نسفتم هرگز

گرد گنه از چهره نرفتم هر گز

با اين همه نوميد نيم از کرمت

زيرا که يکی را دو نگفتم هر گز

که گوهر د عبادت مي په هيڅ وخت نه دی پېيلی

د گناه گرد مي له مخه په ژوند هيڅ نه دی پرېولی

له درباره د کرم دي نا اميده ځکه نه يم

دوه مي هيڅ نه دي ويلي چي مي يو احد منلی

ما عاشق و آشفته و مستيم امروز

در کوی بتان باده پرستيم امروز

از هستی خويش بلکی رسته

پيوسته بمحراب الستيم امروز

نن له هر څه بې پروا يو لېوني يو عاشقان يو

د گلرخو په کوڅو کي جام په لاس گرځو مستان يو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځانه پردي سوي له هستيه بېخبره

د الست محراب کي ناست يو په طلب د خپل جانان يو

آب رخ نو عروس رز پاك مريز

جز خون دل تاب ناپاك مريز

خون دو هزار تاب نامعلوم

بر خاك بريز و جرعه بر خاك مريز

چي رسوا درڅخه نه سي د مغان د لور رازونه

د ناپاکو توبه ګارو همېشه تېر سه له خونه

د دوو زړو منافقو توبه ګارو ويني توی که

پام چي توی پر خاورو نه کې نه يو څاڅکی نه جامونه

حکيمې که ازو محال باشد پرهيز

فرموده و امر کرده کز وی بگريز

انگاه ميان امر و نهيش عاجز

اين قصه چنان بود که کج دار و مريز

هغه کار چي يې له کړلو ممکن نه دي پرهېزونه

راته اينبي يې په مخ کي سل سزاوي سل بندونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د امر او د نهي تر مابين يو عاجز پاته

قصه داسي ده چي کړه يې چاته مه وايه حالونه

يا رب تو جمال آن مهر انگيز

آراستهْ به سنبل عنبر بيز

پس حکم همی کنی که در وی منگر

اين حکم چنان بود که کج دار و مريز

خدايه يو ځل دي پيدا کړل تر سپوږمۍ ښکلي مخونه

ګڼې زلفي غټې سترګي سره شونډان لکه لعلونه

بيا نو وايې مه ورګورئ خو دا حکم داسي ښکاري

چي پياله کړه در واخله خو توی نه کې شرابونه

از حادثهْ زمان زآينده مترس

وز هر چه رسد چونيست پاينده مترس

اين يکدمه نقد را بعشرت بگذار

از رفته مينديش زآينده مترس

بېره مه کړه له زمانه ورسره چي حادثې دي

له هغو مه کوه بېره چي عمرونه يې شېبې دي

دغه دم دي غنيمت دی تېروه يې په مستيو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له راتلونکو مه بېربېږه پرېږده تېري زمانې دي

مرغی دیدم نشسته بر بارهْ طوس
در پیش نهاده کلهْ کیکاووس
باکله همیگفت که افسوس افسوس
کو بانگ جرسها و چه شد نالهْ کوس

ما مرغه ولیدی ناست و پاس د طوس په کنگرو کې
او کوپړۍ د کیکاووس یې مخ ته اېښې وه په پښو کې
و کوپړۍ ته یې ویله چې افسوس افسوس غریبه
څه سو شرنگ د جرسونو څه سو ږغ په نغارو کې

خیام اگر زباده مستی خوش باش
با ماهرخی اگر نشستی خوش باش
چون عاقبت کار همه نیستی است
انگار که نیستی چو هستې خوش باش

اې خیامه که له میو نن مستې ده په خوښېږه
هم نگار له څنگه ناست دی هم ځواني ده هوسېږه
عاقبت پر دې نابوده د عدم او نیستۍ وار دی
داسې وگڼه چې نه یې چې هستې ده په خوښېږه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جامیست که عقل آفرین میزندش

صد بوسه ز مهر بر جبین میزندش

وین کوزه گر دهر چنین جام لطیف

میسازد و باز بر زمین میزندش

داسي جام دی چي خالق يې په ازل ختې خيشتې کړي

بيا يې سل مچي له نازه پر تندې باندی خپرې کړي

دا کلال د زمانې دی چي نازك ښکلي جامونه

جوړوي يې هم پخپله بيا يې مات ذرې ذرې کړي

درکارگه کوزه گری رفتم دوش

دیدم دو هزار کوزه گویا و خموش

ناگاه یکی کوزه بر آورد خروش

که کوزه گر و کوزه خر و کوزه فروش

بيگاه ولاړم کارخانې ته د کلال د صنعتونو

زر کوزې وې هم خاموشي هم گويا وې پر طاقونو

د يوې کوزې له خولې سو نابېره دا ږغ پورته

کوم کلال، څوك رانيوونکی، څوك صاحب د دې مالونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمست بیخانه گذر کردم دوش

بیری دیدم مست و سبویی بر دوش

گفتم ز خدا شرم نداری ای پیر

گفتا کرم از خداست می نوش خموش

بېگاه ولاړم میخانې ته د توبې خونه ویجاړه

یو بوډا مي سو په سترګه صراحي ډکه پر غاړه

وې یې څه کوې سپین ږیرې شرم نه لرې له خدایه

ویل دا د خدای کرم دی خوله در نیسه شراب غواړه

پندی د همت اگر بمن داری گوش

از بهر خدا جامه تزویر مپوش

دنیا همه ساعتی وعمر تو دمی

از بهر دمی عمر ابد را مفروش

دا یو پند مي په غوږ واوره ګوره ځان چي پر شا نه کې

خدای ته ګوره چي په تن دي دا جامه د ریا نه کې

دنیا ټوله یو ساعت ده او ستا ژوند یوه شېبه دی

ابدي عمر هوښیاره په شېبه چي سودا نه کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از آمده ها آب مکن زهرهء خویش

وز هر جهتی شور مکن شهره خویش

بر دار زدنیای دنی بهرهء خویش

زان پیش که دهر بر کشد دهرهء خویش

زهره مه چوه سبا ته چي لا نه يې ورغلی

هري خواته وهې منډي د شهرت غم يې نيولی

له دې ټيټي دنیاګيه خپله ګټه واخله درومه

لا دمخه چي زمان يې خپل ساطور ته پرې ايستلی

خیام زمانهازکسی دارد ننگ

کو در غم ایام نشیند دلتنگ

می خور تو درآبگینه با نالهء چنگ

زآن پیش که آبگینه ات آید بر سنگ

زمانه له هغو خلکو شرم ننګ لري خیامه

زړه يې شين وي له ايامه ګیله من د هسك له بامه

جام دي ډك لره له میو نی و چنګ در سره واخله

هسي نه چي دي ډبره پر جام ولوېږي ناپامه

این صورت کوزه جمله نقش است وخیال

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

عارف نبود هرکه نداند این حال

بنشین قدحی باده بنوش و خوش باش

فارغ شو ازین نقش خیالات

د کوزې دا شکل وینې ټول تصویر دی د خیالونو

عارف نه دی څوک چې نه وي با خبر له دې حالونو

کښېنه جام که پر سر پورته غم دي وشړه له خوني

ځان فارغ که له تصویره د محال خیال و خوبونو

چند از غم و غصهء جهان قالاقال

برخیز و بشادی گذران حالاحال

از سبزه چو شو روی زمین میلامیل

در کش می لعل از قدح مالامال

څو تر څو به وي غمونه شنه به زړونه له روزګار وي

د مستۍ چیغي که پورته څو له غمه به چغار وي

مخ د مځکي شین دی سور غاټول پر غوړېدلی

جام که ډك له هغو میو چي تك سور لکه انار وي

از جرم حضیض خاك تا اوج زحل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کردم همه مشکلات گردون حل

بیرون جستم ز بند هر مکر وحیل

هر بنده کشاده شد مگر بند اجل

ما د مځکي له کوګله بیا تر اوجه د زحل

مشکلات د آسمانونو او د ستورو مي کړه حل

ځان مي خلاص کی له بندونو د مکرونو د چلونو

فقط یو بند سو را پاته هغه بند و د اجل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کس خلد و جحیم را ندیدست ایدل

نی نیز از انجهان رسیدست ایدل

امید و هراس ما بچیزیست کزآن

جز نام و نشانی نه پدیدست ایدل

نه جنت او نه دوږخ دی اې زړګیه چا لیدلی

او نه څوك زموږ تر محفله له هغې دنیا راغلی

موږ له داسي شي بېرېږو موږ امید دی په ترلی

چي یې نوم او نښان سته خو چا یې رنګ نه دی لیدلی

باسبزه خطی تازه تر از خرمن گل

از دست مده جام می و دامن گل

زآن پیش که ناگه شود از باد اجل

پیر اهل عمر ما چو پیراهن گل

چي تازه د ګل تر ونه یو نوخطه درسره وي

لمن پرېږده د ګلونو او په لاس به دي پیاله وي

هسي نه وي چي ناپامه د اجل بادونه راسي

او د سرو ګلو په څېر مو د ژوندون ګرېوان پاره وي

در مسجد اگر چه با نیاز آمده ام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقا که نه از بهر نماز آمده ام

اینجا روزی سجاده دزدیدم

آن کنهه شدست باز آمده ام

که هر څه تر دې مسجده تمنا ته یم راغلی

نه لمونځو نه سجدو ته نه دعا ته یم راغلی

یوه ورځ مي له محرابه مسله ده په غلا وړې

اوس هغه د زړه سوې بلي غلا ته یم راغلی

ماییم در اوفتاده چون مرغ بدام

دلخسته روزگار و اشفته مدام

سر گشته در این دایره بې در وبام

نا مّده بر مراد و نا رفته بکام

د مرغیو په څېر راغلو د ازل دام ته لوېدلي

زړونه ستړي ورځې ستړي شپې د غم په تار پېیلي

دې لار ورکې دایره کی لا لهانده له اوله

نه له مراد سره راغلي نه په مراد یو رسېدلي

یکدست بمصحفیم و یکدست بجام

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گه مرد حلالیم وگهی مرد حرام

ما ییم درین گنبد فیروزه رخام

نی کافر مطلق نه مسلمان تمام

هم د میو جام په لاس کي هم په ذکر د قران یو

کله کله حرام وخورو کله ټینگ پر خپل ایمان یو

تر دې شنه اسمان را لاندي موږ هم یو له بندگانو

چي نه بشپړ کافران یو نه سوچه مسلمانان یو

بې باده نبوده ام دمی تا هستم

امشب شب قدراست ومن امشب مستم

لب بر لب جام و سینه بر سینه خم

تا روز بگردن صراحی دستم

بې سرو میو هرگز نه وم چي پیدا پر زمانه یم

دا نن شپه ده د شب قدر زه په میو مستانه یم

د جام شونډو باندي شونډې پر سینه د خم سینه ده

تر سهاره صراحي ده لاس تر غاړه ورسره یم

گویند مرا که می پرستم هستم

گویند مرا فاسق و مستم وهستم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

در ظاهر من نگاه بسیار مکن

کاندر باطن چنانکه هستم هستم

شرابي مي عالم بولي دوی دي وايی وايم يمه

که فاسق او مست مي بولي وايم يمه مستي کړمه

څه مي هر ګړی مخلوقه ظاهري صورت ته ګورئ

په ظاهره چي مي ګورئ په باطن کي هسي يمه

گرمن زمی مغانه مستم هستم

ور عاشق و رند و می پرستم هستم

هر طایفهء بمن گمانی دارند

من از آن خودم چنانکه هستم هستم

که له ميو د مغانه هسي مست يم دا دی يمه

که مين يمه که رند يم می پرست يم دا دی يمه

طايفې د خلکو ويني ما په خپلو آيينو کي

زه پخپله خپل وجود يم چي دا هست يم دا دی يمه

گر من گنه روی زمین کردستم

عفو تو امید است که گیرد دستم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گفتی که بروز عجز دستت گیرم

عاجز تر ازین مخواه کاکنون هستم

که په غاړه مي د ټولو مخلوقاتو ګناهونه

ستا د عفوي په امید یم چي مي ونیسې لاسونه

تا ویل چي خوار وزار یې په هغه ورځ دي لاس نیسم

لاس مي نیسه چي عاجز یم نور به څه وي ذلتونه

گل گفت که دست زر افشان اوردم

خندان خندان رو بجهان اوردم

بند از سر کیسه بر گرفتم رفتم

هر نقد که بود در میان اوردم

ګل ویل مخ مي نیولی محفلونو د جانان ته

خوله مي ډکه له خندا ده یم راغلی دې جهان ته

امیانۍ مي کړلې خلاصي ور رهي سوم ګلستان ته

چي مي څه نغده درلوده ما ور خوشي کړه میدان ته

تاظن نبری که من بخود موجودم

یا این زه خونخواره بخود پیمودم

چون بود و حقیقت من ازو بودست

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

من خود که بدم کجا بودم کی بودم

څو چي شك در پيدا نه سي چي موجود يمه پخپله
دا اوږده خونړۍ لاره زه پخپله پی کومه
ځکه دی هلته موجود و او له ده زما حقيقت دی
دا زه څوك ومه پخپله، چېري وم او كله ومه

کو محرم راز تا بگویم یکدم
کز اول کار خود چه بودست آدم
محنت زده سرشته از گل غم
یکچند جهان بگشت برداشت قدم

چا ته ووايم رازونه ما محرم نه دی ليدلی
چي آدم له لويه سره څه شي و څنګه راغلی
له لومړۍ ورځي ازل دی له غمو سره اخښلی
څو قدمه يې اخيستي په جهان کي ګرځېدلی

گفتم دگر بادهء گلگون نخورم
می خون رزانست دگر خون نخورم
پیر خردم گفت بجد میگویی
گفتم کی مزاح میکنم چون نخورم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما وې بیا به له جامونو سره شراب نه تشومه

سره شراب دي د تاك ويني زه به ويني څنگه خورمه

پیر د عقل مي ويله په ريشتيا دي پرهېز وکړ؟

ما وې ټوکي کوم پیره می به څنگه نه چښمه

در عشق تو صد گونه ملامت بکشم

ور بکشم آن عهد غرامت بکشم

گر عمر وفا کند جفاهای تورا

بازی کم از آنکه تا قیامت بکشم

ستا په مینه کي جانانه وړمه سل رنگه تورونه

که پر قول سوم پښېمانه زما يې غاړه ستا تېغونه

که مي عمر وفا وکړه که مي ژوند لا په نصيب و

تر قيامته به دي وړمه د جفا درانه بارونه

با رحمت تو من از گنه نندیشم

با تو شه تو ز رنج نندیشم

گر لطف تو ام سفيد رو انگیزد

حقا که ز نامه سیه نندیشم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا رحمت چي را سره وي له گناه ولي ببرېږم

ستا د نوم توښه لرمه رنځ د لاري ته درېږم

که مي ستا رحمت ژوندی کی په سپين مخ له خپله گوره

که په لاس مي توره پانه راته راکي نه زورېږم

از باده شود زسر تکبر هاکم

وز باده شود گشاده بند محکم

ابليس اگر زباده خوردی جامی

کردي دو هزار سجده پيش آدم

له سرو ميو کبر کم سي د سرونو په کاسو کي

ټينگ بندونه په خلاصيږي هم په زړونو هم په خولو کي

که ابليس وای پورته کړی يو ډك جام د دې سرونو

سترې کړی به يې ځان وای و آدم ته په سجدو کي

با نفس هميشه در نبردم چکنم

وز کرده خويش بدرم چکنم

گيرم که زمن در گذرانی بکرم

زين شرم که ديدی که چه کردم چکنم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل نفسه سره تل یم شپه او ورځ په جنګ لوېدلی

زه له خپلو کړو پښېمان یم له دې درده کړېدلی

او که ستا کرم راتېر سي زما تر کړو ګناهونو

له دې شرمه به زه څه کړم چي ګناه کي دي لیدلی

بر مفرش خاك خفتگان می بینم

در زیر زمین نهفتگان می بینم

چندانکه بصحرای عدم مینگرم

نا آمدگان و رفتگان می بینم

د دې خاورو پر کمبله خلك وینم چي بیده دي

تر دې مځکي لاندی وینم بې حسابه چي پراته دي

هر څه سترګي غړومه د عدم بېدیا ته ګورم

یا به تللي پکښي ګورم یا راغلي هر ګز نه دي

من ظاهر نیستی وهستی دانم

من باطن هر فراز و پستی دانم

با این همه از دانش خود بیزارم

گر مرتبه ورای مستی دانم

را ښرګند ټول ظواهر دي د نېستیو د هستیو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اسرارو خبردار يم هم د هسكو هم پستيو

هغه ورځ به يم بېزاره له خپل هوښ له خپلي پوهي

كه مي ياده مرتبه كړه چېرته لوړه تر مستيو

گرد دگرى چگونه پرواز كنم

يا عشق تو يې چگونه آغاز كنم

يك لحظه سرشك ديده مى نگذارد

تا چشم بروى دگرى باز كنم

زما وزر به ښنگه جوړ كي بېله تا بل ځاى كي سيوري

ستا د عشق ذكر مي مل وي ښنگه ياد كمه نور توري

اوښكو كله دى پرې ايښى زما د سترگو د كور غولى

چي مي سترگي كمه خلاصي بېله تا د بل پر لوري

از آب وگلم سرشتهء من چكنم

وين پشم وقصب تو رشتهء من چكنم

هر نيك و بدى كه از من آيد به وجود

تو بر سر من نوشتهء من چكنم

چي دي زما اوبه او ختې په لومړۍ ورځ دي اخښلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د ژوند په تانسته دي د قضا توري اودلي

که مي خير له لاسه کېږي که مي شر خيژي له لاسه

زما په وس نه ده خالقه دا خو تا راته ليکلي

هريك چندی يکی بر آيد که منم

با نعمت و باسيم و زر آيد که منم

چون کارك او نظام گيرد روزی

ناگه اجل از کمين در آيد که منم

يو څو ورځي څوك په ښار کي ځان ښکاره کي وايی زه يم

ځان د ژوند په نعمتونو مستانه کي وايی زه يم

هوسونه چی د ژوند يې پوره کېږی يو ناڅاپه

له گوښې اجل پيدا سي پرې حمله کي وايی زه يم

من بی می ناب زيستن نتوانم

بی باده کشيدن بار تن نتوانم

من بنده آن دمم که ساقی گويد

يك جام دگر بگير ومن نتوانم

زه بې ميو بې مستيه ژوندون نه سمه کولای

درانه پېټي د ژوندون مي بې شرابو نه سم وړلای

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه بنده د هغه آن یم چي ساقي مي راته وايي

دا یو جام که پر سر پورته زه يې نه سمه چښلای

زینگونه که من کار جهان می بینم

عالم همه رایگان یگان می بینم

سبحان الله بهر چه در مینگرم

ناکامی خویشتن در آن میبینم

په دې توګه چي يې ګورم د جهان واړه کارونه

يو په يو چي پکښي ګورم په نړۍ کي عالمونه

هی سبحان الله چي ګورم چي هر څه ته نظر وکم

ناکامي مي پکښي وينم او تباه ټول عملونه

من باده خورم ولیك مستی نکنم

الا بقدح دراز دستی نه کنم

دانی غرضم زمی پرستی چه بود

تا همچو تو خویشتن پرستی نه کنم

له مستیه به پرهیز یم که هر څو شراب چښمه

بې د سرو میو له جامه بل ته لاس نه اوږدومه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته پوهېږې له سرو میو زما مطلب څه دی زاهده؟

ستا په څېر مې خپل وجود ته له سجدې پر هېز کومه

گل گفت کن من یوسف مصر چمنم

یا قوت گرانمایهء پر زر دهنم

گفتم چو تو یو سفی نشانی بنمای

گفت که بخون غرقه نگر پیرهنم

گل په خپل حسن مغروره چې یوسف یم په چمن کې

خوله مې ډکه له یاقوتو او طلا مې ده لمن کې

ما وې څرنگه یوسف یې نښانې یې راته وایه

ویل وگوره په وینو سور کمیس لرم په تن کې

هر روز پگاه در خرابات شوم

همراه قلندران بطامات شوم

چون عالم سر والخفیات تویی

تو فیقم ده تا بمناجات شوم

هر سهار او ماښام گرځم په کوڅو کې د مغانو

زړه مې درود او ذکر غواړي د دوهی قلندرانو

ته قادر یې ته دانا یې له عالمه د اسرارو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

را نصيب مي مناجات که د شيخانو زاهدانو

در پای امل چومن سر افگنده شوم

وز دست اجل چو مرغ پر کنده شوم

زينهار گلم بجز صراحی مکنيد

شايد که چو پر زمی شوم زنده شوم

چي ارمان مي پوره نه سي نه په ژوند کي بريالی سم

يا مرغه له بڼو کنډلی د اجل په لاس مريی سم

صراحي مي کړي له خاورو چي بل څه رانه جوړ نه کي

ګوندي ډك مي کړي له ميو او زه بيرته را ژوندی سم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشمن به غلط گفت که من فلسفیم

ایزد داند آنچه او گفت نیم

لیکن چو درین غم آشان آمده ام

آخر کم از انکه من بدانم که کیم

په غلطه دښمن وايي فلسفي په عقيده يم

غليمان چي هرڅه وايي خدای خبر دی هغه نه يم

خو چي راغلم دې دنيا ته، دې ځالی ته د غمونو

پوهېدلی په دې نه يم چي زه څوك يم چي زه څه يم

این چرخ فلك که درو حیرانیم

فانوس خیال ازو مثالی داریم

خورشید چراغ آن و عالم فانوس

ما چون صوریم کاندرو گردانیم

د اسمان څرخ ته چي گورو چي حيران وهو چورتونه

يو د خيال فانوس يې بوله که زما اوري مثالونه

لمر څراغ پکښي ځرېږي او عالم لکه فانوس دی

سرگردانه پکښي گرځو لکه موږ يو صورتونه

برخیز و بیا تا می گلرنگ کشیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

با نغمه عود و ناله چنگ کشیم

هشدار که ایام تراویح گذشت

عید است بیا تا می گلرنگ کشیم

راځئ وڅښو شراب چي سره په رنګ ارغواني وي

چي د چنګ نغمې محفل کي راته ګډي نوراني وي

د روژو عبادتونو، تراویح ورځي سوې تېري

اختر راغی، سره می راوړه چي پياله يې اناري وي

بر خیز و بیا که چنگ بر چنگ زنیم

می نوش کنیم و نام بر ننگ زنیم

سجاده بيك پياله می بفروشيم

وين شيشه زهد بر سر سنگ زنیم

شرنګ د ساز او مستۍ جوړ کړئ اور کړئ ورته و تقوا ته

سر پر سر به پيالې نوش کو نام و ننګ به پرېږدو شاته

مسئله د عبادت به په یوه پیاله سودا کړو

او ښيښه د زهد ایله کړئ پر ډبره چي سي ماته

ای مفتی شهر از تو پر کار تریم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

با این همه مستی زتو هوشیار تریم

تو خون کسان خوری وما خون رزان

انصاف بده کدام خونخوار تریم

اې د ښار مفتي دا واوره چي له تانه خو پر لار يو

که هر څونه موږ مستان يو بيا لا هم تر تا هوښيار يو

موږ د تاكويني چښلي ته چښې د سړو ويني

ته انصاف وکه په منځ کي چي اوس کوم يو ډېر خونخوار يو

تا چند اسیر عقل هر روزه شویم

در دهر چه صد ساله چه یکروزه شویم

در ده توبه کاسه می ازآن پیش که ما

در کارگه کوزه گران کوزه شویم

لا تر څو به هره ورځ يو بند د عقل زولانه کي

څه سل کاله څه يوه ورځ يو ژوندي په زمانه کي

تر هغه دمخه راوړه په کاسو کي شرابونه

چي کوزه سي رانه جوړه د کلال په کارخانه کي

میلم به شراب ناب باشد دایم

گوشم به نی و رباب باشد دایم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گرخاك مرا كوزه گران كوزه كنند

آن كوزه پر از شراب باشد دايم

تل خمار يم د شرابو د سرو ميو د جامونو

همېشه مي وي غوږ ايښى هم پر نى او ربابونو

كه كلال مي كي له خاورو صراحي او كوزه جوړه

تل دي ډكه صراحي وي او كوزه له شرابونو

ايدوست بيا تا غم فرا نخوريم

وين يكدمه عمر را غنيمت شمريم

فردا كه ازين دير فنا درگذريم

با هفت هزار سالگان همسفريم

راسئ غم د بلي ورځي د سبا نه خورو رندانو

دا يوه شېبه د عمر غنيمت واخلو دوستانو

چي له دې فاني جهانه د بقا جهان ته ولاړ سو

د اووه زره كلونو همسفر به يو يارانو

افسوس كه بيفايده فرسوده شديم

وز طاس سپهر سرنگون سوده شديم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

در دا و ندامتا که تا چشم زدیم

نا بوده بکام خویش نا بوده شدیم

هی افسوس چی سوو بیځایه هم زاړه هم شوړېدلي

د فلك تر کاسې لاندي ټول او سپېرو سولېدلي

د زمان ظالم له لاسه چي مو سترگي رپولې

چپاو راغی موږ مطلب ته یو لا نه یو رسېدلي

ای چرخ ز گردش تو خرسند نیم

آزاد کنم که لایق بند نیم

گر میل تو با بیخرد و نا اهلست

من نیز چنان اهل و خردمند نیم

ای فلکه ستا له وېشه زه راضی او قرار نه یم

ما آزاد له زولنې که زه د بند سزاوار نه یم

که دوستان او انتخاب دي جاهلان او نا اهلان دي

زه هم نه یم دونه اهل زه هم دونه هوښیار نه یم

از خالق کردگار و از رب رحیم

نومید نیم بجرم عصیان عظیم

گر مست و خراب خفته باشم امروز

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردا بخشد بر استخوانها رميم

له خالق سره كم نه دي رحمتونه نعمتونه
نا اميد ورځخه نه يم را بخښي لوی گناهونه
كه نن پروت مست و خراب يم له جامونو د سرو ميو
په سبا به را معاف كړي زما وراسته خاوري هډونه

ما خرقه زهد در سر خم كرديم
در خاك خرابات تيمم كرديم
باشد كه درين ميكده ها در يابيم
عمری كه درآن مدرسه هاگم كرديم

موږ چوخه د پرهېز رنگ كړه په خمونو په پيالو كي
تيمم مو دی وهلی د شرابو په كوڅو كي
گوندي وي بيرته پيدا كو دې ويجاړو ميخانو كي
هغه شپې چي مو كړې وركي په كتاب او مدرسو كي

يك چند به كودكی به استاد شديم
يك چند ز استادي خود شاد شديم
پايان سخن شنو كه ما را چه رسيد
از خاك در آمديم و برباد شديم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو څو ورځي ماشومان و شاګردان د لوی استاد سوو

یو څو ورځي له دې خپلي استادیه په زړه ښاد سوو

له دې ژونده له تلاښه موږ ته څه شي په نصیب سول

چي له خاورو و راغلي عاقبت ټوله برباد سوو

زین خانه که به صد نوا آمده ایم

رفتند بسی زما و ما آمده ایم

از رفته و آینده نگفته است کسی

باید بکجا شد زکجا آمده ایم

له دې کوره چي په سلو فریادونو یو وتلي

زموږ له ډلي داسي ډېر دي هم راغلي هم ترې تللي

نه د تللیو احوال راغی نه راتلونکي را معلوم دي

چي آخر به چېري ولاړ سو او له کومه یو راغلي

ما افسر خان و تاج کی بفروشیم

دستار قصب ببانگ نی بفروشیم

تسبیح که پیك لشکر تزویر است

ناګاه بیك جرعهء می بفروشیم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له شوکت او شانه تېر يو خرڅوو د کی تاجونه

تخت دي واخله د زربفتو موږ ته راوړه نی چنگونه

او تسبيح چي سر لښکر دی د ريا او فريبونو

خرڅوو يې په را نيسو يو څو څاڅکي شرابونه

چون نيست مقام ما درين دير مقيم

پس بی می و معشوق خطاييست عظيم

تاکی ز قديم ومحدث ای مرد سليم

چون من رفتم جهان چه محدث چه قديم

چي له دې فاني جهانه عاقبت روانېده دي

لو خطا بېله معشوقه بېله ميو اوسېده دي

لا تر څو کړئ هوښيارانو د زاړه نوي خبري

چي څوك ولاړ سي له جهانه په زاړه نوي يې څه دي

در دايره وجود دير آمده ايم

وز پايه مردمی بزير آمده ايم

چون عمر نه بر مراد ما ميگزرد

باری بسر آمدی که سير آمده ايم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ناوخته يو راغلي د هستۍ تر ميدانونو

يو قدم يو کښته سوي د انسان تر مقامونو

زموږ د زړه په خوښه نه دي د دې عمر شپې او ورځې

کشکې ژر واى تېرې سوي موږ ماړه يو له عمرونو

زآن پیش که از زمانه تابی بخوریم

با یکدیگر امروز شرابی بخوریم

کاین چرخ فلك بگاه رفتن ما را

چندان ندهد امان که آبی بخوریم

چې زمان لا نه وي کړي فيصله زموږ د وهلو

راسه کښېنه ورځ کو تېره د سرو ميو په چښلو

زه پوهېږم چې آسمان به په ساعت کې زموږ د تللو

يو ګړى مهلت را نه کړي د اوبو د نوشولو

پاك از عدم امديم و ناپاك شديم

آسوده در آمديم و غمناك شديم

بوديم ز آب ديده آتش دل

داديم بباد عمر درخاك شديم

له عدم څخه پاك راغلو او ناپاك پر دې جهان سوو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه هوسا دنيا ته راغلو څه بېځايه سرګردان سوو

له دوو سترګو توېېدلو او لوېدو د زړه په اور کي

ژوند مو باد لره تسليم کړ او په خاوره کي پنهان سوو

جانا من و تو نمونه پرکاريم

سرګرچه دوکرده ايم يك تن داريم

بر نقطه روا نيم همی دايره وار

تا آخر کار سر بهم باز آريم

زما او ستا ژوندون جانانه د پرکار په شان تېرېږي

تن مو يو سرونه دوه دي يوه ساه پکښي چلېږي

پر نقطه باندي را ګرځو دايرې دي جوړوو يې

دوه سرونه مو يوځای سي کار چي پای ته ورسېږي

ماييم که اصل شادی وکان غميم

سرمايه داديم و نهاد ستميم

پستيم و بلنديم و کماليم و کميم

آيينه زنګ خورده و جام جميم

هم ريښه يو د ښاديو او هم کان يو د غمونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر چينه د عدالت يو او اساس يو د ظلمونو

هم ټيټېږو، هم لوړېږو هم کمال يو هم کمی يو

زنګ وهلي آيينې يو جام د جم د محفلونو

ترسم که چون زين بيش بعالم نرسيم

با همنفسان نيز فراهم نرسيم

اين دم که درو ييم غنيمت شمريم

شايد که بزندگی درآن دم نرسيم

زه ببرېږم نه رسېږو ها نړۍ ته چې مو تله دي

نه په ګام برابرېږو له ملګرو چې مو مله دي

دغه دم غنيمت بولئ چې دا اوس پکښې اوسېږئ

ځوك خبر دي چې په ژوند مو تربل دمه رسېده دي

مقصود زجمله آفرينش ماييم

در چشم خرد جوهر بينش ماييم

اين دايره جهان چون انګشتريست

بی هيچ شکی نقش نګينش ماييم

د دوو کونو له خلقته ټول مقصود موږ په يقين يو

موږ په سترګو کې د عقل رنګ جوهر د هر آيين يو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دایره د دې نړۍ ده د ګوتمۍ په شاني جوړه

زموږ شغلې دي چې خپرېږي موږ يې نقش د نګين يو

برخيز مخور غم جهان ګذران

بنشين و جهان به شادماني ګذران

در طبع جهان اګر وفایی بودی

نوبت به تو خود نیامدی از دګران

غم يې مه خوره چې جهان دی بې بنياده لږ زېدلی

دا ګړی په مستۍ تېر که چې نصيب درته ليکلی

د جهان د وفا طبع تاته هلته معلومېږي

چې نوبت د پخوانو دی څنګه تاته رسيدلی

ای مانده شب و روز بدنيا نګران

اندیشه نمیکنی تو از روز ګران

اخر نفسی ببين و باز ای بخود

کایام چګونه میکند بادګران

شپې او ورځې دي کړې تېرې په دنيا کې په فکرونو

يو ګړی دې په ياد نه سوه بده ورځ د قسمتونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا یوه شېبه هوښیار سه یو نفس یې در په زړه که

چې له نورو سره څنګګه جفا وکړله وختونو

رفتم که درین منزل بیداد بدن

در دست نخواهد بجز از باد بدن

آنرا باید به مرگ من شاد بدن

کز دست اجل تواند آزاد بدن

د ستم په دې دنیا کې به څوك ولې لا اوسېږي

درنه ځم چې بېله باده هیڅ په لاس کې نه پاتېږي

هغه څوك دي وي خوشاله زما په مرګ دي هوسېږي

چې تر غاړې یې منګولې د اجل نه ور رسېږي

می خوردن و گرد گلرخان گردیدن

به زانکه بزاق زاهدی ورزیدن

گر مردم میخواره بدوزخ باشند

پس روی بهشت کس نخواهد دیدن

پیمانه په لاس کې ګرځه د ګلرخ په طوافونو

نه چې توري دي کړې ورځې د زاهد په خلوتونو

که دوږخ لره روان کې ډلې ډلې د میخورو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شرابونه به څوك نوش كي د خالق د جنتونو

برسینهء غم پذیر من رحمت کن

برحال دل اسیر من رحمت کن

برپای خرابات رو من بخشای

بردست بیاله گیر من رحمت کن

پر هغه سینه رحمت که چي ساتم پکښي غمونه

پر بندي زړه مي رحمت که در معلوم يې دي حالونه

هغو پښو ته بخښه غواړم چي رهي دي خرابات ته

پر هغه لاس مي رحمت که چی په نیسمه جامونه

مسکین دل درد مند دیوانه من

هشیار نشد زعشق جانانه من

روزی که شراب عاشقی در دادند

در خون جگر زدند پیمانه من

د خوږمن او لېوني زړه درته تېره مي کیسه کړه

د جانان لیونی مینې را بېهوښه هره شپه کړه

چي زاړه فلك وېشله په ازل شراب د مینې

د زړګي له وینو ډکه زما د ژوند يې پیمانه کړه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رندی دیدم نشسته برخنگ زمین

نه کفر ونه اسلام و دنیا و نه دین

نه حق نه حقیقت نه شریعت نه یقین

اندر دو جهان که را بود زهرهء این

رند مې ولیدی چی ناست و مست له څنګه د خمونو

نه پر کفر نه اسلام و نه يې غم د مذهبونو

نه پر حق نه حقیقت و نه یقین نه شریعت و

زړه ور بل دی چا لیدلی پر دې دواړو جهانونو

بشنو زمن ای زبدهء یاران کهن

دل تنگ مکن زین فلك بی سر وبن

بر گوشهء عرصهء سلامت بنشین

بازیچهء دهر را تماشا میکن

زړه ته تېر اشنایه واوره چې خبر سې له رازونو

مرور له هسکه نه سې له بې تنه بې لاسونو

په ګوښه کې ورته کښېنه د زمان لوبې ته ګوره

په بېغمه زړه يې وکه نتداره د میدانونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از تن چو برفت جان پاك من وتو

خشتی دو نهد برمغاك من وتو

وآنكه ز براى خشت گور دگران

در كالبدى كشند خاك ومن وتو

چي مرگی رالره راسي چي مو روح له تنه تښتي

يو څو خښتي مو د گور سي كفنونه راته سكښتي

چي يې بيا خښتي په كار سي د گورونو لحدونو

زما او ستا له تنه واخلي د بل چا د لحد خښتي

آنم كه پديد كشتم از قدرت تو

پر ورده شدم بناز در نعمت تو

صد سال به امتحان گنه خواهم كرد

تا جرم منست بيش يا رحمت تو

زه هغه يم چي هستي ته ستا قدرت يمه راوړی

ستا له نازه له نعمته په دنيا كي يم سرلوړی

په سل كاله گناهونو زه دا راز معلوممه

چي گناه زما درنه ده او كه ستا رحمت پیاوړی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

این چرخ فلك بهر هلاك من وتو

قصدی دارد بجان پاك من وتو

بر سبزه نشین بتا که بس دیر نماند

تا سبزه برون دمد زخاك من وتو

دا فلك موږ دواړه وژني زړه یې نه راته صبرېږي

زما او ستا په ځان راغلی له دې لاري نه ستنېږي

چي لا نه وي ښکاره سوې شنه سبزه زموږ پر قبرونو

راسه کښېنو په سبزه کي ښایستې ورځی تېرېږي

بردار پیاله و سبو ای دلجو

برگرد بگرد سبزه زار و لب جو

کین چرخ بسی قد بتان مهرو

صد بار پیاله کرد و صدبار سبو

پیاله پورته که نگاره چي تېرېږي دا وختونه

له پایکوبه به کړو مستي هم ویالې هم چمنونه

چي دا ستا په شاني ښکلي فلك ډېري خاوري کړي

په سل ځله یې پیالې کړې په سل ځله یې جامونه

بردار پیاله و سبو ای دلجو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بر گرد بگرد سبزه زار ولب جو

کاین چرخ بسی قد بتان مهرو

صد بار بیاله کرد و صد بّر سبو

گرانه راوړه په مینا کي په پیاله کي شرابونه

د ویالې پر غاړه کښېنه چي سبزه وي سره گلونه

چي دې شنه آسمان د ډیرو گلرخانو خاوري یو وړې

څوك يې سل ځله مینا کړل څوك يې سل ځله جامونه

از آمدن و رفتن ما سودی کو

وز تار جود عمر ما پودی کو

چندین سر وپای نازنینان جهان

میسوزد و خاك میشود دودی کو

زموږ له ژونده زموږ له مرگه چاته څه گټه رسېږي

اوږدې لاري دي د عمر په منزل يې څوك پوهېږي

دا نږۍ له گلرخانو هم ډکېږي هم تشېږي

دلته سوځي خاوري کېږي لوگي هیڅ نه معلومیږي

ای رفته بچوگان قضا همچون گو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چپ میدو و راست میدو و هیچ مگو

کانکس که تو را افگند اندر تك و پو

او داند و او داند و او داند او

چي دي تن لکه نانځکه د قضا لاس کي لوبېږي

د اسمان په حکم گرځه اختیار نه پکښي چلېږي

هغه چا چي يې راوړی د دې لوبي تر میدانه

هم قادر دی هم دانا دی په هرڅه باندي پوهېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکرده گناه در جهان کیست بگو؟

و آنکس که گنه نکرد چون زیست بگو؟

من بد کنم و تو بد مکافات دهی

پس فرق میان و تو چیست بگو؟

وایه چا به په دنیا کي نه وي کړي ګناهونه

چي ګناه يې نه ده کړې څه يې برخه له ژوندونه

زه بدي کوم پوهېږم ته سزا راکوې ماته

وایه زما او ستا په منځ دلته څه سول توپيرونه

آن قصر که بر چرخ همیزد پهلو

بر درگه او شهان نهادندی رو

دیدم بسر کنگره اش فاخته ای

بنشسته همیگفت که کوکو کوکو

هغه قصر چي يې څوکي تر آسمانه رسېدلې

پر چارچوب چي يې شاهانو د تعظیم سجدې کولې

د هغې مانۍ په کونج کي ما ليده يوه کوتره

کرۍ ورځ وه هلته ناسته د کو کو نارې يې کړلې

ماییم خریدار می کهنه و نو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

و آنگاه فرشنده عالم بدو جو

گفتی که پس از مرگ کجا خواهی رفت

می پیش من آر هر کجا خواهی رفت

مورِ راغلي يو چي واخلو زاړه نوي شرابونه

مورِ په دوو اوربشو خرڅ کړل عالمونه جنتونه

څه پوښتې له عاقبته پسله مرګه چېري ځمه

ته چي هر چېرته ځې ولاړ سه ماته راوړه ډك جامونه

ماییم خریدار می کهنه و نو

و آنگاه فرشنده جنت به دو جو

دانی که پس از مرگ کجا خواهی رفت

می پیش من آر و هر کجا خواهی رو

مورِ را نیسو دي بازار کي زاړه نوي شرابونه

خرڅوو په دوو اوربشو ښکلي حوري جنتونه

ته پوهېږې در معلوم دي پسله مرګه حسابونه

ته ورځه مخته دي ښه سه مورِ ته راوړه ډك جامونه

دانی زچه روی او فتادست و چه راه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادی سرو و سوسن اندر افواه

کین دارد ده زبان و لیکن خاموش

و آنراست دو صد دست و لیکن کوتاه

ته پوهېږې چي دا ولي آوازې دي چي خپرېږي

چي سوسن سرو آزاد دي خوله پر خوله یې کیسې کېږي

د سوسن سره لس ژبي خو هیڅ نه وایی خاموش دی

او د سروي سل لاسونه خو له ځانه نه اوږدېږي

یك جرعه می کهنه ز ملك نوبه

وز هر چه نه می طریق بیرون به

خشت سر خم زتاج کیخسرو به

جا میش به از ملك فریدون به

زما زاړه شراب په کار دي نه شاهي نوي ملکونه

بېله میو بیهوده دي ټولي لاري منزلونه

جام یې سل ځله بهتر دی له شوکت د فریدونه

خم دي زما وي ته در واخله کیخسرو دی که تاجونه

از درس علوم جمله بگریزی به

و اندر سر و زلف آویزی به

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

زان پیش که روزگار خونت ریزد

تو خون قنینه در قدح ریزی به

تېښته بویه په ژوندون کي له ملا له کتابونو

زړه دي بند لره په زلفو د ورېښمو له ټالونو

چي دي نه وي لا توی کړي شنه آسمان د اجل ویني

ویني توی د صراحي که په لمن کي د جامونو

پیری دیدم بخواب مستی خفته

وز گرد شعور خانهء تن رفته

می خورده و مست خفته و آشفته

و الله لطیف بعباده گفته

ما بوډا مست له شرابو بیده ولیدی یارانو

نه په غم کي و د عقل نه په بند کي د رندانو

بېخبره له جهانه دا یو ذکر یې په خوله و

په والله چی مهربان دی خدای پر خپلو بندگانو

روزی بینی مرا سر مست افتاده

در پای تو سر نهاده پست افتاده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دستار ز سر قدح ز دست افتاده

در حلقه زلف بت پرست افتاده

یوه ورځ به مي لا وينې له مستيه پريوتلی

ستا پر پښو به مي سر ايښی او پر خاورو يم لوېدلی

هم پر سر مي بگړۍ نه وي هم له لاسه جام نسکور وي

او د زلفو په حلقو کې د بتانو کښېوتلی

فرياد که عمر رفت بر بيهوده

هم لقمه حرام و هم نفس آلوده

فرموده ناکرده سيه رويم کرد

فرياد زکرده های نا فرموده

يم پښېمانه عمر ولاړی بېهوده تېر سول کلونه

هم حرام می دي خوړلي هم مي کړي گناهونه

چي د کړو وه ومي کړله تر قيامته يم مختوری

هی افسوس چي ډېر مي کړي د نه کړلو عملونه

چند از پی حرص و آز فرسوده

سرگشته دوي گرد جهان بېهوده

افتند و رويم و ديگر آيند و روند

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

یکدم بمراد خویشتن نا بوده

لا دي څو د حرص پر لاره روح او تن دي سولولي
لا لهانده پر جهان يې تر زړگي اغزي ختلي
راغلل، ځو به، نور به راسي د هغوی هم دغه لار ده
څوك يو دم تر خپل هدفه دلته نه دي رسېدلي

بنگر ز صبا دامن گل چاك شده
بلبل ز جمال گل طربناك شده
در سايهء گل نشين كه بسيار اين گل
در خاك فرو ريزد و ما خاك شده

د سهار نسيم الوتی د غوټې گرېوان څيرېږي
د گلونو له جماله بلبلان دي چي مستېږي
نن د گل سيوري ته كښېنه چي گېډی د دې گلونو
رژېدلي دي پر خاورو زموږ په شاني خاوري كېږي

اين چرخ چو كاسی است نگون افتاده
در وی همه زيركان زبون افتاده
در دوستی شيشه و ساغر نگريد
لب بر لب و درميانه خون افتاده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا فلك لكه كاسه ده را لوېدلې سر نګونه

پکښې عقل سرګردان دی پکښې بند دي تدبیرونه

له دوستۍ در معلومېږي د مینا او د جامونو

خوله پر خوله يې سره ايښې ډك له وينو لري زړونه

تن در غم روزگار بیداد مده

مارا زغم گذشتگان یاد مده

دل جز بسر زلف پریزاد مده

بی باده مباش و عمر برباد مه ده

ډېر چې ځای نه کې په زړه کې د زمان ظالم غمونه

مورِ ته مه راوړه ناخوالې د پېړیو تېر کلونه

زړه د یار په زلفو بند که هېروه دا نور بندونه

پیاله مه ایږده له لاسه چې برباد نه کې کلونه

تن در غم روزگار بیداد مده

مارا ز غم گذشتگان یاد مده

دل جز به صنم بری پریزاد مده

بی باده مباش و عمر برباد مده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ظالمي زمانې چي پر زړه بار نه کې غمونه

راته مه وایه د تللیو د غمونو داستانونه

زړه یوازي د پی مخو پریزادو په لاس ورکه

ګوره عمر برباد نه کې تل دي ډك لره جامونه

زان می که مرا قوت روانست و من

زان گرچه سرم بسی گرانست بده

برنه به کفم قدح که دهر افسانه است

وین عمر چو بادگذران است بده

هغه می رالره راکه چي مي روح په تازه کېږي

که هر څونه مست خراب یم لا مي زړه ورته مستېږي

راته ډکي پیالې راوړه چي ژوندون ټول افسانه ده

او دا عمر بې وفا دی لکه باد هسي تېرېږي

اندیشه عمر بیش که در شصت منه

هرکجا که قدم نهی بجز مست منه

زان پیش که از خاك وگلت کوزه کنند

رو کوزه فروش و کاسه از دست منه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اندېښنه د عمر مه که له شپېتو کلو دپاسه

دلته هر قدم چي اخلې له مستيو ورته راسه

يوه ورځ به دي له خاورو کلالان کوزه کي جوړه

ژر کوزه له اوږي کښېږده پياله مه اېږده له لاسه

تاکی غم آن خورم که دارم يانه

وين عمر بخوشدلي گذارم يا نه

پرکن قدح باده که معلوم نيست

کين دم که فروبرم بر آرم يانه

غم ترڅو خورمه دوستانو څه لرم څه نه لرمه

دا څو ورځي په مستيو تېروم که يې پرېږدمه

جام مي ډك که له شرابو چي معلومه راته نه ده

له سيني يې بيرته باسم دا نفس چي کښته وړمه

من ترك همه گيرم وترك مى نه

وز جمله گزير باشدم از وى نه

ايا بود آنکه من مسلمان گردم

پس ترك مى مغانه گيرم هى نه

زه او جام به سره مله يو نور له هر څه توبه گار يم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هستي مي در پرېږدمه یو د سرو شرابو یار یم

ته خو ښه وایې ناصحه چي را واوړه مسلمان سه

بیا نو می او مغان پرېږدم هغه نه کېږي هوښیار یم

اندازهء عمر بیش از شصت منه

هر جا که قدم نهی به جز مست منه

زان پیش که کاسه سرت کوزه کنند

تو کوزه ز دوش و کاسه از دست منه

تر شپېتو دي باید کمه د ټول عمر اندازه وي

ژوند دي ټوله رندانه وي هر قدم دي مستانه وي

لا دمخه چي آسمان دي کوزه جوړه کي له سره

صراحي پر اوږو گرځه او په لاس به دي پیاله وي

ای بیخبر از کار جهان هیڅ نه ای

بنیاد تو بادست از آن هېڅ نه ای

شد حد و وجود تو میان دو عدم

اطراف تو هېچ است در میان هیچ نه ای

بېخبره له عالمه ته نېستي یې په جهان کي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا بنیاد ولاړ پر باد دی بل څه نسته په میدان کي

چي سرحد ستا د وجود یې دوه عدمه دی ټاکلی

دواړه خواوو ته دي هېڅ دي ته هیڅ نه یې په دا میان کي

نقش است که بر وجود ما ریخته ای

صد بوالعجبی ز ما بر انگیخته ای

من زان به ازین نمیتوانم بودن

کز بوته مرا چنین فرو ریخته ای

یو تصویر دي اچولی زموږ پر تن باندي څښتنه

سل عجیبي ولاړېږي د دې جبر له وطنه

ښه کېدلای تر دې نه سم له ازله داسي جوړ یم

روح مي بل چیرته پیوند دی تمه نه کیږي له تنه

جانا زکدام دست برخاسته ای

کز طلعت خویش ماه را کاسته ای

خوبان جهان بعید رو اورند

تو عید بروی خویش آراسته ای

زما ښایستې له کومه لاسه کوم کماله یې راغلې

چي له مخه دي سپوږمۍ ده په آسمان کي شرمېدلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نرۍ ښکلي مخونه د اختر په ورځ سینګار کړي

تا په خپل مخ د اختر ورځ ښکلي کړې سینګا کړې

درکارگه کوزه گری کردم رای

در پایه چرخ دیدم استاد بپای

میکرد دلبر کوزه را دسته وپای

از کلهء پادشاه و ازپای گدای

د کلال په کار خانه کي تېره شپه مي څو شېبې وې

کوزه ګر پکښي ولاړ و جوړي کړي یې کوزې وې

ګرزولې یې پر لوښو هنرمندي کاري ګوتي

د پاچا سر یې په لاس کي ورسره د فقیر پښې وې

خواهی که اساس عمر محکم یابی

روزی بعالم دل خرم یابی

فارغ منشین ز خوردن باده می

تا لذت عمر خود دمادم یابی

که د عمر د شېبو دي فولادي غواړې بندونه

که پېرزو دي پر خپل ځان دي دا پنځه ورځې عیشونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي له لاسه يې کښې نه ږدې د سرو ميو پيالې ډکې

چي نصيب دي هر ګړی سي د خواږه عمر خوندونه

شيخی به زن فاحشه گفتا مستی

هر لحظه بدام ديگری پا بستی

گفتا شخا هر آنچه گويی هستم

اما تو چنان که می نمايی هستی؟

شيخ ويله فاحشې ته ستا کردار د دوږخيانو

هره شپه يې لاس تر غاړه له پرديو له يارانو

ښځې وويله شيخه چه ته وايې زه هغه يم

ته هم سپين داسي په زړه يې که په رنګ د زاهدانو؟

تا در تن تست استخوان ورگ وپی

از خانه تقدير منه بيرون پی

گردن منه او خصم بود رستم زال

منت مکش ار دوست بود حاتم طی

چي په تن کي لرئ وينه چی ژوندي ياست عزيزانو

چي رسيږي له تقديره هغه ومنئ يارانو

چي تسليم نه سئ انسان ته که دښمن رستم زال وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مو دوست حاتم طی وي منت مه وړئ د دوستانو

هنگام صبح ای صنم فرح پی
بر ساز ترانه وپیش اتور می
کافگند بخاك صد هزاران جم و
این آمدن تیرمه و رفتن دی

زما ښایسته گلرخه پاڅه د سهار نسیم چلیږي
نغمه سازه که می راوړه چي د عمر شپې کمیږي
داسی سل زره جمشیده، کي به لاندي سي تر خاورو
پسرلي به راسي ولاړ سي ژمی سر پر سر تېرېږي

تا در تن تست استخوان ورگ وپی
از خانهء تقدیر منه بیرون پی
گردن منه از خصم بود رستم زال
منت مکش ار دوست بود حاتم طی

چي په تن کي دي لا ساه سته چي لرې هډ او رگونه
د تقدیر له کور دباندي چي و نه باسې گامونه
که دښمن دي رستم زال وي چي تسلیم یې نه سې زور ته
که دي دوست حاتم طی وي یو یې نه سې منتونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

از آمدن بهار و از رفتن دی

اوراق و جود ما همیگردد طی

می خور مخور اندوه که گفتست حکیم

غمهای جهان چو زهر و تریاکش می

سر پر سر پسرلي راسي او تېرېږي خزانونه

د هستۍ پاڼي مو راوړي او ډکېږي کتابونه

می چښه غمونه مه خوره دا وينا د حکيمانو

د جهان غمونه زهر او ترياك يې دي جامونه

خوش باش که پخته اند سودای تو دي

ايمن مباش از همه تمنای تو دی

تو شاد بزی که بې تقاضای تو دی

دادند قرار کار فردای تو دی

غم يې مه کوه فلك دي در شمېرلي ورځي شپې دي

د نصيب له زړه دي هېري ټولي هيلي اندېښنې دي

نه اختيار دي د راتلو و نه اختيار دي د وتلو

د ازل کاتب ليکلي د سبا ټولي شېبې دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای کاش که جای آرمیدن بودی

یا این ره دور را رسیدن بودی

کاش از پی صد هزار سال از دل خاك

چون سبزه امید بر دمیدن بودی

کشکي ځای وای پر دې مځکه د آرام د پرېوتلو

د اوږدې لاري په پای کي وای منزل د رسېدلو

کشکي سل زره کلونه وروسته بیا له زړه د خاورو

د سبزې په څېر امید وای یو ځل بیا د شنه کېدلو

خوش باش که پخته اند سودای تو دي

فارغ شده اند از تمنای تودي

قصه چی کنم که بې تقاضای تو دي

دادند قرار کار فردای تو دي

زړه دي مه خوره چي وېشلي قسمتونه يې پرون دي

فلك ځان بېغمه کړی له آرزو د سباوون دي

تا ته څه کیسه بیان کړم ستا غوښتنه پکښي نه ده

د سبا غم يې خوړلی دا کارونه د ګردون دي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گر کار فلك به عدل سنجيده بود

احوال فلك جمله پسنديده بودی

ور عدل بودی به کارها در گردون

کی خاطر اهل فضل رنجيده بودی

د آسمان که ټول کارونه په انصاف تلل کېدلای

پېښېدلای چي له هسکه نو انسان به خوښېدلای

که فلك په لاس نيولی ترازو د عدالت وای

نو به ولي هوښيارانو د زړګي ويني خوړلای

افتاد مرا بامی ومستی کاری

خلقم ز چه ميکند ملامت باری

ايکاش که هر حرام مستی کردی

تا من بجهان نديدمی هوشياری

ماته می او مستي دواړه په قسمت دي رسېدلي

ټولو خلګو ولي ماته د پيغور سترګي نيولي

کشکي ټولو ګناهونو انسانان نشه کولای

په دنيا کي به مي چېرته هوښياران نه وای ليدلي

يارب بگشای برمن از رزق دری

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بی منت مخلوق رسان ما حضری

از باده چنان مست نگه دار مرا

کز بیخبری نباشدم درد سری

ربه ته کې راته خلاصه دروازه د رزق ارزانه

چي نه اړ یمه مخلوق ته نه مي تمه له سلطانه

هسي ډکي پیالې راکه هسي مست مي که له میو

چي بیخوده سم له ځانه بېخبره له جهانه

از کوزه گری کوزه خریدم باری

آن کوزه سخن گفت زهر اسراری

شاهی بودم که جام زرینم بود

اکنون شده ام کوزه هر خماری

سحرگاه چي سپېدې چوي بانګ د چرګ اورېدل کیږي

ته پوهېږې چي دا ولي ساندي وايي او خروښېږي

وايي بیا هغه دی ښکاري په هینداري د سهار کي

چي هنوز يې بې خبره شپې د عمر دي تېرېږي

سازنده کار مرده و زنده تویی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارنده این چرخ پراکنده تویی

من گرچه بدم خواجه این بنده تویی

کس راچه گنه چی آفریننده تویی

که څوك مړه دي که ژوندي دي ته کار سازه د انسان یې

ته څښتن د آسمانونو ته مالك يې ته سبحان یې

زه که بد یمه هم ستا یم ته بادار د دې بنده یې

د بنده گناه به څه وي چې خالق د ټول جهان یې

ای باده تو شربت من رسوایی

چندان بخورم ترا من تشیدایی

کز دور مرا هرکه ببیند گوید

ای خواجه شراب از کجا میآیی

دا رسوا مستي شېبې مي ستا له ډکي پیمانې دي

غوارم سر پر سر يې نوش کم د سره مې ډکي پیالې دي

چي له لیري مي څوك ویني په مستۍ دا راته وايي

خواجه دا څنگه شراب دي دا دکومي میخانې دي

با ما تو هرآنجه گویی از کین گویی

پیوسته مرا ملحد و بیدین گویی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

من مقرم بدانچه گویی لیکن

انصاف بده ترا رسد کین گویی

ته چي هر څه ماته واېې له حسده ويل کېږي

ما ملحد او بېدين بولې له دښمن سره ښايېږي

چي په هر نامه مي بولې زه اقرار کوم خو واوره

که انصاف کړې څه چي واېې ټوله تاته در رسېږي

ای بادهء خوشگورا در جام بهی

بر پای خرد تمام بند و گرهی

هر کس که ز تو خورد امانش ندهی

تا گوهر او برکف دستش ندهی

اې د ميو سرو لعلونو درته جام او پيالې ښايي

چي ته نه يې په خلوت کي عقل بند وي خودي ستايي

څوك چي جام کي پر سر پورته بيا امان ورلره نسته

چي هر څه لري په زړه کي هغه ټول په ژبه وايي

چندان که نگاه میکنم هر سویی

از سبزه بهشت است و زکوثر جویی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

صحرا چو بهشت است ز دوزخ کم گو

بنشین به بهشت با بهشیی رویی

چې هر لوري ته نظر کړم راته ښکاري سره ګلونه

کوثري ویالې بهیږي شنه دښتونه جنتونه

شنه سبزه لکه جنت دی د دوږخ خبري پرېږده

د جنت پر لمن ګوره جنتي ښایسته مخونه

هان تا بر مستان بدرشتی نشوی

یا از در نیکوان بزشتی نشوی

می خور که بخوردن و بنا خوردن می

گرانست دوزخی بهشتی نه شوی

پام چې زړونه ازار نه کې د مستانو د رندانو

نه په تونده ژبه ستون سپ له چارچوبه د ښکانو

په پر هېز او په چښلو د سرو میو نه بدلېږي

نه ازل د دوږخیانو نه نصیب د جنتیانو

ای سوختهء سوختهء سوختنی

وی آتش دوزخ از تو افروختنی

تاکی گویی که بر عمر رحمت کن

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق را تو که ای برحمت اموختنی

د ایرو له ایرو جوړ دي ستا رګونه ستا هډونه
ستا وجود به کي پېلوزی په دوږخ کي انګارونه
څه پر عمر رحمت غواړې لا به څوکوې خواستونه
ته یې څوك چي حق ته ښیې د رحمت لاري مزلونه

گر زانکه بدست افتد از می دومنی
می نوش بهر جمع و بهر انجمنی
کانکس که جهان ساخت فراغت دارد
از سبلت چون تویی و ریش چو منی

که دي کښېوزي په لاسونو دوه مني می او جامونه
له رندانو سره نوش که ډك له میو ګیلاسونه
چي جهان یې پیدا کړی له جهانه بې پروا دی
نه یې زما د ږیري غم دی نه په یاد یې ستا بریتونه

درگوش دلم گفت فلك بنهانی
حکمی که قضا بود زمن میدانی
در گردش خویش اگر مرا دست بدی
خودرا برهاندمی ز سر گردانی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته غوږ کي آسمان وکړه دا یوه خبر ځرګنده

فیصله د قضا بولې زما له نوم سره پیونده؟

که مي وس په رسېدلای په دې خپلو ګرځېدلو

زه به ولي سرګردان وم ټوله عمر لکه ژرنده

ای از حرم ذات تو عقل آګه نی

وز معصیت وطاعت ما مستغنی

مستم زګناه و وز رجا هشیارم

امید برحمت تو دارم یعنی

تا ته عقل نه رسېږي لوړ تر فکره د هر چا یې

له ګناه او عبادته مستغني یې بې پروا یې

که هر څو له ګناه مست یم ستا سخا لره هوښیار یم

د رحمت امید لرمه ته قادر یې ته دانا یې

ای چرخ دلم همیشه غمناك کني

پیراهم خوشدلی من چاك کنی

بادی که وزد به آتش کنیش

آبی که خورم در دهنم خاك کنی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې فلکه همېشه مي زړګی شین تغمې تغمې کې

د خوښۍ جامې کړې څیري زما ګرېوان رېښې رېښې کې

چي پر خوا مي نسیم راسي زما پر تن یې سره لمبه کې

چي یو څاڅکی ورم تر ستوني زما په خوله خاوري ایرې کې

از دیر برون آمده ناپاك تنی

وز دود جهنم بتنش پیرهنی

بشکست صراحیم که عمرش کم باد

وآنگه چی می لطیف و مردی چومنی

له خلوته راوتلی کرغېړن لړلی ځان و

دوږخي جامې اغوستي په زړه تور لکه شیطان و

صراحي یې کړه راماته خدایه عمر یې ور لنډ کې

هغه څه ښایسته شراب وه دلته ما غوندي انسان و

گر آمدنم بمن بدی نامدمی

ور نیز شدن بمن بدی کی شدمی

به زان بدمی که اندرین کون وفساد

نه آمدمی نی شدمی نه بدمی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتلل مي په اختیار وای دې نړۍ ته نه راتلمه

که په وس مي دا هستي وای په دې رنګ چېرته کېدمه

له هغه چي مي راتګ وای دې فاسدي زمانې ته

نه راغلی وای دنیا ته او نه وای دغه چي یمه

برشاخ امید اگر بری یافتمی

هم رشته خویش را سری یافتمی

تا چند ز تنگنای زندان وجود

ای کاش سوی عدم دری یافتمی

یا له ښاخه د امیده پیدا کړی می ثمګر وای

د ژوندون پر ورکو لارو را معلوم د تناو سر وای

لا تر څو به زه بندي یم د وجود په دې زندان کي

کشکي خدایه ▯را ځرګند خو د نېستۍ د لوري ور وای

از دفتر عمر برگرفتیم فالی

ناگاه ز سوز سینه صاحب حالی

میگفت خوشا کسی که اندر بر او

یارست چو ماهي وشبې چون سالی

ما د عمر په دفتر کي ځانته اچول فالونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه پير د زړه له سوزه راته وويل حالونه

ويل څومره دي نېکبخته هغه څوك چي يې په څنگ کي

د سپوږمۍ په شاني يار وي شپې اوږدې لکه کلونه

تن زن چو بزير فلك بيباكى

مى نوش چو درجهان آفت ناكى

چون اول و آخرت بجز خاكى نيست

انگاركه بر خاك نهٔ در خاكى

فلك ډېري کړې خزاني د گلونو لښتي تاندي

مى چښه چي آفتونه د جهان لري د وړاندي

هم له خاورو پيدا سوى هم به خاورو ته روان يې

گواكي نه گرځې پر خاورو يې د گور تر خاورو لاندي

در سنگ اگر شوى شوى چو نار اى ساقى

هم آب اجل گذار اى ساقى

خاكست جهان غزل بگو اى مطرب

باد است نفس باده بيار اى ساقى

که په منځ کي د ډبري سره لمبه سې د اورونو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجل اوبه به در وړي ساړه ښاخکي د مرګونو

جهان خاوري دی مطربه پر غزل دي نغمه سره که

نفس باد دی ساقی راوړه شنې پیالې د شرابونو

چون هست زمانه درشتاب ای ساقی

برنه بکفم جام شراب ای ساقی

هنګام صبوح قفل از در بکشای

تعجیل که آمد آفتاب ای ساقی

ساقي ژوند په تلوار درومي زړه مي رېږدي له زمانه

پیالې ډکي راته راوړه چي هستې نه سی پښېمانه

پر سپېډو که راته خلاصه دروازه د میخانې دي

په تلوار یې نوشومه چي لمر خیژي له آسمانه

شمعست و شراب و ماهتاب ایساقی

در شیشه می چو لعل ناب ایساقی

از خاك مګو این دل پر آتش را

بر باد مده بیار آب ایساقی

شمع بله ده سپوږمۍ ده په سرو میو یې سهار که

ساقي ډکه صراحي دي له سره می لکه انار که

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځوانۍ او مستۍ اور دی په کوګل کی مي بلېږي

دا ګړی می برباد نه کې ساقي می راوړه تلوار که

صبحی خوش چی مست خیز ای ساقي

در شیشه کن آن شراب از شب باقی

جام می بمن اور و غنیمت میدان

این یکدمه نقد را و فردا باقی

ساقي پورته سه سهار دی څه تازه نسیم چلېږي

چي د شپې دي درته پاته هغه می ته مي زړه کېږي

راته ډکه مي پیاله که دغه دم غنیمت بوله

دا یوه شېبه ده نغده سبا هر څه چي پېښېږي

ما ومی معشوق و صبوح ای ساقی

از ما ناید توبه نصوح ای ساقی

تا کی خوانی قصه نورح ای ساقی

پیش آر سبك راحت روح ای ساقی

پیاله ډکه وي سهار وي معشوقه ښکلې خندانه

ساقي څرنګه پرهېز کړم توبه مه غواړه له مانه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا تر څو د نوح کیسه ده وړروې مي له توپانه

جام را واخله روح مي خوښ که لاس دي جار سم ساقي جانه

گر جنس مرا خاصه بداند ساقی

صد فضل زهر نوع بداند ساقی

چون وا مانم برسم خود باده دهد

وز حد خودم در گذراند ساقی

که له اصله مي خبر سې په کتار کی د رندانو

ما به سل ځله ور تېر کې له ټولیه د خاصانو

او چي لوېږم نو به راکې ساقی می له خپله جامه

مابه تېر کې له خپل حده له جهانه د مستانو

ای دهر بکر ده های خود معترفی

در زاویهء جور و ستم معتکفی

نعمت به خسان دهی و زحمت بکسان

زین هر دو برون نهء خری یا خرفی

زمانې پر خپلو کړلو هیڅ وخت نه سولې پښېمانه

د ستم گوښه کي ناسته یې په زړه نامهربانه

ناکسان په نعمتونو عزیزان په زحمت بار کې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دوو حالو خالي نه يې لېونی يې که حيوانه

بر سنگ زدم دوش سبوی کاشی

سر مست بدم که کردم این اوباشی

با من بزبان حال میگفت سبو

من چون تو بودم تو نیز چومن بّاشی

برايي چي مي کړه ماته د سره می پياله کاشي وه

زه معذور يمه يارانو بېخودي وه بدمستي وه

شنې پيالې د حال په ژبه راته وويل بدمسته

ته به ما غوندي پياله سې زما هم تا غوندي ځواني وه

گویند مخور می که بلاکش باشی

در روز مکافات در آتش باشی

این هست ولی زهر دو عالم بهتر

آن یکدمه کز شراب سر خوش باشی

راته وايي چی می مه خوره در نصيب به کړي دردونه

په قيامت به يې مختوری سوزوي به دي اورونه

دا پر ځای ده خو بهتر دي له دنيا او آخرته

هغه دم چی له مستۍ دي درنه هېر وي ټول غمونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آن مایه ز دنیا که خوری یا پوشی

معذور اگر در طلب آن کوشی

باقی همه را یگان نیز زد هوشدار

تا عمر گران مایه بدان نفروشی

پر دنیا که د خوړلو اغوستو دي نعمتونه

په طلب کي دي تاوان دی چي پر لار یې ږدې گامونه

نور چي هر څه دلته ويني وړیا نه ارزي هوښیاره

چي په دي متاع خرڅ نه کې د خپل عمر گران کلونه

ایدل توبه اسرار معمی نه رسی

در نکتهء زیرکان دانا نه رسی

اینجا به می و جام بهشتی میساز

کانجا که بهشت است رسی یا نه رسی

اې زړگیه د اسرارو معمی ته نه رسېږې

دانایان په پوهېدلي ته معنی ته نه رسېږې

جنتي شراب را واخله سبا چاته ده معلومه

چي جنت دي په نصیب دی که یې خواته نه رسېږې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

گره شهره شوی بشهر شرالناسی

ورگوشه نشین شوی همه وسواسی

به زان نبود گر خضر و الیاسی

کس نشناسد ترا تو کس نشناسی

که مشهور سې پر ښارونو شر له تا وړي عالمونه

او که کښېنې په خلوت کي اندېښنه يې یا غمونه

که ته خضر او الیاس يې نو بهتره تر دې نسته

چي نه نوم دي چاته یاد وي نه دي زده د چا نومونه

زینهار کنون که میتوانی باری

بردار ز خاطر عزیزان باری

کین مملکت حسن نماند جاوید

از دست تو هم برون رود یکباری

د دي عمر چي کلونه لکه باد هسي تېرېږي

زړه ساته د عزیزانو چي تر څو دي وس رسېږي

دا د حسن قلمرو دی د هر چا له لاسه تللی

چي هیچاته پاته نه سوه تا ته هم نه پاته کېږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چون اگهی ای پسر زهر اسراری

چندین چه خوری بیهوده تیماری

چون می نرود باختیارت کاری

خوش باش درین نفس که هستی باری

چې معلوم دي درته ټوله د زمان او ژوند رازونه

لا تر څو به دې زړه شين وي لا به ولې خورې غمونه

د هستۍ هره شېبه ده ستا تر واك اختيار وتلې

شكر باسه چې موجود يې چې لا باسې نفسونه

زان كوزهء مى كه نيست در وى ضررى

پر كن قدحى بخور بمن ده دگرى

زآن پيشتر اى پسر كه در رهگذرى

خاك من وتو كوزه كند كوزه گرى

له هغه خمه مى راكه چې يې نسته تاوانونه

پياله ډكه ځانته واخله ماته هم راكه جامونه

مى به وچښو گلرخه هسې نه سبا په لار كې

زما او ستا له خاورو جوړ كې كلالان كوزې خمونه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

برکوزه گری پریر کردم گذری

از خاك همی نمود هردم هنری

من دیدم اگر ندید هربی بصرې

خاك پدرم درکف هر کوزه گری

برايي مي و کلال ته هسي سترګي وا وښتلې

پر کاسو يې هنرمندي مستي ګوتي څرخېدلي

که دا نور خلك ړانده وه ما ليده د زړه په سترګو

هر کلال مي د پلار خاوري په لاسو کي اړولي

پیری دیدم بخانهء خماری

گفتم نکنی ز رفتگان اخباری

گفتا مخور که همچو تو بسیاری

رفتند خبری باز نیامد باری

يو بوډا د خم په ښنو کي له مستيه و لوېدلی

ما وې ږغ کوه له تلليو څه خبر دي اوريدلی

ويل تشي دي پيالې که ستا په رنګه ډېر مستان وه

چي پر دې لاره وتلي بيا يې حال نه دی راغلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای کوزه گرا بکوش اگر هوشیاری

تا چند کنی بر گل آدم خواری

انگشت فریدون و کف کیخسرو

بر چرخ نهادهء چی میپنداری

دا خبره مي کلاله ښه په زړه واوره که ښه کړې

لا به څو د انسان خاوره خپل هنر لره خیشته کړې

دغه گوته د فریدون ده هغه لاس د کیخسرو دی

تا پر څرخ اینښی لگیا یې ته پوهېږې چی دا څه کړې

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library